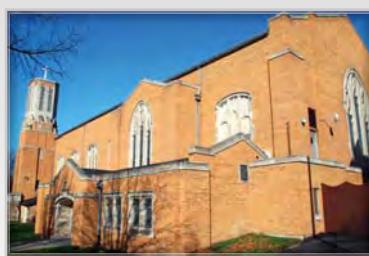

fraternitas

GLASILO HRVATSKE PROVINCije SV. JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

Br. 3/2016

Uvodna riječ Provincijala

SIGNUM FRATERNITATIS	3

Iz Generalne kurije

PISMO GENERALNOG MINISTRA:	
GENERALNA KANONSKA	
VIZITACIJA U PROVINCIJI	5
REVIZIJA USTANOVA REDA	
FRANJEVACA KONVENTUALACA . .	6
V. POGLAVLJE - 1. SCHEDA	
ODGOJ BRAĆE	7
V. POGLAVLJE - 2. SCHEDA	
NASLOVI II.-V.	17
V. POGLAVLJE - 3. SCHEDA	
NASLOVI VI.-VII.	30

Iz Provincije

ODRŽANA DVADESET I OSMA	
SJEDNICA DEFINITORIJA	40

ODRŽANA DVADESET I DEVETA	
SJEDNICA DEFINITORIJA	41
NAJAVA GENERALNE	
KANONSKE VIZITACIJE	42
KRONIKA DOGAĐAJA	43
VIJESTI IZ PROVINCIJE	44
Mlada misa fra Josipa Ivanovića . .	44
Mlada misa fra Milana Gele	44
Održane franjevačke duhovne	
vježbe za mlade	44
Zatvorena Kolbeova godina	45
Hodočašće u Poljsku prigodom	
75. obljetnice mučeništva	
sv. Maksimilijana Kolbea	45
Zlatna misa fra Augustina Kordića . .	46
Početak postulature dvojice kandidata	47
Obilježena deseta godišnjica smrti	
fra Celestina Tomića	47
Godišnja nagrada grada Šibenika	
Samostanu sv. Frane.	48
Proslava dana Hrvatske provincije	
sv. Jeronima franjevaca konv. .	48

Prilozi

OBILJEŽAVANJE 800. OBLJETNICE	
PORCIJUNKULSKOG OPROSTA	
I 500. OBLJETNICE DIOBE PRVOGA	
FRANJEVAČKOG REDA	49
DIOBA REDA (1517.) BULE »ITE VOS«	
i »OMNIPOTENS DEUS« (1517.) . . .	50
ČESTITKA MLADOMISNIKU	
FRA JOSIPU IVANOVIĆU	59
ČESTITKA MLADOMISNIKU	
FRA MILANU GELI	60
DAN PROVINCIJE – SV. JERONIM . . .	61
PROPOVIJED NA MISI	
O DANU PROVINCIJE	62
O. BONAVENTURA DUDA	
O DNEVNIKU O. CELESTINA.	64
PRAVILNIK KANONSKE VIZITACIJE . .	65
PREMJEŠTAJI U PROVINCIJI	71
DATUMI PROVINCIJSKIH DOGAĐANJA	
71	

Fraternitas
službeno glasilo
*Hrvatske provincije sv. Jeronima
franjevaca konventualaca*

Br. 3/2016

Izdaje:
Hrvatska provincija sv. Jeronima
franjevaca konventualaca
HR – 10000 Zagreb, Sveti Duh 31
tel. (01) 3771 888; fax (01) 3773 754
www.ofmconv.hr
ofmconv@ofmconv.hr

Uredio:
Nikola Šantek

Odgovara:
Josip Blažević
Sveti Duh 31, 10000 Zagreb

Tisak:
Denona d.o.o., Getaldićeva 1, Zagreb

ISSN 1332-7941

uvodna riječ provincijala

SIGNUM FRATERNITATIS

Donedavno je u Padovi živio jedan čudan fratar čijega se imena, oprostite mi, više ne sjećam. Ali se živo sjećam neugodnosti koju mi je priskrbio pri prvom susretu s njime. Kad sam, među ostalima, i njemu pristupio da ga pozdravim, on me preduhitrio pitanjem odakle sam. »Iz Hrvatske«, odgovorih. Umjesto uzvraćene ruke na bratski pozdrav on je otpočeo svoju mantru: »Vi Hrvati, za vrijeme drugoga svjetskog rata, ubili ste nas Talijana...« Uslijedio je popis hrvatskih zločina protiv Talijana s datumima i žrtvama! Svaki puta u susretu s Hrvatima vrtio je istu ploču. Borio se s vlastitim sjenama iz prošlosti. Režao na sve oko sebe. Vodio davno minule ratove. Neprijatelje pronalazio svugdje i u svakome. Umro je, valjda, nakon što je sve svoje neprijatelje porazio. Živio je od borbe protiv neprijatelja. Umro je kada je ostao bez neprijatelja. Ima ih, očito je, koji se za mir bore, a u miru živjeti ne mogu.

— — —

Takvi su, ili slični, bili i počeci Hrvatske redovničke Konferencije prije 50 godina. Zagovornika separatizma, skeptičnih podsmjevača, teoretičara zavjere, brižnih glasova zabrinutih pred prijetnjom gubitka vlastite tradicije, ili mogućeg odlijeva zvanja, napose apoleta »svoga«, nije nedostajalo. Velika većina se, srećom, prepustila vodstvu Duha Svetoga. Pedeset godina djelovanja Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica predstavlja »signum fraternitatis« u Crkvi i svijetu. Bilo je inertnosti, sumnji i otpora, ali prevladali su evanđeoski vizionari, otvorena srca i puni ljubavi.

Ako drugi, zbog vlastite ograničenosti i isključivosti, nije kadar prihvati drugoga u njegovoj različitosti, kršćanin to može i mora. Osobito franjevac kojemu je Asiški revolucionar, u jeku križarskih ratova i međureligijskih nesnošljivosti srednjega vijeka, da čovjek ne povjeruje!, utro put pomirenja i pod cijenu žrtve vlastitoga života. Nije

se plašio gubitka vlastite tradicije, ni identiteta, niti je krenuo opremljen apologetskim udžbenicima, nego je među ratoborne saracene stupio srcem punim ljubavi i neizmjernim povjerenjem u Božju pomoć. Samo ljubav pobjeđuje. Što je više ljubavi to je manje apologije i straha. To je put svetosti i put vjernosti Bogu i vlastitom identitetu. Autentični identitet se u susretu s drugim i drugačijim ne gubi, nego učvršćuje i uspostavlja odnos, pronalazi svoje pravo mjesto. U protivnom nije riječ o identitetu, nego o maski koja pada.

— — —

Jubilej Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica poticaj je nama redovnicima da se preispitamo, u vlastitim zajednicama i provincijama, štoviše, i u vlastitim samostanskim bratstvima, koliko smo »eksperti u zajedništvu«, zreli prihvaćati druge u njihovoj različitosti - nacionalnoj, političkoj, vjerskoj, redovničkoj - i pridносiti zблиžavanju u svijetu. Koliko su naša bratstva istinski životna, radosna, prožeta duhovnošću zajedništva, mjesta padanja i ustajanja, mjesta uvažavanja razlika? Ili je u nama, ne daj Bože, divljaštvo još toliko ukorijenjeno da vlastite članove pribijamo na stupove srama, oživotvorujući kult Moloha, osjetljivošću to većom za tuđe grijehе što smo manje osjetljivi za vlastite?

»Mladi se ne daju prevariti«, piše papa Ivan Pavao II., »dolazeći k vama, oni žele vidjeti ono što ne vide drugdje.« (VC 109). Nećemo mlade osvojiti »svjetovnom duhovnošću«, ni nogometom, ni televizorom, ni restoranima, ni dobrim autima... Za to im nismo potrebni mi. To oni već imaju u svijetu. Ono što im svijet ne može ponuditi to je iskustvo nepatvorenog zajedništva kojega nema bez prvenstva Boga u vlastitom i zajedničkom životu. Otuda proizlaze nutarnja radost i mir, sposobnost podnošenja nepravdi i uvreda, snaga za praštanje, ljubav bez ograničenja. Bez tog osobnog

odnosa s Gospodinom osuđeni smo na frustraciju i gundanja, unatoč svem komforu ovoga svijeta. Uostalom, ušli smo u samostane ne da »imamo« nego da »nemamo«. Bila nam je motivacija slijediti siromašnoga i poniženoga Krista. Je li ta motivacija u međuvremenu iščezla?

— — —

»Povraćaju svoju žuč i to zovu novinama«, piše Nietzsche u svome Zaratuštri. Kritiziramo medije zbog žutila koje serviraju. Kritiziramo restorane brze hrane zbog nezdrave hrane. Ali ne bi oni proizvodili, kada se tržište njima ne bi hranilo. Strvinama se hrane hijene, a po kanalizacijama tuđih izmeta kopaju štakori. Strvinari ne mogu odoljeti vonju truleži. Plemenite duše, međutim, zaziru od vonja, privlači ih miris nebeske mane, njime su pokretane. Nedostataka ima svačiji život. Sveci su ljudi koji su bili usmjereni prema onome plemenitome u čovjeku, tražili plemenito, isticali plemenito, ohrabrivali i stimulirali razvoj plemenitosti. Kopanje po tuđem izmetu, traženje pukotina u životu braće i sestara, govori puno o nama samima, otkriva čime se hranimo, pogoduje rječborstvu, stvaranju razdora, podjela, paraliziranju zajedničkog života. Ako redovnici nisu kadri misliti drugačije, djelovati drugačije, živjeti drugačije, onda redovništvo sebi pjeva vlastiti requiem. Zajednice koje iznevjere svoju autentičnost – izumiru. Jedino iskustvo »besplatne Božje ljubavi do te je točke duboko i snažno da osoba zamjećuje da mora odgovoriti bezuvjetnim posvećenjem svoga života, predajući sve, sadašnje i buduće, u njegove ruke« (Ivan Pavao II., VC, 17). To iskustvo ima revolucionarnu snagu. Njega valja predlagati na razmatranje, uvijek iznova. Ono je jedino kadro održati nas u zajedništvu, i to radosnom. Njega treba produbljivati.

Dok čestitamo pedesetu godišnjicu Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica, napose njezinim začetnicima i prvim entuzijastima, osobitu zahvalnost želim izraziti našem provincijskom arhivaru fra Ljudevitu Maračiću na priređenoj bogatoj monografiji *Zlatni jubilej naše Konferencije* koju je izdala HKVRPP i koja je predstavljena prigodom održavanja svečane akademije 20. listopada 2016. godine u Dvorani »Vijenac« Nadbiskupijskoga pastoralnog instituta u Zagrebu.

— — —

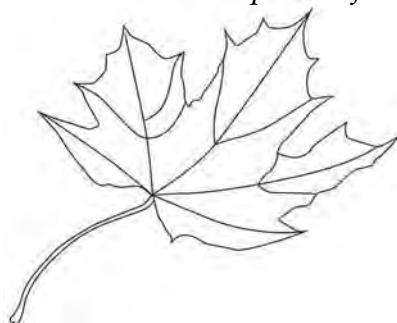
Draga braćo, kao što ste već upoznati, ove jeseni započinje Generalna vizitacija naše Provincije. Obraćam vam se s iskrenom željom da vizitacija protekne u duhu zajedničkog preispitivanja vjernosti vlastitoj karizmi. Kad kažem zajedničkoga, ni sebe iz toga preispitivanja ne izuzimam. Služeći se zornim slikama u ovome uvodniku ne ciljam ni na koga određenoga, ali bih želio da se svi negdje prepoznamo, pri čemu opet polazim od sebe samoga. Ne smijemo se miriti s postojećim, nego težiti za boljim. Jer mi to možemo i želimo. A vizitacija, koja uistinu želi biti bratska i srdačna, takav je po naravi i vizitator p. Milan Holc, imat će smisla samo ako nas same stimulira da preispitamo vlastite živote, svjesni milosnog vremena koje klizi u vječnost, i potakne na poboljšanje kvalitete redovničkoga života prije one konačne vizitacije koju će provesti sam Gospodin Isus Krist na kraju naših života.

Zbog spomenute generalne vizitacije ovoga adventa neću obilaziti mjesna bratstva kao prethodnih advenata kako ne bi dolazilo do kolizije sa sastrama i opterećivao vas mnogim sastancima.

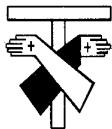
Ovogodišnju adventsku akciju prikupljanja sredstava našeg odricanja predlažem da namijenimo za potrebe misija Reda. Jedna od njih je i Čile, gdje je mjesec dana proveo fra Stjepan Brčina, sada je tamo fra Marko Parat na šest mjeseci, a uskoro odlazi i fra Zlatko Vlahek na godinu dana. Njihova materijalna oskudica tolika je da mi, makar ne živimo u obilju, ipak imamo obvezu olakšati im život.

Svima želim blagoslovljeno razdoblje koje je pred nama. Mir vam i dobro!

*fra Josip Blažević,
provincijalni ministar*

iz generalne kurije

MINISTER GENERALIS

ORDINIS FRATRUM MINORUM CONVENTUALIUM

Prot. N. 611/16

**Ja Fra Marco Tasca
CXIX Generali Ministar
Reda Franjevaca Konventualaca**

Snagom mandata serafskog Oca Svetog Franje, koji u Pravilu nalaže poglavarima da "vizitiraju svoju braću" (Rb 10), i po našim Konstitucijama koje propisuju da se barem jednom u trajanju mog mandata osobno ili po mojoj delegatu izvrši kanonska vizitacija (usp. Konst. 166 § 2), ovim putem svojim autoritetom Generalnog Ministra Reda Franjevaca Konventualaca,

**najavljujem i nalažem generalnu kanonsku vizitaciju
u PROVINCII SV. JERONIMA U HRVATSKOJ**

Ova kanonska vizitacija započet će 14/11/2016 i odvijat će se po normama naših Konstitucija i Generalnih statuta.

Budući da mi nije moguće osobno obaviti ovu vizitaciju, iako sam imao veliku želju, ovim putem

**Imenujem Generalnog Vizitatora
Fra MILAN HOLC**

On će naime u moje ime, obaviti ovu vizitaciju u skladu s normama naših Konstitucija i Generalnih Statuta te će me na kraju o tome izvijestiti.

Stoga mu podjeljujem potrebne i prikladne ovlasti kako bi mogao izvršiti ovu zadaću koju mu povjeravam.

U vjeri
Rim samostan Svetih XII Apostola, 10/09/2016.

Vincenzo Marcoli
Fra Vincenzo Marcoli
Generalni tajnik

Fra Marco Tasca
Fra Marco Tasca
Generalni Ministar

Piazza SS. Apostoli, 51 – 00187 ROMA (Italia)

Tel.: +39 06 699 571 – Fax: +39 06 699 57 321 – E-mail: mingen119@ofmconv.net

REVIZIJA USTANOVA REDA FRANJEVACA KONVENTUALACA

Draga braćo,

usred ove Jubilarne godine Milosrđa, neka do svakog od vas stigne: mir i dobro.

Mišljenje sve braće i bratstava o radu na reviziji Ustanova, prema želji Generalnog kapitula, nastavlja se nacrtom V. poglavla o odgoju braće, koji je priređen od CERC-a, pregledan od CIF-a i CIRC-a i potvrđen, s promjenama, od Generalnog definitorija.

Još jednom molim svakoga od vas da osobno prouči predložene tekstove, a svako bratstvo da posveti vrijeme samostanskog kapitula (bilo bi najbolje pola dana) na zajedničku analizu teksta te da nam pismeno dostavi eventualne prijedloge. Također je hvalevrijedno da se nekoliko zajednica nađe zajedno kako bi podijelili razmišljanja o našem identitetu i poslanju u Crkvi i svijetu u svjetlu aktualnih izazova s kojima se susreće naš redovnički život.

Napomenuo bih da je zanimanje za sudjelovanjem na drugom i trećem poglavlu poraslo. Želim vas ohrabriti da ne gubite entuzijazam; približavamo se završetku posla.

Želio bih također zahvaliti svim referentima, gvardijanima i ministrima/kustosima koji su do sada animirali ovaj proces, vjerujući da će se nji-

hovo djelovanje nastaviti te da će odgovora biti mnogo.

Podsjećam da prijedlozi mjesnih bratstava trebaju biti poslani referentu cirkumskripcije (provincije/kustodije) ili delegacije do 31. siječnja 2017. Referent će napraviti sintezu i poslati je članu CIRC-a svoje konferencije/federacije do 1. ožujka 2017. Član CIRC-a napravit će posljednju sintezu do 30. travnja 2017. za CERC i Generalni definitorij.

Papa Franjo podsjeća u svojem apostolskom pismu posvećenim osobama povodom Godine posvećenog života: »Ne budite prignuti nad samima sobom, ne dopustite da vas uguše male zadjevice u kući, nemojte ostati zatvorenici svojih problema. Ovi će se riješiti ako žete izići i pomagati drugima da riješe svoje probleme i naviještaju radosnu vijest. Naći ćete život darivajući život, naći ćete nadu dajući nadu, ljubav ljubeći. Budimo ustrajni u činjenju dobra!«

Gospodin neka bude s nama i neka nas blagosloví.

Bratski,

*fra Marco Tasca,
generalni ministar*

**TRAJNA FORMACIJA
REDA MANJE BRAĆE KONVENTUALACA
ŠESTOGODIŠTE 2013-2019
rujan – prosinac 2016.
V. POGLAVLJE - 1. SCHEDA**

V. POGLAVLJE USTANOVA: ODGOJ BRAĆE

DUHOVNI UVOD I NASLOV I.

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovni uvod	NACRT V. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
	a) »Tako se blaženi Franjo dano-mice napunjao utjehom i milo-šću Duha Svetoga. Najpažljivije i najbrižljivije bi nove sinove upućivao novim poukama. Učio ih je da ne zastranjujući idu putem svetoga siromaštva i blažene prostodušnosti.« ¹	Unijeli smo riječi iz Franjevačkih izvora o odgoju.
	b) Za svetoga Franju cilj odgoja je usmjeravanje braće na življe-nje evanđelja: »Pravilo i život Manje braće je ovo, opsluživati Evanđelje Gospodina našega Isusa Krista« ² i slijediti Kristo-ve stope: »Pravilo i život Manje braće jest ... slijediti nauk i sto-pe Gospodina našega Isusa Kri-sta« ³ ; »Stoga se, braćo, svi ve-o-ma čuvajmo da ne upropastimo ili udaljimo svoj duh i srce od Gospodina« ⁴ . Braća neka se trude oko trajnog odgoja, kako bi dostigli ovaj cilj i suobličili se Kristu.	

¹ 1Cel 26

² PPr 1,1

³ NPr 1,1

⁴ Isto 22,25

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovni uvod	NACRT V. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
a) Što prepostavlja formacija, kroz koje stupnjeve treba prolaziti i po kojim se načelima odvija, o tome se blaženi Franjo otvoreno izjasnio već u samim počecima Reda, slijedećim riječima: »Ako bi tko po Božjem nadahnuću htio prihvatići naš život i pristupio braći, neka ga ova ljubazno prime. Ako je čvrsto odlučio da živi poput nas . . . neka ga predstave svome ministru što prije im to bude moguće. Ministar pak neka ga ljubazno primi, ohrabri i neka mu potanko izloži naš način života . . . Ministar neka ga zaođene odjećom kušnje na godinu dana . . . Pošto pak završi godinu i vrijeme kušnje, neka zavjetuje poslušnost. Nakon toga nije mu više dopušteno izbjegavati posluh . . . Neka se nitko ne prima protiv načina i propisa svete Crkve«. (Nepotvrđeno pravilo, 2)	c) Što prepostavlja formacija, kroz koje stupnjeve treba prolaziti, po kojim se načelima odvijaju njezine različite faze, o tome se serafski Otac otvoreno izjasnio već u samim počecima Reda, slijedećim riječima: »Ako bi tko po Božjem nadahnuću htio prihvatići naš život i pristupio braći, neka ga ova ljubazno prime. Ako je čvrsto odlučio da živi poput nas...neka ga predstave svome ministru što prije im to bude moguće. Ministar pak neka ga ljubazno primi, ohrabri i neka mu potanko izloži naš način života . . . neka ga nakon toga Ministar zaodjene odjećom kušnje na godinu dana . . . Pošto pak završi godinu i vrijeme kušnje, neka zavjetuje poslušnost. Nakon toga nije mu više dopušteno izbjegavati posluh . . . Neka se nitko ne prima protiv načina i propisa svete Crkve«⁵. (Nepotvrđeno pravilo, 2)	Posadašnili smo jezik.
b) Braća neka imaju na pameti da je privlačna dobrota duše, ili »primjer vlastitog života, najbolja preporuka Redu«, za čiji je porast »dopušteno, u svrhu promicanja zvanja, širiti o njemu informacije, kao i tražiti kandidate« (Perfectae caritatis, 24), da bi se u njima na pravi način uzgajila klica zvanja.	d) Budući da je Gospodin onaj koji nam daruje braću⁶, braća znajući da su primili karizmu bogatu ljudskim i duhovnim vrijednostima, i vrlo korisnu za Crkvu, neka neumorno mole za zvanja Reda i neka aktivno surađuju s Gospodinovom milošću, dajući snažno i privlačno evandeosko svjedočanstvo.	Preformulirali smo i obogatili sadržaj.

⁵ Isto 2,1-12

⁶ Usp. 2Opor 14

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovni uvod	NACRT V. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
c) Kandidatu koji ima ozbiljnu nakanu prihvatići naš život, tj. koji je svjestan da ga Bog zove i toliko je naravno i vrhunaravno zreo te se može, pošto je dovoljno upoznao težinu obveze, slobodno odlučiti da odgovori pozivu, ministar neka razloži naš način života ili opće pojmove zavjeta i Pravila i neka ga pripremi i učvrsti za kušnju. Svakako, jasno je da je u mnogim slučajevima potrebno postupno duhovno i psihološko sazrijevanje, kako bi se duhovi pripravili da napuste svjetovni život i navike. Mladići, međutim, privućeni redovničkim životom ne traže lagodan život, već naprotiv živo teže za savršenim.		Izostavili smo ovaj dio jer će sadržaj biti umetnut u normativne brojeve.
d) Koji su primljeni u Red neka kroz čitavo vrijeme kušnje nastoje »...slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista«, koji govorи: »Ako želiš biti savršen, idi i prodaj...što imаш i to podaj siromasima, te ćeš imati plaću na nebu«; »Ako tko želi ići za mnom, neka se odreče sebe, neka uzme križ svoj i neka me slijedi!« I, opet, »Ako tko želi doći k meni, a više voli svoga oca, majku, ženu, djecu, braću i sestre, pa čak i svoj vlastiti život, ne može biti moj učenik« (Nepotvrđeno pravilo, 1). Istovremeno neka se vježbaju da sudjeluju u životu što ga je blaženi Franjo nazvao životom male braće, »da bi...iz samoga naziva njegovi učenici naučili kako su došli u školu poniznog Krista da nauče poniznost« (Sv. Bonaventura, Legenda major, VI, 5).	e) Kandidati koji su primljeni u Red neka se kroz čitavo vrijeme kušnje trude »...slijediti nauk i stope Gospodina našega Isusa Krista«, koji govorи: »Ako želiš biti savršen, idi i prodaj...što imаш i to podaj siromasima, te ćeš imati plaću na nebu«; »Ako tko želi ići za mnom, neka se odreče sebe, neka uzme križ svoj i neka me slijedi!« I, opet, »Ako tko želi doći k meni, a više voli svoga oca, majku, ženu, djecu, braću i sestre, pa čak i svoj vlastiti život, ne može biti moj učenik« ⁷ . Istovremeno neka se vježbaju da sudjeluju u životu što ga je blaženi Franjo nazvao životom male braće, »da bi...iz samoga naziva njegovi učenici naučili kako su došli u školu poniznog Krista da nauče poniznost« ⁸ .	

⁷ NPr 1⁸ LM 6,5

POSTOJEĆE II. poglavje: Duhovni uvod	NACRT V. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
e) Kad završi vrijeme kušnje, koji se primaju u poslušnost već time obećaju da će — obdržavajući evanđeoske savjete — slijediti stope Gospodina, koji govorи: »Svaki koji ostavi oca ili majku, braću ili sestre, ženu djecu, kuće ili njive poradi mene, stostruko će primiti i posjedovati život vječni.« (Nepotvrđeno pravilo, 1) Premda prvi zavjeti, time što su privremeni, u sebi nose označku kušnje, ipak po njima kandidat sudjeluje u posvećenju, koje je vlastitost redovničkog staleža; ovo se posvećenje kasnije usavršuje polaganjem svečanih zavjeta, po kojima se kandidat čvrstom i stabilnom vezom sjedinjuje s Kristom.	f) Kad završi vrijeme kušnje, koji se primaju u poslušnost već time obećaju da će — obdržavajući evanđeoske savjete — slijediti stope Gospodina, koji govorи: »Svaki koji ostavi oca ili majku, braću ili sestre, ženu djecu, kuće ili njive poradi mene, stostruko će primiti i posjedovati život vječni ⁹ .«	Posadašnili smo citat; ostatak citata biti će uvršteno u normativne brojeve.
	g) Sjećajući se poticaja sv. Franje: »Započinimo, braćo, služiti Gospodinu Bogu jer dosada jedva da smo malo ili ništa napredovali ¹⁰ , neka se sva braća trude oko trajnog odgoja, koji traje cijeli život.	Stvorili smo novi paragraf kako bi naglasili duhovnu važnost trajnog odgoja, slijedeći ono što je već izrečeno u parrafu b
f) Međutim, neka se odgajanici, na »način i prema uredbama svete Crkve« (Nepotvrđeno pravilo, 2), odgajaju uz spontanu i velikodušnu suradnju, oslonivši se na Božju milost i pomoć odgojitelja. Neka budu ponizni i zadjeni živom željom duše da se liše svega, kako bi se bez ičega mogli predati u ruke Raspetoga. Sveti je Franjo, naime, tražio od onih koji dolaze u Red takvo raspoređenje duše da bi ovi, spremni na sve, mogli ući u borbu protiv svjetovnih nagnuća, služeći se vježbama poniznosti, te bi tako u »školi savršenosti« mogli postići »savršenost ljubavi« (2Cel, 194).	h) Neka se zavjetovanici, poslušni Božjoj milosti, velikodušnom predanošću i uz pomoć odgojitelja , oblikuju i rastu u duhu poniznosti, jednostavnosti, poslušnosti i ljubavi , želeći se odreći svega kako bi mogli slijediti Krista ¹¹ .	Posadašnili smo jezik i dodali smo svetofranjevačku poveznicu.

9 Isto 1,5

10 1Čel 103

11 Usp. PozKr

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovni uvod	NACRT V. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
g) S obzirom na potpunu izobrazbu braće, neka se pomnivo razmisle riječi samoga Serafskog oca: »U ime Gospodnje! Molim svu braću da nauče sadržaj i smisao onoga što je u ovom životu zapisano za spasenje naših duša, te da se toga često sjete. I molim Boga da on, svemogući, trojstveni i jedinstveni, blagoslovi sve koji u tome poučavaju, koji to uče, koji to posjeduju, toga se sjećaju i potome žive, koliko god puta budu ponavljali ili činili ono što je ondje za spas naše duše zapisano...« (Nepotvrđeno pravilo, 24)	i) S obzirom na izobrazbu, braća neka pomnivo promisle riječi Serafskog oca: U ime Gospodnje! Molim svu braću da nauče sadržaj i smisao onoga što je u ovom životu napisano za spas naše duše i da to često dozivaju u pamet. I molim Boga da on, koji je svemoguć, trojstven i jedan, blagoslovi sve one koji to poučavaju, koji uče, koji imaju uza se, drže na pameti i ostvaruju, svaki put kad ponavljaju i ostvaruju ono što je ondje napisano za spas naše duše.¹²	Upotpunili smo i posadašnji citat.

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
	124. §1. Odgoj je u prvom redu djelo Trojstva: Otac, po Duhu, oblikuje u srcu braće osjećaje Sina¹³.	Stvorili smo ova četiri nova paragrafa kako bi definirali koncept odgoja koji se temelji na učiteljstvu Crkve.
	§2. Odgoj braće, po posredovanju koje nude Gospodin, Crkva i Red jest proces rasta i pratnja s obzirom na nasljedovanje i suočenje s raspetim, siromašnim, neporočnim i poslušnim Kristom, kako bi bili u službi bratstva i poslanja.	
	§3. Franjevački odgoj neka potpuno uđe u nutrinu osobe, tako da svaka nakana, stav ili pokret brata bude izraz potpunog suočenja s Gospodinom Isusom. Odgoj neka traje čitav život¹⁴.	

¹² NPr 24, 1-3

¹³ Usp. VC 66.

¹⁴ Usp. Isto, 65

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
	§4. Odgoj neka pomogne braći da usvoje temeljne vrijednosti karaktere franjevaca konventualaca kako bi ju živjeli u vlastitom kulturnom, društvenom i crkvenom kontekstu.	
47 - § 1. Neka se Red uvelike trudi da oni koji su pozvani u službu Gospodnju steknu stupanj duhovno-intelektualne izgradnje koji odgovara potrebama mesta i vremena.	125. Odgoj kao suočenje Kristu je najvažnije poslanje Red. Potrebno je koristiti svako sredstvo da braća dođu do primjerene zrelosti i identiteta manje braće konventualaca, kako bi mogli služiti Crkvi i društvu, prema potrebama mesta i vremena	Obogatili smo tekst i spojili dva paragrafa.
§ 2. U toj izgradnji neka se čvrsto međusobno povežu svi elementi, te naravna i nadnaravna sredstva, koja će smjerati za tim da redovnika učine potpuno zrelim u ljudskom, kršćanskem, redovničkom i, također, kleričkom pogledu.		
48 - § 1. Braća neka se za to duhovno i intelektualno izgrađuju u sjemeništima Reda i drugim prikladnim zavodima imajući uvejk na umu narav Reda i njegova apostolata.	126. §1. Neka se braća odgajaju u odgojnim kućama Reda koje su kanonski utemeljene ¹⁵ , pod vodstvom pripremljenih odgojitelja. Neka se u odgojnim kućama provodi jedan umjereni stil života prikladan društvenoj sredini i kulturi mesta.	Promijenili smo i prepravili tri paragrafa uvezši u obzir trenutnu situaciju.
35 - Formacija i provjeravanje zvanja, bilo od strane odgajanika, bilo od strane Reda, traje kroz cijeli raspon vremena između primanja i svečanog zavjetovanja. Prema tome, obuhvaća novicijat i godine privremenih zavjeta, kojih, izuzev čl. 45. §2 Ustanova, ne može biti manje od tri ni više od šest.	§2. Neka se razlučivanje poziva i početni odgoj u franjevačkom životu, bilo od strane kandidata, bilo od strane Reda, proteže kroz cijelo vrijeme od ulaska u postulaturu do svečanih zavjeta.	Ovamo smo premjestili br. 35 aktualnih Ustanova zbog logičkog slijeda.
	§3. Neka se razlučivanje poziva i odgoj za sveti red, kako od strane kandidata tako i od strane Reda proteže sve do ređenja, prema općem pravu ¹⁶ .	Uvrstili smo novi paragraf kako bi odredili vremenski period početnog odgoja za svećeničke kandidate.

¹⁵ Usp. CIC, kan. 608.¹⁶ Usp. ZKP 659 §3 i 1027.

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
	§4. Neka se razlučivanje i odgoj za ostale oblike apostolata ili profesionalnog djelovanja odgovarajuće prati, to će biti uređeno provincijskim/kustodijskim statutima.	Uvrstili smo novi paragraf kako bi odredili odgovarajuću pratnju u profesionalnom ili pastoralnom odgoju.
	§5. Neka braća, ukoliko je moguće, studiraju u ustanovama Reda. Smiju studirati i u drugim prikladnim ustanovama, upotpunjavajući poznavanje povijesti i franjevačke karizme, koje ne bi bilo ponuđeno u akademskim ustanovama koje pohađaju, a prema uputama dokumenta Reda <i>Ratio Studiorum</i>.	
§2. Sjemeništa i zavodi moraju biti opskrbljeni potrebnim sredstvima i imati ovlast da odgajanici podjeljuju odgovarajuće svjedodžbe.	§6. Neka braća studiraju u ustanovama koje imaju fakultet koji ima mogućnost podjeljivanja odgovarajućih crkvenih i/ili civilnih naslova prema uputama mjesne biskupske konferencije	
§3. Red, provincije i pojedina sjemeništa ili zavodi neka imaju obrazovno-odgojni plan, koji će se prikladno obnavljati, prema zahtjevima vremena.	127. §1. Neka za čitav Red bude mjerodavan dokument <i>Ratio formationis</i> koji će se povremeno obnavljati i davati na odborenje Generalnom kapitolu.	Od aktualnog trećeg paragrafa napravili smo novi broj podijeljen u četiri paragrafa kako bi potaknuli Red i cirkumskripcije u odgojnem procesu.
	§2. Neka svaka provincija/kustodija ima vlastiti direktorij za odgoj, koji će biti potvrđen od provincijskog/kustodijskog kapitula, i potvrđen od generalnog ministra i njegovog definitorija. U slučaju direktorija na razini konferencije/federacije, neka se ispunjavaju upute br. 218 §2.	
	§3. I svaka cirkumskripcijska kuća odgoja neka ima vlastiti direktorij za odgoj, koji je potvrđen od ministra/kustosa i njegovog definitorija.	
	§4. Svaka među-cirkumskripcijska kuća odgoja neka ima vlastiti pravilnik odgoja, potvrđen od zainteresiranih ministara/kustosa i njihovih definitorija.	

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
49 - §1. Provincijska sjemeništa osnivaju se po odobrenju provincijskog kapitula, uz prethodan pristanak ministra generala, s odlučujućim glasom njegova definitorija; konferencije ministara provincijala neka se na prikladan način, držeći se propisa, brinu za međuprovincijska sjemeništa.	128. §1. Provincijsku/kustodijsku kuću postulature osniva ili gasi ministar uz pristanak definitiorija, a uz pristanak generalnog ministra i njegova definitorija.	Točnije smo odredili nadležnosti u procesu osnivanja kuća odgoja, u skladu s trenutnom praksom.
36 - §3. Jedino ministar general, uz pristanak svoga definitorija, može kuću novicijata pismenom odlukom osnovati, premjestiti ili ukinuti.	§2. Jedino generalni ministar, uz pristanak svoga definitorija, može kuću novicijata pismenom odlukom osnovati, premjestiti ili ukinuti.	Ovamo smo premjestili br. 36 §3. aktualnih Ustanova.
	§3. Provincijske/kustodijske kuće post-novicijata neka se osnivaju ili gase uz pristanak provincijskog/kustodijskog kapitula i uz pristanak generalnog ministra i njegova Definitorija.	
	§4. Zajedničke odgojne kuće konferencije/federacije, koje treba promicati gdje god je to moguće, neka budu predložene od iste konferencije/federacije uz pristanak generalnog ministra i njegova definitorija.	
	§5. Među-cirkumskripcjske odgojne kuće, neka budu osnovane od zainteresiranih ministara/kustosa s njihovim definitorijima, uvijek uz pristanak generalnog ministra i njegova definitorija.	
49 - §2. Seraphicum u Rimu, koji se nalazi pod neposrednom jurisdikcijom ministra generala, ima se smatrati zajedničkim sjemeništem za sve provincije Reda.	§6. Odgojna kuća sv. Bonaventura – Seraphicum u Rimu i Papinski fakultet sv. Bonaventura, koji se nalaze u neposrednoj nadležnosti generalnog ministra, imaju se smatrati zajedničkim za sve cirkumskripcije Reda. Neka promiču ostvarenje jednog međunarodnog bratstva.	
50 - §1. Poglavarji i ostala braća neka smatraju sjemeništa srcem Reda i provinciju i neka im rado pružaju svoju pomoć.	129. §1. Neka ministri, kustosi i ostala braća smatraju odgojne kuće srcem Reda i neka im rado pružaju svoju pomoć i potporu.	Posadašnili smo jezik.

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
§2. Budući da napredak odgajanika uvelike ovisi o odgojiteljima, neka se ovi izabiru među najboljima; neka se ističu duhom molitve, ljubavlju i razboritošću i neka dobro poznaju načela pedagogije i didaktike.	§2. Učinkovitost odgoja ovisi o mnogim čimbenicima, prije svega o prisutnosti uzornoga bratstva i odgojitelja koji se ističu duhom molitve, ljubavlju i razboritošću. Odgojitelji neka budu poznavatelji humanističkih znanosti i neka budu sposobni pratiti odgajanike te im prenijeti i svjedočiti vrijednosti franjevačke karizme.	Obogatili smo paragraf.
	§3. Neka se u tu svrhu konferencije/federacije i cirkumskripcije potruде promicati odgoj odgojitelja, vlastitim tečajevima ili tečajevima drugih ustanova.	Uvrstili smo novi paragraf kako bi odgovorili na traženje Generalnog kapitula 2013 (prijeđlog 9).
51 - §1. Između poglavara, magistra i ostalih odgojitelja, te samih odgajanika, neka postoji potrebna suglasnost misli i nakana, koja je posvema nužna za izobrazbu braće.	130. §1. Neka između ministara, kustosa, gvardijana, odgojitelja i braće u odgoju postoji dijalog, suglasnost i suradnja, koji su nužni za odgoj braće.	Posadašnjili smo jezik.
§2. Uspjeh izobrazbe uvelike ovisi o strogosti i razboritosti kojom se služe magistri i ostali odgojitelji, zaduženi za duhovno-intelektualnu izgradnju braće.		Sadržaj se sada nalazi u br. 129 §2.
§3. U krilu zajednice neka mlađi redovnici nailaze na duh velikodušnosti, žara i sloge, da bi upoznali važnost međusobne bratske pomoći, te njezinom snagom mogli brže napredovati i postojanje ustrajati u svom pozivu.	§2. Neka bratstvo, braći u početnom odgoju, ponudi osjećaj velikodušnosti, žara i sloge, kako bi upoznala važnost međusobne bratske pomoći, te kako bi njezinom snagom mogli brže napredovati u svom duhovnom pozivu. Braća u početnom odgoju neka prionu uz karizmu i poslanje Reda , tako da sve više jačaju svoje zvanje.	Obogatili smo i preformulirali sadržaj i jezik.
52 - §1. Dužnosti pojedinih odgojitelja, njihove nadležnosti, kao i njihova međusobna povezanost, neka budu utvrđene obrazovno-odgojnim planom. Svi, pak, neka se vladaju tako da pred očima imaju stalno veću korist odgajanika.	131. Dužnosti i kriteriji za izbor pojedinih odgojitelja, njihove nadležnosti, kao i njihova međusobna povezanost, neka budu utvrđene dokumentom Reda Ratio Formationis, cirkumskripcionim direktorijima i internim pravilnicima odgojnih kuća. Pri imenovanju neka se slijedi opće pravo i ono vlastito Redu.	Bolje smo odredili ulogu dokumenta Reda.

POSTOJEĆI IV. naslov: Obrazovna načela	NACRT I. naslova: Odgojna načela	OBRAZLOŽENJE
§ 2. Odgojno-obrazovni plan neka također odredi sudjelovanje odgajanika u životu sjemeništa u onim stvarima u kojima i oni mogu pridonijeti općem dobru cjelokupne izobrazbe.		Sadržaj ovog paragrafa nalazi se u br. 136. i 157.
53 - §1. Neka se među odgojiteljima pojedinih provincija i čitavog Reda njeguje bratska suradnja i neka se poduzimaju akcije da bi se usavršila vlastita kultura i unaprijedio odgoj mладih.	132. §1. Neka odgojitelji svih razina bratski surađuju i neka se promiču prikladne inicijative za poticanje njihovog odgoja .	Posadašnili smo jezik.
§ 2. Za čitav Red, za pojedine provincije i za obrazovna središta neka se osnuju obrazovne komisije, na čelu kojih neka se postavi prefekt. U obrazovnom, pak, planu neka budu određeni članovi komisija i njihove nadležnosti.	§ 2. Za čitav Red, za pojedine konferencije/federacije i za cirkumskripcije neka se osnuju komisije za odgoj. Članovi komisija i njihove nadležnosti neka budu određene u vlastitom direkriju .	
	§3. Generalni tajnik za odgoj (GTO) pomaže generalnom ministru i njegovom definitoriju u svemu onome što se odnosi na odgoj, prema dokumentu <i>Ratio formationis</i> .	Stvorili smo novi paragraf o generalnom tajniku za odgoj.

PITANJA ZA RASPRAVU O USTANOVAMA

1. Jesi li se duhovno pronašao u ovome tekstu?
2. Vjeruješ li da bi tebi i tvojoj zajednici ovaj tekst mogao pomoći u zalaganju oko franjevačkog poslanja?
3. Koje biste izmjene nacrta teksta predložili, i iz kojih razloga? Molimo vas, zapišite ih!

N.B. Podsećamo tajnika samostanskoga kapitula da **NAJKASNJIJE DO 31. SIJEČNJA 2017.** zaduženoj osobi iz jurisdikcije uputi izvadak iz zapisnika samostanskih kapitula koji su se bavili izmjenama što ih samostanski kapitol želi predložiti, kao i njihovim razlozima.

**TRAJNA FORMACIJA
REDA MANJE BRAĆE KONVENTUALACA
ŠESTOGODIŠTE 2013-2019
rujan – prosinac 2016.
V. POGLAVLJE - 2. SCHEDA**

V. POGLAVLJE USTANOVA: ODGOJ BRAĆE

NASLOVI II.-V.

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovna izobrazba	NACRT II. poglavlja: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	133. Kako bi uvijek dali veći prostor krsnom suobličenju Kristu u svakodnevnom životu, odgojni proces neka pokriva sve dimenzije osobe. Usklađujući ih, neka bude - progresivan, uzimajući u obzir dinamiku ljudskog razvoja; - osoban, ukoliko se prilagodava procesu rasta svakoga ponosa; - utemeljen na socijalno-kulturalnom kontekstu; - crkven, na način da se promatra kao sastavni dio Kristova tijela.	Napravili smo novi uvodni broj inspirirajući se na dokumentu U Franjinoj škol (Discepolato Francescano).
	134. §1. Neka franjevački odgoj bude progresivan proces čišćenja i rasta u odnosu na Boga, drugoga i sebe samoga, u odnosu prema stvarima, vremenu i prostoru, u cilju razvoja braće i rasta onih prijeko potrebnih vrlina za bratski život, svjedočenje i poslanje.	Napravili smo novi broj s četiri paragrafa kako bi istaknuli važnost ljudskoj dimenziji odgoja, nadahnjujući se na dokumentu U Franjinoj školi.
	§2. Neka se u odgoju posebna pozornost usmjeri na afektivno-spolno sazrijevanje koje neka dovede do sposobnosti mirnog, stabilnog i transparentnog odnosa sa svim ljudima.	
	§3. S mogućim znakovima nezrelosti odgojitelji neka se suoče koristeći zdravu pedagogiju za autentičan rast u slobodi. Neka odgojitelji ministri i kustosi dokazana zlostavljanja rješavaju prema odredbama opće Crkve, mjesne Crkve i Reda.	

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovna izobrazba	NACRT II. poglavlja: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	§4. Neka se već od početka odgajanici naviknu na manualni i intelektualni rad i neka nauče shvaćati život kao dar i služenje.	
54 - §1. Odgajanici neka se već od samog ulaska u Red, sudjelujući intenzivno u životu Crkve, postupno i stalno vježbaju u duhovnim počelima redovničkoga franjevačkog života.		Ovaj broj smo premjestili zbog logičnog slijeda: ljudski odgoj, kršćanski odgoj i odgoj u karizmi.
§2. Neka tako prouče narav i duh Reda i njegovu povijest, Pravilo i Ustanove da iz dana u dan postanu sve vjerniji sljedbenici Serafskog oca.		
§3. Neka im se također pomnji protumače obveze redovničkog zavjetovanja, a osobito evanđeoski savjeti pod teološkim, crkvenim i kanonskim vidom.		
§4. Osim toga, provodeći život i radeći u zajednici s ostalom braćom, neka se nauče cijeniti franjevačko bratstvo i uvijek ga svjedočiti.		
55 - §1. Prva i poglavita dužnost odgajanika neka bude razmatranje božanskih istina i stalno sjedinjenje s Bogom po molitvi (kan. 663, § 1).	135. §1. Neka odgojitelji budu posebno pozorni na produbljivanje kršćanskog života odgajnika, kako bi ih doveli do prihvatanja Krista i suočištenja s njim, procesom upoznavanja i dubokog odnosa s Njim.	Preformulirali smo ovaj paragraf kako bi naglasili produbljivanje kršćanskog života i suočištenje s Kristom
§2. Euharistijsko slavlje neka bude središte čitava sjemenišnog života, tako da, odgajanici dnevno sudjeluju u euharistijskoj žrtvi, priznaju presveto Tijelo Kristovo, klanjaju se Gospodinu nazočnom u Sakramentu, te iz ovoga prebogatog izvora crpe snagu za svoj duhovni život (kan. 246, § 1; 663, § 2).	§2. Euharistijsko slavlje neka bude središte kuće odgoja. Neka odgajanici meditiraju Riječ Božju, posebno Evanđelje, neka sudjeluju u Kristovom pashalnom otajstvu, te iz ovoga prebogatog izvora crpe snagu za svoj duhovni život i poslanje (kan. 246, § 1; 663, § 2).	Ujedinili smo paragraf 2 i 4 i posadašnjili jezik.
§3. Neka ih se pouči u slavljenju Liturgije časova, kojom se Božji službenici mole Bogu u ime Crkve za čitav im povjereni narod (kan. 246, § 2).	§3. Braća neka budu poučena o duhu liturgije i u slavljenju Liturgije časova, kojom Božji službenici slave i zazivaju Gospodina u ime Crkve za čitav im povjereni narod (kan. 246, § 2).	Posadašnjili smo jezik.

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovna izobrazba	NACRT II. poglavlja: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
§4. Svi kandidati neka se upriličuju životu Kristovu, čitajući i razmatrajući Svetu pismo, napose sveto Evanđelje, te neka se naviknu živjeti u duhu molitve i u stanju neprekidnog prinosa Ocu.	§4. Neka odgajanici budu uvedeni u duh pokore i trajnog obraćenja, u askezu, u darovanje samih sebe i u duhovna i tjelesna djela milosrđa.	Napravili smo novi paragraf kako bi naglasili odgoj u pokorničkom životu i trajnom obraćenju.
§5. Kandidati neka se priviknu češće pristupati sakramentu pokore, a preporuča se da svaki od njih ima svoga duhovnog vođu, prema vlastitom izboru, kojemu će s povjerenjem moći razotkrivati savjest (kan. 246, § 4).	§5. Odgajanici neka budu poučeni shvaćati stvarnost zla u vlastitom životu i životu drugih očima uskrslog Gospodina i neka nauče uživati u prihvaćanju i darivanju oproštenja, važnom i neophodnom lijeku. Neka se naviknu često pristupati sakramentu pokore i neka svaki od njih ima svoga duhovnog vođu, kojeg će izabrati prema odredbama Crkve, a kojemu će s povjerenjem moći razotkrivati savjest (kan. 246, § 4).	Ojačali smo ulogu duhovnog vodstva.
§6. Braća koja se pripremaju za sve-te redove, neka najtješnje i stalno povezuju redovničko zavjetovanje s kleričkim životom i neka se nauče svoj duhovni život učvršćivati vršenjem svetog reda i pastoralnom djelatnošću.	§6. Sva braća neka budu odgojena u misijskom duhu. Onima koji su, nakon pažljivog razlučivanja s odgojiteljima, pozvani na svećeničko služenje, neka se pomogne otkriti jedinstvo odgojnog procesa redovničkog i ministerijalnog života.	Posadašnjili smo jezik.
56 - Svi odgajanici neka uvijek sinovskom pobožnošću štuju Blaženu i Bezgrešnu Djesticu, uzor savršene ljubavi i Majku Crkve. K tome, neka imaju na pameti da je za učvršćenje redovničkog poziva vrlo važno uspostaviti s njome što prisniju životnu vezu, imajući na umu i posvemašnju posvetu sama sebe u duhu udruge Vojske Bezgrešne.	§7. Svi odgajanici neka uvijek sinovskom pobožnošću štuju Blaženu i Bezgrešnu Djesticu, te neka s njom uspostave što prisniju životnu vezu, nadahnjujući se na franjevačkoj tradiciji i kolbeovskoj baštini.	Posadašnjili smo jezik.
54 - §1. Odgajanici neka se već od samog ulaska u Red, sudjelujući intenzivno u životu Crkve, postupno i stalno vježbaju u duhovnim počelima redovničkoga franjevačkog života.	136. §1. Neka odgojitelji posebno brinu o karizmatskoj dimenziji odgoja, predlažući odgajanicima duhovna počela franjevačkog života. Neka im protumače obveze redovničkih zavjeta, pod teološkim, crkvenim, karizmatskim i kanonskim vidom.	Ujedinili smo sadržaj aktualnih paragrafa 1 i 3.

POSTOJEĆE II. poglavlje: Duhovna izobrazba	NACRT II. poglavlja: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	§2. Neka se odgajanici posebno odgajaju u bratskom životu mjesta, cirkumskripcije i Reda svjedočenjem i svakodnevnim iskustvom.	Premjestili smo ovamo aktualni paragraf 4, posadašnjivši jezik.
	§3. Osim toga, neka se odgajanici pouče evanđeoskom načinu života u duhu malenosti, razumijevajući ga kao nasljedovanje Krista sluge i kao približavanje poniznima i siromašnima iz vlastitog okruženja.	Uvrstili smo novi paragraf o odgoju u malenosti
	§4. Neka se u odgajanicima njeguje i značenje konvencionalnosti, u smislu aktivnog bratstva koje je usmjereno kontemplaciji i poslanju.	
§2. Neka tako prouče narav i duh Reda i njegovu povijest, Pravilo i Ustanove da iz dana u dan postanu sve vjerniji sljedbenici Serafskog oca.	§5. Odgajanici neka proučavaju i prihvacaјu Pravilo, Ustanove, Franjevačke izvore , narav i povijest Reda, da sve dublje upoznaju duh Serafskog Oca te tako postanu njegovi vjerni sljedbenici.	Posadašnili smo jezik.
§3. Neka im se također pomnji protumače obveze redovničkog zavjetovanja, a osobito evanđeoski savjeti pod teološkim, crkvenim i kanonskim vidom.		
§4. Osim toga, provodeći život i radeći u zajednici s ostalom braćom, neka se nauče cijeniti franjevačko bratstvo i uvijek ga svjedočiti.		Premjestili smo sadržaj u novi paragraf 2.

POSTOJEĆI I. naslov: Promicanje redovničkih zvanja	NACRT III. naslova: Promicanje redovničkih zvanja	OBRAZLOŽENJE
	137. §1. Neka se sva braća zahvalnom dušom raduju zbog milosti poziva na franjevačko konvencionalski način života. Neka zbog primljenog dara počaku oduševljenje, sjećajući se uvijek onoga što je najbolje za promicanje duhovnih zvanja, a to je snaga privlačnosti osobnog radosnog svjedočenja ¹⁷ .	Uvrstili smo novi paragraf kako bi naglasili snagu privlačnosti, na koju upućuje učiteljstvo.

¹⁷ Usp. Papa Franjo, Apostolsko pismo za Godinu posvećenog života, II, 1.

POSTOJEĆI I. naslov: Promicanje redovničkih zvanja	NACRT III. naslova: Promicanje redovničkih zvanja	OBRAZLOŽENJE
30 - §1. Sva braća neka posredstvom neprekidne molitve, apostolskog žara i, svjedočanstva vlastitog života nastoje tražiti i njegovati zvanja za cijelu Crkvu i za naš Red, brinući se posebno za misijska zvanja.	§2. Neka sva braća neprekidnom molitvom punom povjerena Gospodaru žetve¹⁸, propovijedanjem, poučavanjem, duhovnim vodstvom, razgovorom i izričitim prijedlogom promiču i njeguju zvanja za cijelu Crkvu i za naš Red.	Posadašnjili smo jezik kako bi jasno iskazali osjećaj revnosti za zvanje u apostolskom životu.
	§3. Braća neka kvalificiranim razlučivanjem, duhovnim vodstvom¹⁹, slušanjem Svetog Pisma, molitvom i bratskim razgovorom prate one koji se osjećaju pozvanima na franjevačko-konventualski način života i neka ih pozovu da dođu i vide²⁰ život i poslanje bratstva.	Uvrstili smo novi paragraf kako bi potaknuli fratre da slijede duhovni hod mlađih.
§ 2. U svakoj provinciji neka se osnuje djelo za promicanje zvanja i neka se također, prema potrebi, odrede prikladni promicatelji zvanja, koji će se posvetiti ovom apostolatu u dogовору с бискупским vlastima.	§4. Svaka cirkumskripcija neka se osobito zauzetošću brine za pastoral mlađih i promicanje zvanja izabirući sposobnu i kreativnu braću i prikladna sredstva.	Posadašnjili smo jezik kako bi ojačali zauzetost cirkumskripcije.
	§5. Neka se preuzmu inicijative promicanja duhovnih zvanja u suradnji s mjesnom Crkvom i s franjevačkom obitelji.	Uvrstili smo novi paragraf kako bi ojačali suradnju.
31 - §1. Klice zvanja, otkrivene u mlađim ljudima koji se odgajaju bilo u zavodima Reda bilo izvan njih, neka se brižljivo njeguju, poštujući potpunu slobodu svakoga od njih.	138. Neka se brižljivo njeguju klice zvanja, otkrivene u mlađim ljudima koji se odgajaju bilo u zavodima Reda bilo izvan njih ili u onima koji posjećuju naše crkve i svetišta.	Uvrstili smo poveznicu na naše crkve.
	139. Neka cirkumskripcije imaju projekt prihvaćanja i razrađeni odgojni plan za one koje Bog poziva u naš Red, a koji više nisu u mladenačkoj dobi.	Premjestili smo br. 31 §4. aktualnih Ustanova zbog logičkih motiva te smo pojednostavili jezik.
	140. §1. Cirkumskripcije, ako njihovi kapituli to smatraju prikladnim, uz dopuštenje generalnog ministra i njegovog definitorija, mogu utemeljiti malo sjemenište, u kojem neka se njeguju klice duhovnog zvanja ²¹ .	

¹⁸ Usp. Mt 9, 37-38.¹⁹ Usp. VC 64.²⁰ Usp. Iv 1, 39.²¹ Usp. OT 3.

POSTOJEĆI I. naslov: Promicanje redovničkih zvanja	NACRT III. naslova: Promicanje redovničkih zvanja	OBRAZLOŽENJE
§2. Odgajanici koji u malim sjemeništima Reda prebivaju radi redovničkoga franjevačkoga poziva, neka provode život koji odgovara njihovoj dobi, duhu i uzrastu, te koji je u skladu s propisima zdrave psihologije, ne zanemarivši: ni prikladno iskustvo u općoj kulturi i povezanost s vlastitom obitelji.	§2. Neka odgajanici koji prebivaju u malim sjemeništima Reda kako bi razlučili vlastiti redovnički franjevački poziv, provode život koji odgovara njihovoj dobi, duhovnom hodu i uzrastu, te koji je u skladu s propisima zdrave psihologije, ne zanemarivši ni prikladno iskustvo u općoj kulturi i povezanost s vlastitom obitelji ²² .	
§3. U spomenutim sjemeništima neka nastavni plan bude tako prilagođen mjesnim propisima i običajima da ga kandidati; mogu, ako se opredijele za drugi način života, bez poteškoća proslijediti i drugdje.	§3. Neka u spomenutim sjemeništima nastavni plan bude tako prilagođen mjesnim propisima i običajima da ga kandidati; koji god način života prihvatali , mogu, ako se opredijele za drugi način života, bez poteškoća proslijediti i drugdje.	
§4. Neka se revno promiču inicijative za one koje je Bog u različitoj životnoj dobi i okolnostima odbrao za redovnički život i koji su u poodmakloj dobi postali svjesni svog poziva u Red.		Premjestili smo ovaj paragraf u br. 139.
	§4. Cirkumskripcije mogu, prema svojim potrebama, osnovati pred-postulat za mlade koji razmišljaju o zvanju.	Smatrali smo da neke cirkumskripcije imaju ovu potrebu.

POSTOJEĆI II. naslov: Primanje u Red	NACRT II. naslova: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	141. §1. Postulatura je odgojna eta-pa u kojoj kandidati započinju početno razlučivanje poziva; u kojoj sazrijevaju u vjeri slušajući kateheze; u kojoj su vođeni u čitanju Svetoga Pisma, u liturgijskom životu i u osobnoj molitvi; poučavaju se i suočavaju s idealom svetog Franje i franjevaštva; žive konkretno iskustvo bratstva i započinju vježbanje u nekoj pastoralnoj ili karitativenoj aktivnosti.	Uvrstili smo novi broj s dva paragrafa kako bi odredili namjenu i vrijeme postulature, nadahnjujući se na dokumentu U Franjinoj školi.

²² Isto.

POSTOJEĆI II. naslov: Primanje u Red	NACRT II. naslova: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	§2. Postulat traje najmanje godinu dana. U tom se periodu potiče i produbljuje međusobno upoznavanje između bratstva i kandidata.	
32 - §1. U Red može biti primljen svaki katolik koji je — posjedujući svojstva što ih zahtijevaju opće i naše pravo, i nije spriječen nikakvom zaprekom (kan. 597, § 1; 643), te pošto je postigao dovoljnu ljudsku zrelost i postao svjestan redovničkog poziva, kao i njegovih obveza — svojevoljno podnio pismenu molbu i za koga su zatim ministri prosudili da ima oznake i svojstva pravoga poziva za naše bratstvo.	142. §1. U postulaturu može biti primljen katolik koji — posjeduje svojstva što ih zahtijevaju opće i naše pravo, i nije spriječen nikakvom općom i našom zaprekom, te pošto je postigao dovoljnu ljudsku zrelost i postao svjestan da ima poziv na redovnički život . Tražitelj neka svojevoljno podnese pismenu molbu. Neka ministri/kustosi, ako je nužno i pomoću stručnjaka , prosude ozbiljnost kandidata te imali oznake i svojstva pravoga poziva za naše bratstvo.	Posadašnjili smo jezik
§2. Od svakog se kandidata traže: dobra nakana, slobodan izbor, prikladno fizičko i psihičko zdravlje, koje valja razaznati također i iz životnih uvjeta, obitelji i kandidatove afektivne povezanosti s njome, zatim odgovarajuća intelektualna, moralna i duhovna zrelost, kao i sposobnost da provodi bratski i apostolski život Reda.	§2. Od svakog se postulantu traže: dobra nakana, slobodan izbor, dobro fizičko i psihičko zdravlje, ako je potrebno neka bude potvrđeno od stručnjaka ; odgovarajuća intelektualna, moralna i duhovna zrelost, kao i sposobnost da provodi bratski i misijski život Reda.	Posadašnjili smo jezik.
33 - §1. Provincijski statuti neka odrede koje potvrde i dokumente pojedini kandidat treba podastrijeti, kao i dob koja se traži za ulazak u novicijat, u skladu s propisima općeg prava (kan. 643, § 1; 645, § 1, 2) i s mjesnim prilikama.	143. Provincijski/kustodijski statuti neka odrede koje potvrde i dokumente pojedini kandidat treba podastrijeti, kao i dob koja se traži za ulazak u postulaturu i novicijat u skladu s propisima općeg prava ²³ i s mjesnim prilikama. Prihvaćanje u postulaturu je u direktnoj vlasti ministra/kustosa ili njegovog opunomoćenika.	Dodali smo nadležnost prihvaćanja u postulaturu.
§2. Neka se k tome odredi kako treba obaviti prethodnu kušnju; isto tako da li je postulatura prikladna za sve ili samo za neke kandidate, kao i njezina narav i trajanje, što za pojedine kandidate može biti različito.		Ovaj paragraf smo maknuli jer se sadržaj nalazi u prethodnim paragrafima, posebno u br. 141 §2. predloženih Ustanova.

²³ Usp. ZKP, kan. 643, § 1; 645, § 1, 2, ZKPIC, kan. 517.

POSTOJEĆI II. naslov: Primanje u Red	NACRT II. naslova: Dimenzije franjevačkog odgoja	OBRAZLOŽENJE
	144. Neka postulant u trenutku ulaska u Red, pisanim dokumentom, potpisanim i pravno važećim izjavi da dok ostaje u Redu, svaki posao čini besplatno i bez traženja naknade, prema redovničkoj odredbi. Tako da, ako izade iz procesa odgoja, ne može tražiti ništa za učinjene poslove.	Stvorili smo paragraf kako bi se osigurao Red.
	145. Neka onaj koji je odgovoran za postulaturu, saslušavši svoje suradnike i uzevši u obzir prethodne napomene, vlastitom ministru/kustosu podnese izvještaj i mišljenje o svakom kandidatu za kojeg je bio odgovoran, koji će onda uz dopuštenje svoga definitorija primiti kandidata u novicijat.	Stvorili smo novi broj kako bi istaknuti mjerodavnost u pogledu prielaska iz postulature u novicijat.
34 - §1. Netko je primljen u Red kada ga odgovarajući poglavar primi u novicijat provincije ili kustodije, uz pristanak svoga definitorija, izražen tajnim glasovanjem.		Ovaj smo paragraf premjestili u Naslov V.
§ 2. Samo ministar general, uz pristanak svog definitorija, može ponovno primiti kandidata koji je po završenom novicijatu ili nakon zavjetovanja na zakonit način izšao iz Reda; isti će ministar general odrediti prikladnu kušnju prije polaganja privremenih zavjeta, bez obveze da se novicijat ponovi, a i trajanje tih zavjeta sve do svečanog zavjetovanja, prema odredbi Ustanova, čl. 35 i 45, §2.		Ovaj paragraf premjestili smo u br. 153 zbog logičnog slijeda.
35 - Formacija i provjeravanje zvanja, bilo od strane odgajanika, bilo od strane Reda, traje kroz cijeli raspon vremena između primanja i svečanog zavjetovanja. Prema tome, obuhvaća novicijat i godine privremenih zavjeta, kojih, izuzev čl. 45, §2 Ustanova, ne može biti manje od tri ni više od šest.		Prvi dio ovog broja postao je br. 126 §2. O drugom dijelu se govori u naslovima koji slijede.

POSTOJEĆI III. naslov: Novicijat i zavjetovanje	NACRT V. naslova: Novicijat	OBRAZLOŽENJE
	146. Novicijat je vrijeme najintenzivnijeg razlučivanja zvanja i odgoja u kojem, pod vodstvom učitelja, novak produbljuje osobni odnos s Isusom Kristom i vrijednost posvećenog života i zavjeta; uči um, srce i život franjevačkoj karizmi proučavanjem Pravila i spisa sv. Franje, franjevačkih spisa, Ustanova, Generalnih statuta Reda trudi se oko snažnog iskustva molitve, unutarnje šutnje, bratstva, rada i poniznog služenja siromašnima.	
34 - §1. Netko je primljen u Red kada ga odgovarajući poglavar primi u novicijat provincije ili kustodije, uz pristanak svoga definitorija, izražen tajnim glasovanjem.	147. Netko je primljen u Red kada je primljen u novicijat provincije ili kustodije , od ministra/kustosa i uz pristanak njegovog definitorija, koji je izražen tajnim glasovanjem.	Premjestili smo ovo u ovaj naslov br. 34 §1. aktualnih Ustanova.
36 - §1. Novicijat neka započne javno, neka se obavi prema Obredniku Reda i provincijskim statutima, te zabilježi u za to određenu knjigu.	148. §1. Novicijat neka započne javno, neka se obavi prema Obredniku Reda i provincijskim statutima i odredbama međuprovincijskih kuća odgoja i neka se zabilježi u za to određenu knjigu.	Dodali smo poveznicu na međuprovincijske novicijate.
§2. Kandidati, nakon što su primljeni u Red, neka provode dvanaest mjeseci u novicijatu, u za to propisno određenom samostanu.	§2. Nakon što su primljeni u Red, kandidati neka provode dvanaest mjeseci u novicijatu, u za to propisno određenom samostanu.	
§3. Jedino ministar general, uz pristanak svoga definitorija, može kuću novicijata pismenom odlukom osnovati, premjestiti ili ukinuti.		Ovaj paragraf premjestili smo u br. 128 §2.
§4. U posebnim slučajevima, i iznimno, ministar general može uz pristanak svog definitorija dopustiti da netko valjano obavi novicijat u nekom drugom samostanu Reda ili provincije, pod vodstvom nekoga prokušanog brata.	§3. Ministar ili kustos cirkumskripcije u kojoj se nalazi novicijat može uz pristanak svog definitorija dopustiti da grupa novaka, u određenom vremenu boravi u nekom drugom samostanu Reda njega koji je on za to odredio.	Promijenili smo redoslijed §3. i §4. zbog logičkih motiva. Označili smo nadležnost ministra/kustosa mjesta.

POSTOJEĆI III. naslov: Novicijat i zavjetovanje	NACRT V. naslova: Novicijat	OBRAZLOŽENJE
§5. Viši poglavar može dopustiti da novaci proborave stanovito vrijeme u nekoj drugoj kući Reda, koju on za to odredi.	§4. U posebnim slučajevima i u posebnim situacijama generalni ministar uz dopuštenje svojeg definitorija može dopustiti da netko valjano obavi novicijat u nekom drugom samostanu Reda, pod vodstvom nekoga prokušanog brata.	
37 - §1. Odsutnost iz kuće novicijata koja prelazi tri mjeseca, neprekinuta ili s prekidima, čini novicijat nevaljanim, izuzevši slučajeve iz čl. 36, § 5 Ustanova i kan. 647-649. Vrijeme odsutnosti koje prelazi petnaest dana treba nadoknaditi.	149. §1. Odsutnost iz kuće novicijata koja prelazi tri mjeseca, neprekinuta ili s prekidima, čini novicijat nevaljanim, izuzevši slučajeve iz čl. 148, §3 Ustanova i kan. 647-649. Vrijeme odsutnosti koje prelazi petnaest dana treba nadoknaditi.	
§2. Viši poglavar može iz opravданog razloga dopustiti da se prvo zavjetovanje obavi prijevremeno, ali ne više od petnaest dana, kao i to da to bude izvan novicijata.	§2. Ministar/kustos može iz opravdanog razloga dopustiti da se prvo zavjetovanje obavi prijevremeno, ali ne više od petnaest dana, kao i to da to bude izvan novicijata.	
§3. U smrtnoj opasnosti može poglavar gvardijan novicijata, kao i njihov izaslanik, priupustiti novaka zavjetovanju. Ako ovaj ozdravi, smatra se kao da se uopće nije zavjetovao.	§3. U smrtnoj opasnosti može ministar/kustos ili gvardijan novicijata, kao i njihov izaslanik, priupustiti novaka zavjetovanju. Ako ovaj ozdravi, smatra se kao da se uopće nije zavjetovao.	
	§4. Ako ministar/kustos ima kakvu sumnju s obzirom na sposobnost novaka, čuvši mišljenje odgajatelja, može mu produžiti vrijeme kušnje, ali ne više od šest mjeseci ²⁴ .	
38- §1. Novicijat je nužni temelj cijelog redovničkog odgoja i zato mora biti posvećen produbljenoj i temeljitoj izgradnji odgajanika u franjevačkom životu.		Ovaj paragraf smo maknuli jer se sadržaj nalazi u drugim paragrafima, posebno u br. 146 predloženih Ustanova.

²⁴ Usp. ZKP, kan 653, §2; ZKPIC, kan. 525, §1.

POSTOJEĆI III. naslov: Novicijat i zavjetovanje	NACRT V. naslova: Novicijat	OBRAZLOŽENJE
§2. Novaci, dakle, pod vodstvom magistra i po odredbi prava (kan. 650, § 2 i 651), neka budu postupno pripremani da se posvete djelima Reda, ostvarujući onu povezanost s Kristom iz koje treba da proizlazi sva njihova apostolska djelatnost; stoga neka ne žive prividnim životom, već u skladu s onim što će morati provoditi kao zavjetovanici.	150. §1. Novaci, dakle, pod vodstvom magistra i po odredbi prava, nastavljući ono što su usvojili u postulaturi , provode život u skladu s onim što će morati živjeti kao zavjetovanici.	Pojasnili smo sadržaj paragrafa.
§3. Za vrijeme novicijata zabranjeno je učenje sa svrhom da se postigne diploma ili ona spremka koja se traži za kasnije službe.	§2. Za vrijeme novicijata zabranjeno je učenje sa svrhom da se postigne diploma ili ona spremka koja se traži za kasnije službe.	
§4. Premda se od novaka traži stanovita odijeljenost, ipak im je dopušteno, prema razboritom судu magistra, podržavati prikladnu povezanost s vlastitom obitelju i drugovati s redovnicima i ostalim ljudima.	§3. Premda se od novaka traži stanovita odijeljenost, ipak im je dopušteno, prema razboritom судu magistra, podržavati prikladnu povezanost s vlastitom obitelju i drugovati s redovnicima i ostalim ljudima.	
	§4. Magister novaka odgovoran je za život i aktivnosti u novicijatu. On obavještava samostanski kapitol o ispunjavanju odgojnog programa.	Stvorili smo ovaj novi paragraf kako bi naglasili službu magistra.
39 - §1. Isti poglavari na koje, prema propisu Ustanova, 34, spada primati u Red, imaju vlast pripuštati privremenom ili svečanom zavjetovanju, pridržavajući se odredaba prava (kan. 656 i 658).	151. §1. Na iste ministre/kustose uz pristanak njihova definitorija prema propisu Ustanova br. 147 spada primati u Red. Imaju vlast pripuštati privremenom zavjetovanju, pridržavajući se odredaba kanona 656.	Maknuli smo poveznicu na svečane zavjete o kojima će se govoriti u VI. naslovu.
§2. Ministar general, pošto je primio mišljenje ministra provincijala uz pristanak njegova definitorija, može svojom vlašću — držeći se pravilno propisa — priupustiti nekoga zavjetovanju.	§2. Generalni ministar, pošto je primio mišljenje ministra/kustosa uz pristanak njegova definitorija, može svojom vlašću — držeći se pravilno propisa — priupustiti nekoga zavjetovanju.	
§3. Na završetku novicijata i ponovno prije svečanog zavjetovanja kandidat neka višem poglavaru upravi pismenu molbu da bude pripušten zavjetovanju.	§3. Na završetku novicijata i ponovno prije svečanog zavjetovanja kandidat neka vlastitom ministrum/kustosu upravi pismenu molbu da bude pripušten zavjetovanju.	Maknuli smo poveznicu na svečane zavjete o kojima će se govoriti u VI. naslovu.

POSTOJEĆI III. naslov: Novicijat i zavjetovanje	NACRT V. naslova: Novicijat	OBRAZLOŽENJE
40 - §1. Magister, po što sasluša svoje suradnike i prouči prethodne izvještaje, neka podnese pismeni izvještaj i mišljenje o pojedinim kandidatima vlastitom višem poglavaru, na kojega spada da uz pristanak svog definitorija priputstvi kandidata zavjetovanju.	152. §1. Neka magister, po što sasluša svoje suradnike i prouči prethodne izvještaje, podnese ministru/kustosu pismeni izvještaj i mišljenje o pojedinim kandidatima, na kojega spada da uz pristanak svojeg definitorija priputstvi kandidata zavjetovanju.	
§2. Sam pak viši poglavar neka osobno ili po izaslaniku ispita volju kandidata i neka sasluša ostalu braću samostana.	§2. Sam pak ministar/kustos neka osobno ili po izaslaniku ispita volju i spremnost kandidata i neka sasluša ostalu braću samostana.	
§3. Ako je kandidat izvan provincije, mjesni viši poglavar neka obavi ono što propisuje čl. 40, §1 Ustanova, a isprave neka pošalje matičnom poglavaru, koji, uz pristanak svog definitorija, ima uvijek odlučujući glas.	§3. Ako je kandidat izvan provincije, mjesni ministar/kustos neka obavi ono što propisuje čl. 40, §1 Ustanova, a isprave neka pošalje matičnom ministru/kustosu , koji, uz pristanak svojeg definitorija, ima uvijek odlučujući glas.	
34. §2. Samo ministar general, uz pristanak svog definitorija, može ponovno primiti kandidata koji je po završenom novicijatu ili nakon zavjetovanja na zakonit način izšao iz Reda; isti će ministar general odrediti prikladnu kušnju prije polaganja privremenih zavjeta, bez obveze da se novicijat ponovi, a i trajanje tih zavjeta sve do svečanog zavjetovanja, prema odredbi Ustanova, čl. 35 i 45, §2.	153. Samo generalni ministar, uz pristanak svog definitorija, može ponovno primiti kandidata koji je po završenom novicijatu ili nakon zavjetovanja na zakonit način izšao iz Reda i želi se ponovo vratiti ; isti će generalni ministar odrediti prikladnu kušnju prije polaganja privremenih zavjeta i bez obveze da se novicijat ponovi, a i trajanje tih zavjeta sve do svečanog zavjetovanja, prema odredbi Ustanova, čl. 126 §2. i 159, §2.	Premjestili smo ovamo br. 34 §2. aktualnih Ustanova zbog logičnog motiva, i proširili smo mogućnosti o vremenu kušnje.
41. - §1. Svečano zavjetovanje — koje se iz opravdanog razloga može položiti prijevremeno, ali ne više od tri mjeseca — neka prema Obredniku Reda primi viši poglavar ili njegov zastupnik. Čin zavjetovanja neka se ubilježi u knjigu zavjetovanja.	154. §1. Ministar/kustos , ili njegov delegat neka primi jednostavne zavjete, prema obredniku Reda. Čin zavjetovanja neka se ubilježi u knjigu zavjetovanja.	Premjestili smo poveznicu na svečane zavjete u VI. naslov.

POSTOJEĆI III. naslov: Novicijat i zavjetovanje	NACRT V. naslova: Novicijat	OBRAZLOŽENJE
§2. Obrazac redovničkog zavjetovanja glasi: »Ja, brat..., pošto mi je Gospodin dao ovu milost da — na hvalu Božju — odlučnom voljom živim Kristovo Evandjelje savršenije, pred nazočnom braćom u tvojim se rukama, oče..., zavjetujem na tri godine (ili: na... godine; za sve vrijeme svoga života) živjeti u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći po Pravilu Sv. Franje, što ga je potvrdio papa Honorije, i općim Ustanovama našega Reda. Predajem se, dakle, svim srcem ovom bratstvu da bih — djelovanjem Duha Svetoga, zagovorom Blažene i Bezgrešne Djevice Marije, zajedno sa svetim našim ocem Franjom i svima svetima, te uz pomoć braće — ostvario svoje posvećenje u službi Boga i Crkve.«	§2. Obrazac redovničkog zavjetovanja glasi: »Na hvalu i slavu Presvetog Trojstva, ja brat N. N., potaknut božanskim nadahnućem da izbližega slijedim Evandjelje i stope Gospodina našega Isusa Krista, pred nazočnom braćom, u tvojim rukama, brate..., čvrstom vjerom i voljom, zavjetujem se, svetom i svemogućem Bogu Ocu da će kroz ... godine (cijeli život) živjeti u poslušnosti, bez vlasništva i u čistoći, te ujedno javno obećajem da će vjerno obdržavati život i Pravilo Male braće, koje je potvrdio papa Honorije, prema Ustanovama Reda male braće konventualaca. Citavim, dakle, srcem predajem se ovome bratstvu, kako bih, djelovanjem Duha Svetoga, po primjeru Bezgrešne Marije, po zagovoru našega Oca Franje i svih svetih, uz pomoć braće, kročio prema savršenoj ljubavi, u služenju Bogu, Crkvi i ljudima!«.	
42. - §1. Ne određuju li provincijski statuti drugačije, zavjeti položeni nakon novicijata obvezuju na tri godine, a zatim se, ako je potrebno, prikladno obnavljaju do svečanog zavjetovanja.	155. Ne određuju li provincijski/ ku-stodijski statuti drugačije, zavjeti položeni nakon novicijata obvezuju na tri godine, a zatim se, ako je potrebno, prikladno obnavljaju do svečanog zavjetovanja.	

PITANJA ZA RASPRAVU O USTANOVAMA

1. Jesi li se duhovno pronašao u ovome tekstu?
2. Vjeruješ li da bi tebi i tvojoj zajednici ovaj tekst mogao pomoći u zalaganju oko franjevačkog poslanja?
3. Koje biste izmjene nacrta teksta predložili, i iz kojih razloga? Molimo vas, zapišite ih!

N.B. Podsjećamo tajnika samostanskoga kapitula da **NAJKASNije DO 31. SIJEĆNJA 2017.** zaduženoj osobi iz jurisdikcije uputi izvadak iz zapisnika samostanskih kapitula koji su se bavili izmjenama što ih samostanski kapitol želi predložiti, kao i njihovim razlozima.

**TRAJNA FORMACIJA
REDA MANJE BRAĆE KONVENTUALACA
ŠESTOGODIŠTE 2013-2019
rujan – prosinac 2016.
V. POGLAVLJE - 3. SCHEDA**

V. POGLAVLJE USTANOVA: ODGOJ BRAĆE

NASLOVI VI.-VII.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
	156. Postnovicijat je odgojna etapa u kojoj brat učvršćuje svoje nasljedovanje Krista i usavršava svoj ljudski, duhovni, socio-kulturalni, teološki, profesionalni, pastoralni i karizmatski odgoj; živi potpunom predanošću i dosljedno posvećenje i zavjete; nastavlja utvrditi svoje zvanje; produbljuje osjećaj karizme i franjevačkog poslanja; raste na aktivan, suradnički i suodgovoran način u životu bratstva; pastoralno i karitativno djeluje te se priprema na svećane zavjete kako bi se predao braći i potpuno posvetio Bogu.	Stvorili smo novi broj kako bi pojasnili svrhu postnovicijata nadahnjujući se na dokumentu <i>U Franjinoj školi</i> .
42. - §2. Zavjetovanici privremenih zavjeta jednako su dužni opsluživati Pravilo i Ustanove kao i braća koja su položila svećane zavjete. Isto su tako, poput njih, dionici svih milosti i povlastica Reda; nemaju, međutim, aktivnoga ni pasivnoga prava glasa.	157. Zavjetovanici privremenih zavjeta jednako su dužni opsluživati Pravilo i Ustanove kao i braća koja su položila svećane zavjete. Isto su tako, poput njih, dionici svih milosti i povlastica Reda. Neka pravilnik postnovicijata odredi način njihovog sudjelovanja na samostanskim kapitulima, iako nemaju mogućnosti ni aktivnoga ni pasivnoga prava glasa.	Promijenili smo broj kako bi naglasili odgovornost braće s privremenim zavjetima.
43 - Vrijeme privremenih zavjeta određeno je za produbljivanje i usavršavanje odgoja započetog u novicijatu, te za upotpunjene uzajamnog iskustva između odgajanika i Reda.		Maknuli smo ovaj broj jer smo sadržaj uvrstili u novi broj 156.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavља: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
44 - § 1. Ministar general ima vlast da bratu privremenih zavjeta koji je, iz teških razloga, zamolio da napusti Red dade dozvolu da izade, što po samom pravu uključuje — osim ako u trenutku priopćenja dotični dozvolu ne prihvati — oprost od zavjeta i svih obveza koje proizlaze iz zavjetovanja (kan. 688, §2; 692).	158. §1. Generalni ministar ima vlast da bratu s privremenim zavjetima koji je, iz teških razloga, zamolio da napusti Red dade dozvolu da izade, što po samom pravu uključuje — osim ako u trenutku priopćenja dotični dozvolu ne prihvati — oprost od zavjeta i svih obveza koje proizlaze iz zavjetovanja ²⁵ .	
§ 2. Viši pak poglavari, svjesni svoje službe, neka ne odlažu za kasnije odluku da nekog brata vrate u svijet, koji su ranije mogli i morali donijeti (kan. 653, §1 i 696, §2). Isti poglavari, saslušavši prije defitorij, mogu dotičnog brata, pošto je prošlo vrijeme zavjetovanja, iz opravdanih razloga, također i ako je — po суду stručnjaka — nastupila bolest nakon zavjetovanja (kan. 689), isključiti od ponovnog zavjetovanja.	§ 2. Ministri/kustosi neka ne odlažu za kasnije odluku otpuštanja iz Reda brata koji se pokazuje ne-prikladnim . Ovi, pošto je prošlo vrijeme zavjetovanja, iz opravdanih razloga, također i ako je — po суду stručnjaka — nastupila bolest nakon zavjetovanja (kan. 689), mogu isključiti od ponovnog zavjetovanja. Ovo spada na ministre/kustose, saslušavši mišljenje vlastitog defitorija.	Promjenili smo jezik kako bi bili jasniji i jezgrovitiji.
45 - § 1. Prikladno je da je brat u vrijeme kada polaže svečane zavjete dosegnuo onaj stupanj duhovne i psihološke zrelosti koji je potreban da bi mu redovnički stalež, uz koji se vezuje na nepromjenljiv način i za stalno, bio pravo pomagalo da lakše postigne savršenost i dublju ljubav, a ne da nosi preteški teret.	159. § 1. Nužno je da je brat u vrijeme kada polaže svečane zavjete dosegnuo onaj stupanj cjelokupne zrelosti koja je potrebna da bi mu redovnički stalež, uz koji se vezuje na nepromjenljiv način i za stalno, bio pravo pomagalo za hod u istinskom nasljedovanju Krista .	Promjenili smo jezik kako bi bili jasniji i jezgrovitiji.
§2. Budući da u nekim slučajevima produljenje privremene kušnje može ovom sazrijevanju pogodovati, a u drugima nanijeti štetu, nadležni poglavari može produžiti trajanje privremenih zavjeta, ali ne preko devet godina ²⁶ .	§2. Ministri/kustosi, uz dopuštenje svojeg defitorija i saslušavši odgajatelje , mogu produljiti trajanje privremenih zavjeta, ali ne preko devet godina ²⁶ .	Pojednostavnili smo jezik, pojasnili mjerodavnost i citirali zakon.
§3. Poželjno je da svečanom zavjetovanju, kojim se brat doživotno posvećuje Bogu i za stalno učlanjuje u Red, prethodi odulja priprema, prema propisima statuta, tako da bi se mogla smatrati nekom vrsti drugog novicijata.	§3. Svečanom zavjetovanju, kojim se brat doživotno posvećuje Bogu i za stalno pritjelovljuje Redu, prethodi priprema od najmanje mjesec dana , tako da bi se mogla smatrati nekom vrsti drugog novicijata.	Odredili smo najmanji vremenski period za pripremu na svečane zavjete.

²⁵ Usp. ZKP, kan. 688, §2; 692; ZKPIC, kan. 546, §2; 549, §3.²⁶ Usp. ZKP, kan. 657, §2; ZKPIC, kan 526, §2.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
	§4. Neka kandidat, prije svečanih zavjeta, pismenim putem zatraži vlastitog ministra/kustosa da bude primljen u Red.	Ovaj smo paragraf nadodali kako bi uveli u ovaj naslov za traženje svečanih zavjeta.
	160. §1. Prihvaćanje svečanih zavjeta pridržano je ministrima/kustosima uz pristanak njihovog definitorija , prema Ustanovama br. 147 i imajući na pameti kan. 658.	Ovaj smo paragraf nadodali kako bi uveli u ovaj naslov svečane zavjete.
	§2. Svečano zavjetovanje — koje se iz opravdanog razloga može položiti prijevremeno, ali ne više od tri mjeseca ²⁷ — neka prema Obredniku Reda primi viši poglavar ili njegov zastupnik. Čin zavjetovanja neka se ubilježi u knjigu zavjetovanja i neka bude javljen župniku mesta u kojem je zavjetovanik kršten ²⁸ .	Prebacili smo br. 41 §1 aktualnih Ustanova kako bi se
46 - §1. Jedino ministar general uz pristanak svog definitorija može dopustiti da brat sa svečanim zavjetima priđe u drugu redovničku ustanovu, kao i primiti u Red člana s doživotnim zavjetima koji dolazi iz druge ustanove s dozvolom vrhovnog poglavara dotične ustanove i uz pristanak njegova vijeća (usp. kan. 684, § 1).	161. §1. Jedino generalni ministar uz pristanak svojeg definitorija može dopustiti da brat sa svečanim zavjetima priđe u drugu redovničku ustanovu, kao i primiti u Red člana s doživotnom zavjetovanju koji dolazi iz druge ustanove s dozvolom vrhovnog poglavara dotične ustanove i uz pristanak njegova vijeća ²⁹ .	
§2. Ako se pak radi o prijelazu u naš Red člana neke svjetovne ustanove ili družbe apostolskog života, traži se dopuštenje Svete Stolice i njezinih se odredaba treba držati.	§2. Ako se pak radi o prijelazu u naš Red člana neke svjetovne ustanove ili družbe apostolskog života, traži se dopuštenje Svete Stolice i njezinih se odredaba treba držati ³⁰ .	Dodali smo poveznicu na Zakonik kanonskog prava.
§3. U ovim se slučajevima treba pridržavati svega što je propisano o svjedodžbama, o trajanju kušnje prije svečanog zavjetovanja, kao i o potrebnim svojstvima da ono bude valjano.	§3. U ovim se slučajevima treba pridržavati svega što je propisano o svjedodžbama, o trajanju kušnje prije svečanog zavjetovanja, kao i o potrebnim svojstvima da ono bude valjano ³¹ .	

²⁷ Usp. ZKP kan 657 §3; ZKPIC kan. 532.

²⁸ Usp. ZKP kan 535 §2; ZKPIC kan. 296 §2.

²⁹ Usp. ZKP kan 684 §1; ZKPIC kan. 544 §1.

³⁰ Usp. ZKP kan 684 §1; ZKPIK kan. 544 §1.

³¹ Usp. ZKP kan 645 §2-4; ZKPIC kan. 517; 519.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
§4. Vrijeme kušnje traje bar tri godine, od kojih se prva smatra kao novicijat i dotični je treba provesti pod vodstvom prokušanog redovnika. Kad navrši vrijeme kušnje, mora položiti svečane zavjete; ako odbije, ili ako ga nadležni poglavar ne pripusti, mora se vratiti u svoju ustanovu. ³²	§4. Vrijeme kušnje traje bar tri godine, od kojih se prva smatra kao novicijat i dotični je treba provesti pod vodstvom prokušanog redovnika. Kad navrši vrijeme kušnje, mora položiti svečane zavjete; ako odbije, ili ako ga nadležni poglavar ne pripusti, mora se vratiti u svoju ustanovu ³² .	
VI. naslov: Vjerska, tehnička i pastoralna izobrazba		
	162. §1. Neka se braća u vrijeme postnovicijata odgajaju u školi franjevačke tradicije i neka im se u slučaju da teološki studij ne sadrži odgovarajuću franjevačku izobrazbu, osiguraju dopunski tečajevi pokrenuti od pojedinih cirkumskripcija ili konferencija/federacija Reda.	Stvorili smo novi broj kako bi se istaknuo franjevački odgoj, nadahnjujući se na dokument U Franji-noj školi.
	§2. Neka se braća u postnovicijatu, pomoću svojih odgajatelja, odgoje za način jednostavnog života koji u sebi odražava našu karizmu i vrijednost pravednosti, mira, čuvanja stvorenoga, duha Asiza te za život sa siromašnima i za siromašne.	
	§3. Neka se braća u postnovicijatu odgajaju za poslanje u svim dimenzijama i neka se poučavaju suradnji s Franjevačkim svjetovnim redom (OFS) i s Vojskom Bezgrešne (MI).	
57 - §1. Braća neka steknu onu znanstvenu, tehničku i pastoralnu izobrazbu koja će odgovarati bilo duhovnoj zrelosti u zvanju, bilo posebnoj milosti da rade ili da vrše apostolat.	163. U postnovicijatu braća neka steknu onu tehničku i pastoralnu izobrazbu koja će odgovarati bilo duhovnoj zrelosti u zvanju, bilo posebnoj potrebi da rade ili da vrše poslanje.	Obogatili smo sadržaj i pojednostavnili jezik.
§2. Odgajanici neka se, po primjeru Gospodina našega Isusa Krista i prema poticaju Serafskog oca, već od prve godine kušnje privikavaju na manualni rad.		Sadržaj ovog paragrafa uvrstili smo u I. naslov, V. poglavlja novih Ustanova u br. 134 §1.

³² Usp. ZKP kan 684 §4; ZKPIC kan. 545 §1-2.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
58 - §1. Braća koja neće biti promaknuta u svete redove, neka kroz čitavo vrijeme kušnje dobivaju odgovarajuću teološku kulturu na prikladnim tečajevima i u kućama za tu svrhu određenima.	164. §1. Neka sva braća u postnovicijatu prime temeljitu franjevačku i teološku izobrazbu.	Potvrđili smo važnost franjevačke i teološke izobrazve za svu braću u postnovicijatu.
§2. Također neka steknu izobrazbu u znanostima i obrtima kakvu traže njihov redovnički i apostolski odgoj ili potrebe bratstva.	§2. Neka ministri/kustosi s braćom u postnovicijatu razluče koje bi druge znanosti i/ili zanimanja mogli izučiti, u skladu sa svojim sposobnostima i potrebama cirkumskripcije.	Ojačali smo ulogu ministra/kustosa u profesionalnoj/kulturalnoj izobrazbi za svu braću u postnovicijatu.
59 - § 1. Koji se spremaju za svete redove, neka prije nego započnu crkvend studij steknu onu humanističku i znanstvenu izobrazbu koja u dotičnoj zemlji ospozablijuje mladiće da mogu prijeći na više studije.	164. Braća koja su, nakon pažljivog razlučivanja sa odgajateljima i ministrima/kustosima, pozvana u svećenički poziv, neka se prikladno pripreme pohađajući program filozofije i teologije prema crkvenom zakonu.	Ujedinili smo dva paragrafa i §1 br. 61 aktualnih Ustanova.
§2. Filozofski i teološki predmeti neka se tako usklade da se njihovim doprinosom pameti odgajanika sve više otvaraju bogatstvima ljudske mudrosti i otajstvu Krista, te da se odgajanici učvrste da vlastit život temelje i prožmu vjerom, a svoje zvanje prihvate osobnim predanjem i radosnom dušom.		
60 - Nastavnici i odgojitelji neka uporno nastoje da bi se odgajaniči oduševili za apostolat i da bi se postupno uvodili u različite službe praktičnim vježbama izvan sjemeništa, prema obrazovnom planu.		Sadržaj ovog broja sadržan je u pretvodnim naslovima i brojevima, posebno u br. 156 i 162 §3.
61 - §1. Poglavarci neka se pobrinu da, prema zahtjevima apostolata i potrebama provincija i Reda, vodeći računa o posebnoj naklonosti i svojstvima svakoga pojedinca, kao i koliko je prikladno da netko stječe znanje kod drugih naroda, šalju braću na stručno usavršavanje, kako bi postigli odgovarajuće naslove. Neka se naročito gaje studiji i produbljenje svete teologije, u čemu je hvalevrijedno slijediti i unaprijeđivati znanstvene tradicije franjevačke škole.		Sadržaj ovog broja sadržan je u pretvodnim naslovima i u br. 164 §3; 174; 175.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavља: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
§ 2. Viši studij svetih znanosti neka se napose unapređuje na Papinskom bogoslovnom fakultetu Sv. Bonaventure, sa sjedištem u kolegiju »Seraphicum« u Rimu; ovaj se, uz suradnju svih provincija, upravlja posebnim statutima.	166. Neka se viši studij u franjevačkoj teologiji unapređuje na Papinskom bogoslovnom fakultetu Sv. Bonaventure, sa sjedištem u kolegiju »Seraphicum« u Rimu; ovaj se, uz suradnju svih provincija, upravlja dokumentom <i>Ratio studiorum</i> i vlastitim statutima.	Dodali smo neke elemente kako bismo pojasnili identitet našeg fakulteta.
62 - §1. Izobrazbu treba nastaviti i nakon završenih studija, kao i prilagodavati je zahtjevima kulture i vremena. Stoga neka se kapituli i poglavari pobrinu za nabavu časopisa, knjiga i drugih korisnih pomagala.		Ovaj broj prebacili smo u VII. naslov.
§2. Poglavarji neka promiču sudjelovanje braće u onim pothvatima koji pridonose njihovoj izobrazbi.		
§3. Osim toga, neka poglavari braći koja to razborito zamole, uzimajući u obzir potrebe zajednice, dopuste stanovit prekid dužnosti da bi se mogli obnoviti razmatranjem božanskih stvari ili specijalnim studijem i vježbom pripremiti za uspješniji apostolat.		
VII. naslov: Pripravnici za svete redove		
63 - Pripravnik za svete službe neka nakon prikladne priprave uputi pismenu molbu višem poglavaru, kojemu je pridržano da ga prema propisu prava pripusti svetoj službi.	167. Neka braća koja žele postati lektori i akoliti , nakon prikladne priprave, a prema uputama mjesne biskupske konferencije , upute pismenu molbu vlastitom ministru/kustosu , kojemu je pridržano da ih prema propisu prava pripusti svetoj službi.	Pojasnili smo sadržaj ovog broja.
64 - §1. Pripravnik za svete redove mora biti svećani zavjetovanik i treba da višem poglavaru uputi pismenu molbu. Prije nego će đakon biti promaknut u red prezbiterata, potrebno je da, po završetku studija, neko prikladno vrijeme — što će odrediti njegov viši poglavar — sudjeluje u pastoralnoj službi, vježbajući red đakonata (usp. kan. 1.032, §2).	168. §1. Pripravnik za svete redove mora biti svećani zavjetovanik. On treba ministru/kustosu uputiti pismenu molbu. Potrebno je da đakon prije nego će biti promaknut u red prezbiterata, po završetku studija, neko prikladno vrijeme, prema uputama mjesne biskupske konferencije , obavlja svoje služenje ³³ .	

³³ Usp. ZKP, kan. 1032 §2; ZKPIC kan 758, §1,4.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
\$2. Pripuštati svetim redovima spada na višeg poglavara s pristankom njegova definitorija; ovaj neka prije zaiše od magistra i njegovih suradnika mišljenje o sposobnosti i neka bar prije đakonata sasluša pojedinu braću zajednice.	\$2. Pripuštati svetim redovima spada na vlastitog ministra/kustosa s pristankom njegova definitorija; ovaj neka prije zaiše od odgojitelja mišljenje o sposobnosti i neka barem prije đakonata sasluša sve članove zajednice .	
\$3. Ako kandidat pripada nekoj drugoj provinciji, viši mjesni poglavarski neka od magistra i njegovih suradnika zatraži mišljenje o sposobnosti i neka sasluša pojedinu braću zajednice (usp. §2.); neka zatim, zajedno sa svojim mišljenjem, pošalje dokumente višem poglavaru matične provincije, kojemu je pridržano, s pristankom njegova definitorija, pripuštanje svetim redovima.	\$3. Ako kandidat za slike redove pripada nekoj drugoj cirkumskripciji , mjesni ministar/kustos neka od odgajatelja zatraži mišljenje o sposobnosti i neka sasluša pojedine članove zajednice (usp. §2.); neka zatim, zajedno sa svojim mišljenjem, pošalje dokumente ministru/kustosu matične cirkumskripcije , kojemu je pridržano, s pristankom njegovog definitorija, pripuštanje svetim redovima.	
\$4. Sve podatke neka ministar podastre svom definitoriju i prije nego će izdati otpusno pismo neka zadobije njegov pristanak.	\$4. Neka ministar/ kustos sve potrebne podatke podastre svom definitoriju i prije nego će staviti na glasovanje dopuštenje i izdati otpusno pismo neka zadobije njegov pristanak.	
65 - Dokumenat o primljenom redu treba što prije poslati poglavaru matične provincije, ubilježiti ga u knjigu ređenja i pohraniti u arhiv zajedno s ostalim dokumentima za dotičnog brata. Potvrda o đakonatu neka bude dostavljena također i župniku krštenja.	65 - Dokumenat o primljenom redu treba što prije poslati ministru/kustosu matične cirkumskripcije , ubilježiti ga u knjigu ređenja i pohraniti u arhiv zajedno s ostalim dokumentima za dotičnog brata. Potvrda o đakonatu i svećeništvu neka bude dostavljena i župniku župe krštenja ³⁴ .	
66 - § 1. U onim krajevima u kojima se čini uputnim uvođenje stalnog đakonata, uzimajući u obzir posebne potrebe i crkvene propise, prepusta se uvođenje istoga provincijskim statutima, uz prethodno odobrenje ministra generala s pristankom njegova definitorija, imajući pred očima propise općeg prava (kan. 236; 1.031, § 2-3; 1.032, § 3).	66 - § 1. U onim krajevima u kojima su biskupske konferencije uvele stalni đakonat, neka provincijski/kustodijski statuti odrede propise za pripuštanje brata u taj red, imajući pred očima propise općeg prava ³⁵ .	Pojasnili smo jezik.

³⁴ Cfr. CIC, cann. 535, §2; 1054; CCEO, cann. 296, §2; 775.³⁵ Usp kan. 236; 1031, §2-3; 1.032, §3; ZKPIC kan 354; 760, §2.

POSTOJEĆE	NACRT VI. poglavlja: Duhovni uvod	OBRAZLOŽENJE
§2. Kad se radi o pripuštanju stalnog đakona svetom redu prezbiterata, neka se postupi po propisima Generalnih statuta, pridržavajući se pravnih propisa.	§2. Kad se radi o pripuštanju stalnog đakona svetom redu prezbiterata, neka se postupi po propisima Generalnih statuta, pridržavajući se pravnih propisa i propisa mje-sne biskupske konferencije.	

POSTOJEĆE	NACRT VII. naslova: Trajni odgoj	OBRAZLOŽENJE
	171. Temeljna svrha trajnog odgoja je obnavljanje evanđeoskog života braće i Reda, kako bi se što više suočili Kristu i kako bi kreativnošću i hrabrošću odgovorili na aktualne izazove.	Stvorili smo novi broj kako bi definirali trajni odgoj, nadahnjujući se na dokumentu U Franjinoj školi.
	172. §1. Budući da je prijelaz iz početnoga u trajni odgoj poseban trenutak za brata, ministri, kustosi i gvardijani neka posvete veliku pozornost ovom ulasku u bratstvo i poslanje i neka stvore prikladne uvjete kako bi taj ulazak učinili što pozitivnijim i plodnijim.	Stvorili smo novi broj kako bi nglasili prijelaz iz početnog u trajni odgoj, nadahnjujući se na dokumentu U Franjinoj školi.
	§2. Generalni i cirkumskripcijski statuti neka stvore prikladan program kako bi olakšali ovaj prijelaz.	
	172. §1. Neka konferencije/federacije i cirkumskripcije ravnaju trajnim odgojem pripravljajući programe i stavljajući na raspolaganje prikladne odgojne instrumente.	Stvorili smo novi broj kako bi cijeli Red uključili u trajni odgoj.
	§2. Konferencije/federacije, u suradnji s Generalnim tajništvom za odgoj, neka promiču i organiziraju iskustva trajnog odgoja po mogućnosti i interkulturnalna.	
	§3. Neka konferencije/federacije potiču i organiziraju, prema svojim mogućnostima, iskustva trajnog odgoja za svu braću, za braću raznih godišta i za one koji djeluju u određenom poslanju.	

POSTOJEĆE	NACRT VII. naslova: Trajni odgoj	OBRAZLOŽENJE
	§4. Provincijski/kustodijski statuti neka odrede program i načine trajne formacije u cirkumskripciji.	
61 - §1. Poglavarji neka se pobrinu da, prema zahtjevima apostolata i potrebama provincije i Reda, vodeći računa o posebnoj naklonosti i svojstvima svakoga pojedinca, kao i koliko je prikladno da netko stječe znanje kod drugih naroda, šalju braću na stručno usavršavanje, kako bi postigli odgovarajuće naslove. Neka se naročito gaji studij i produbljivanje svete teologije, u čemu je hvalovrijedno slijediti i unapređivati znanstvene tradicije franjevačke škole.	174. Uzimajući u obzir potrebe Reda, konferencija/federacija i cirkumskripcija i posebne mogućnosti svakoga pojedinca, neka ministri/kustosi podupiru braću da postignu, u vlastitom ili kod drugih naroda, naslove u crkvenim znanostima ili tehničko – profesionalnoj izobrazbi i naslove u odgovarajućim studijima, bilo crkvenim bilo civilnim.	Željeli smo naglasiti kulturni nivo Reda nadahnjujući se na prijedlogu 8 Generalnog kapitula 2013.
§2. Viši studij svetih znanosti neka se napose unapređuje na Papinskom bogoslovnom fakultetu Sv. Bonaventure, sa sjedištem u kolegiju »Seraphicum« u Rimu; ovaj se, uz suradnju svih provincija, upravlja posebnim statutima.		Ovaj paragraf premješten je u pretvodnom naslovu u br. 166.
	Uzimajući u obzir multikulturalnu prirodu Reda i posebne mogućnosti svakoga, ministri/kustosi neka potiču da braća steknu bratska/pastoralna iskustva u različitoj cirkumskripciji od svoje vlastite.	Stvorili smo novi broj kako bi potaknuli interkulturna iskustva u Redu, nadahnjujući se na Prijedlogu br. 8 Generalnog kapitula 2013.
62 - §1. Izobrazbu treba nastaviti i nakon završenih studija, kao i prilagođavati je zahtjevima kulture i vremena. Stoga neka se kapituli i poglavarji pobrinu za nabavu časopisa, knjiga i drugih korisnih pomagala.	176. §1. Neka se kapituli, ministri, kustosi i gvardijani pobrinu za nabavku prikladnih sredstava kako bi se potaknulo kulturno usavršavanje braće.	Posadašnjili smo jezik.
§2. Poglavarji neka promiču sudjelovanje braće u onim pothvatima koji pridonose njihovoј izobrazbi.		Sadržaj ovog paragrafa je sastavni dio nekoliko brojeva u ovom naslovu.

POSTOJEĆE	NACRT VII. naslova: Trajni odgoj	OBRAZLOŽENJE
§3. Osim toga, neka poglavari braćи koja to razborito zamole, uzimajući u obzir potrebe zajednice, dopuste stanovit prekid dužnosti da bi se mogli obnoviti razmatranjem božanskih stvari mai specijad.nà.m studijem i vježbom pripremiti za uspješniji apostolat.	§2. Ministar/kustos, uz pristanak svojeg definitorija, može dopustiti braćи koja ga razborito zamole mogućnost korištenja »sudobnje godine« (anno sabatico).	Posadašnjili smo jezik.

PITANJA ZA RASPRAVU O USTANOVAMA

1. Jesi li se duhovno pronašao u ovome tekstu?
2. Vjeruješ li da bi tebi i tvojoj zajednici ovaj tekst mogao pomoći u trajnom odgoju?
3. Koje biste izmjene nacrta teksta predložili, i iz kojih razloga? Molimo vas, zapišite ih!

N.B. Podsjećamo tajnika samostanskoga kapitula da **NAJKASNije DO 31. SIJEĆNJA 2017.** zaduženoj osobi iz jurisdikcije uputi izvadak iz zapisnika samostanskih kapitula koji su se bavili izmjenama što ih samostanski kapitol želi predložiti, kao i njihovim razlozima.

iz provincije

ODRŽANA DVADESET I OSMA SJEDNICA DEFINITORIJA

Dvadeset i osmu redovitu sjednicu Definitorija započeli smo 24. kolovoza 2016. godine u 15.00 sati klanjanjem u Klerikatskoj kapelici. Prisutni su bili svi članovi Definitorija. Nakon klanjanja u prostorijama Provincijalata održan je radni dio.

Usvojen je zapisnik 26. i 27. sjednice Definitorija. Financijske izvještaje predali su egzaktor i ekonom Provincije te ravnatelj Karitasa. Ravnatelj Karitasa izvjestio je o financijskom poslovanju Karitasa i o primanju studenata u Dom sv. Antuna u ak. godini 2016./2017.

Potvrđeno je da će se Dan Provincije održati u Novom Marofu i dogovoren je da će taj dan braća Provincije obilježiti 10. godišnjicu smrti fra Celestina Tomića. Tom prigodom će se izdati Celestinov duhovni dnevnik. Na Danu Provincije biti će prikazan film o Provinciji, a pod svetom misom dvojica jubilaraca fra Martin Jaković i fra Pero Kellava proslavit će 25. obljetnicu misništva.

Prihvaćen je prijedlog fra Tomislava Glavnika da se 23. rujna, na dan smrti fra Celestina, 10. godišnjica obilježi večernjom svetom misom u crkvi sv. Antuna i predstavljanjem knjige Duhovni dnevnik.

Zajednički je sastavljen i potvrđen godišnji plan i program provincijskih događanja u narednoj godini.

Provincijalni ministar upoznao je braću s materijalnom obnovom koju je započeo naš samostan u Würzburgu. Predloženo je da u znak solidarnosti s njima koji su nama uvijek pomagali i mi pridonesemo obnovi svotom u granicama naših mogućnosti.

Pročitane su molbe naših novaka fra Zvonimira Pervana, fra Mateja Milića i fra Dominika Lame-

šića te izvještaji magistra i kustosa iz Asiza. Nakon čitanja molbi i izvještaja pristupilo se glasovanju te se fra Zvonimiru, fra Mateju i fra Dominiku dopustilo primanje jednostavnih zavjeta

Pročitana je i usvojena molba šibenskog samostana za pokretanje časopisa štovatelja sv. Nikole Tavilića. Časopis bi izlazio prigodno, a finansijski bi se oslanjao na samostan.

Pročitana je i jednoglasno odobrena molba fra Ivana Penave o uređenju tuša u kući na Vidicima.

Provincijalni ministar izvjestio je definitore:

- a) da je iz porezne uprave došao odgovor na pitanje treba li Veritas plaćati porez na knjige koje tiska i na hodočašća koja organizira. Budući da se ove djelatnosti ne smatraju gospodarskim djelatnostima i da se one ne obavljaju u interesu ostvarivanja dobiti, već radi financiranja djelatnosti koje služe za opće dobro i u javnom su interesu, Veritas ne treba plaćati porez na njih;
- b) da su izvršeni premještaji braće;
- c) o budućnosti automobila fra Alojzija Mikića;
- d) o inicijalnim razgovorima sa zagrebačkim nadbiskupom i varaždinskim i porečko-pulskim biskupom o predaji župa i samostana u Zagrebu, Molvama i Puli;
- e) o traženju državnih sredstava za Festival kršćanskog kazališta.

Provincijalni ministar je također najavio:

- a) Zavjete novaka 27. kolovoza 2016. u Asizu;
- b) Hodočašće u Poljsku od 25. do 31. kolovoza 2016.;
- c) Proslavu Dana Provincije 30. rujna 2016. u Novom Marofu;
- d) Znanstveni simpozij »Interpretacija Isusa Krista izvan kršćanstva« 12. i 13. studenoga 2016. godine u Zagrebu;
- e) Susret trajne formacije od 22. do 27. listopada 2016. u Piranu na koji su pozvana sva

braća Provincije. Tema: Biti odgovoran za redovnički život i apostolat;

- f) Generalnu vizitaciju koja će biti: od 14. do 23. studenoga 2016. (Pula, Cres, Šibenik, Split, Vis); od 28. studenoga do 6. prosinca 2016. (Novi Marof, Molve, Vinkovci i Sisak); od 9. siječnja do završetka (Zagreb). S braćom u inozemstvu vizitator će osobno dogоворити datum kanonske vizitacije. Kanonsku vizitaciju Provincije obavit će fra Milan Holc.

Dogovoreno je da će sljedeća sjednica Definitorija biti 29. rujna 2016. u 15.00 sati.

Sjednicu smo završili u 20.00 sati.

ODRŽANA DVADESET I DEVETA SJEDNICA DEFINITORIJA

Dvadeset i devetu redovitu sjednicu Definitorija, na kojoj su bili prisutni svi članovi Definitorija, započeli smo polusatnim klanjanjem u klerikatskoj kapeli sv. Josipa Kupertinskoga, 28. rujna 2016. godine u 15.00 sati. Radni dio sjednice nastavili smo u prostorijama Provincijalata. Nakon pozdrava Provincijalnog ministra usvojen je zapisnik prošle, dvadeset i osme sjednice Definitorija. Uz male nadopune usvojen je i godišnji plan i program Provincije.

Odlučeno je da se u Vokacionom centru na Cresu obnovi ono najnužnije, kako bi on bio spremna i dalje prihvatići grupe koje dolaze na odmor i duhovne vježbe.

Dopušteno je fra Ivanu M. Lotaru primanje đakonata u subotu, 8. listopada 2016. godine, u zagrebačkoj katedrali. Provincijalni ministar izvjestio je braću da će fra Ivan M. nakon đakonskog ređenja biti poslan u samostan sv. Ivana Krstitelja u Puli.

Odobrena je molba šibenskog samostana sv. Frane za nabavku novoga automobila.

Odobrena je prodaja staroga i kupnja novoga automobila fra Peri Šestaku.

Odobrena su finansijska sredstva za podmirene troškova Pučke kuhinje u prvom razdoblju godine jer je došlo do zakonskih promjena kojima se trebalo prilagoditi.

Prihvaćena je molba Samostana Svetog Duha za otpis dugovanja Samostana prema Provinciji akumuliranog do 2011 godine.

Uslijedilo je nekoliko priopćenja – izvješća:

Provincijalni ministar izvjestio je Definitorij o komemoraciji 10. obljetnice smrti fra Celestina Tomića koja se održala 23. rujna 2016. u Samostanu Svetog Duha. Na komemoraciji uz braću zagrebačkog samostana misu je predslavio prof. dr. Tonči Matulić, dekan Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, uz koncelebraciju nekoliko profesora i većeg broja svećenika. Povodom 10. obljetnice smrti tiskan je Duhovni dnevnik fra Celestina Tomića, koji je o ovoj zgodbi predstavljen. Dnevnik je za tisak priredio i predstavio provincijski arhivar fra Ljudevit Maračić.

Fra Martin Jaković, vikar Provincije, izvjestio je o zavjetima trojice novaka u Asizu na kojima je on bio uslijed spriječenosti Provincijalnog ministra.

Provincijalni ministar izvjestio je Definitore o hodočašću u Poljsku koje je organizirao Veritas i Nacionalni centar Vojske Bezgrešne povodom Kolbeove godine. Na hodočašće je krenuo veliki broj vjernika (dva autobusa) i više naših fratara te jedan dijecezanski svećenik. Dogovoreno je da će se ovo hodočašće organizirati i sljedeće godine s ciljem da postane naša tradicija u svrhu populariziranja štovanja sv. Maskimilijana Kolbea.

Budući da se bliži generalna vizitacija koju će obaviti fra Milan Holc, fra Nikola Šantek izvjestio je Definitore o tijeku vizitacije i svemu onome što je za vizitaciju potrebno. Uskoro će svoj braći Provincije biti poslan Pravilnik za vizitaciju kako bi se za vizitaciju svi što bolje pripremili.

Provincijalni ministar obavijestio je Definitore da je samostan sv. Frane u Šibeniku dodijeljena nagrada grada Šibenika za poseban doprinos u promicanju kulture i za otvorenje Muzeja sv. Frane te da je u Puli predstavljena knjiga fra Ljudevita Maračića: »Franjevci konventualci u Istri«. Osim toga Provincijalni ministar je izvjestio Definitore

da je Veritas – Glasnik sv. Antuna Padovanskog upisan u registar pravnih osoba Katoličke crkve.

Najavljeni su neki događaji u bližoj budućnosti.

Dogovoren je da će se sljedeća sjednica Definitorija održati 28. listopada 2016. u 14.00 sati u Samostanu BSM u Novom Selu.

Sjednicu smo završili u 19.30 sati.

NAJAVA GENERALNE KANONSKE VIZITACIJE

Draga braćo,

Pismom od 10. rujna 2016. godine (Rim, prot. br. 611/16) fra Marco Tasca, generalni ministar Reda »najavio je i naložio« generalnu kanonsku vizitaciju u našoj Provinciji sv. Jeronima (usp. Konst. 166 § 2) koja ima započeti od 14. studenoga 2016. godine i odvijati se po normama naših Ustanova i Generalnih statuta.

Ovlašću Generalnog ministra, i u njegovo ime, vizitaciju će obaviti slovenski subrat fra Milan Holc i o istoj izvjestiti Generalnog ministra.

U dogovoru s fra Milanom Holcom i gvardijanima pojedinih samostana usuglasili smo okvirni raspored vizitatorovog pohoda, u skladu s njegovim mogućnostima, radi čega molim svu braću Provincije da nastoje određene dane rezervirati za bratski susret s Generalnim vizitatorom, srdačno ga primiti i u istinskom povjerenju iskreno mu iznijeti vlastito viđenje stanja u Provinciji.

U slučaju eventualne spriječenosti u određeni datum dotični brat je zamoljen da se, u dogovoru s vizitatorom, susretne u nekom od susjednih samostana, prema programu koji je naznačen.

Braća u inozemstvu zamoljena su da se u nekom od tri predložena termina s Generalnim vizitatorom susretnu u Hrvatskoj, izuzev braće u Rimu s kojom će vizitator osobno dogоворити posjet.

Program vizitacije:

I. TERMIN: od 14. do 23. studenoga 2016.

14.-16. studeni: **Pula**

16.-17. studeni: **Cres**

18.-19. studeni: **Šibenik**

19.-22. studeni: **Split**

22.-23. studeni: **Vis**

II. TERMIN: od 28. studenoga do 6. prosinca 2016.

28.-29. studenoga: **Novi Marof**

29.-30. studenoga: **Molve**

1.-2. prosinca: **Vinkovci**

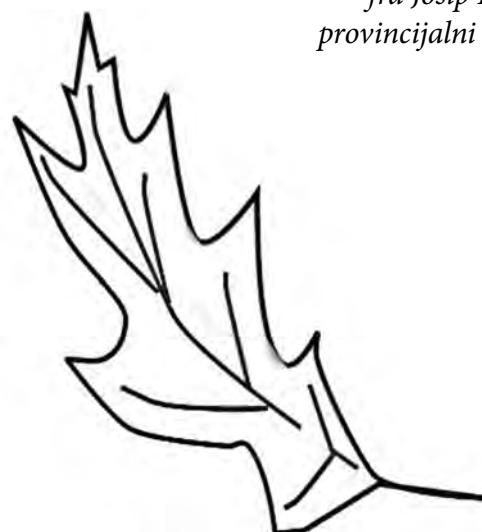
3.-4. prosinca: **Sisak**

III. TERMIN: od 6. siječnja 2017.

od 6. siječnja 2017. pa do završetka: **Zagreb**

Sa željom i molitvom Bogu da Generalna kanonska vizitacija bude plodonosna i pridonese dobru naše Provincije iskreno vas pozdravljam želeći mir i dobro!

*fra Josip Blažević,
provincijalni ministar*

KRONIKA DOGAĐAJA

3 . srpnja 2016.

Fra Josip Ivanović proslavio mladu misu u župi BSM u Vinkovcima.

3 . srpnja do 27. kolovoza 2016.

U organizaciji samostana sv. Frane na Cresu održane Creske kulturne večeri.

11 . do 18. srpnja 2016.

Održane Franjevačke duhovne vježbe za mlade. Voditelji fra Stjepan Brčina, fra Josip Petonjić i fra Ivan M. Lotar.

19 . srpnja 2016.

U klustru samostana sv. Frane u Šibeniku održan koncert Ansambla Antiphonus.

24 . srpnja 2016.

Fra Milan Gelo proslavio mladu misu u župi Rođenja BDM u Ljubunčiću.

1. do 8. kolovoza 2016.

Pod vodstvom fra Roka Bedalova, sisačkog gvardijana i župnika tridesetak djece ljetovalo u Vokacionom centru u Cresu.

5. do 14. kolovoza 2016.

U samostanu sv. Frane u Cresu održana duhovna obnova za obitelji pod nazivom: »S Majkom milosrđa živjeti obitelj« koju je organizirao i vodio fra Zdravko Tuba.

8. do 15. kolovoza 2016.

Pod vodstvom fra Željka Klarića, gvardijana i župnika samostana i župe BSM Vinkovci dvadeset i osmero djece ljetovalo u Vokacionom centru u Cresu.

14. kolovoza 2016.

U crkvi sv. Maksimilijana Kolbea pod misom u 19.00 sati koju je predslavio fra Zdravko Tuba zatvorena Kolbeova godina.

Povodom završetka Kolbeove godine u crkvi Sv. Frane u Šibeniku euharistijsko slavlje pred-

vodio je fra Ivan Bradarić, pokrajinski duhovni asistent Vojske Bezgrešne Južne Hrvatske. Na misi su se okupili članovi Vojske Bezgrešne iz Šibenika i drugih centara područja Južne Hrvatske, kao i brojni poljski turisti koji su se zatekli u Šibeniku i okolicu za koje je bio organiziran prijevod slavlja.

15. kolovoza 2016.

U Molvama je svečano proslavljenja svetkovina Velike Gospe. Središnje misno slavlje u 11.00 sati predslavio je mons. Dražen Kutleša, biskup porečko-pulski.

21. kolovoza 2016.

Fra Milan Gelo u proslavio svetu misu sekundiciju s vjernicima župe sv. Josipa Radnika u Sisku.

25. kolovoza do 1. rujna 2016.

Hodočašće članova Vojske Bezgrešne u Poljsku.

27. kolovoza 2016.

U Bazilici sv. Franje u Asizu trojica naših novaka: fra Zvonimir Pervan iz Livna, fra Matej Milić iz Vukovara i fra Dominik Lamešić iz Vodnjanu dali prve zavjete. U ime fra Josipa Blaževića, provincijalnog ministra zavjete je primio fra Martin Jaković, vikar Provincije. Na svečanosti su sudjelovali roditelji, rodbina i prijatelji naših novozavjetovanika te fra Nikola Rožanković, fra Matija Antun Mandić i fra Nikola Šantek.

6. do 11. rujna 2016.

Fra Ivan Karlić i članovi Mariološkog instituta sudjelovali na 24. međunarodnome mariološko-marijanskem kongresu u Fatimi održanog prigodom obilježavanja stote godišnjice Gospinih ukazanja u Fatimi.

18. rujna 2016.

Fra Augustin Kordić proslavio 50. godišnjicu svećeničkog ređenja u Šibeniku.

16. do 17. rujna 2016.

U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica u Zagrebu je održan skup kojim je obilježena 800. obljetnica Porcijunkulskoga oprosta i 500.

obljetnica diobe Prvoga franjevačkog reda. U radnoj skupini koja je pripremala ovaj susret zauzeto su sudjelovali i organizaciji pridonijeli fra Ljudevit Maračić i fra Josip Ivanović.

17. rujna 2016.

Postulaturu započela dvojica postulanata: Tomislav Dobrijević i Marko Mofardin.

Blagoslovljen novoizrađeni zavjetni kalež u čast sv. Antuna. Izradio ga je prof. Hrvoje Ljubić u suradnji s gosp. Borisom Pokosom iz Zagreba.

16. do 17. rujna 2016.

Duhovne vježbe za bogoslove i postulantе u Olimju održao je fra Ernest Benko.

23. rujna 2016.

Obilježena 10. godišnjica smrti fra Celestina Tomića i predstavljen posthumno djelo »Moj dnevnik« o. Celestina Tomića. Djelo su predstavili fra Josip Blažević, provincialni ministar, fra Božo Lujić, profesor biblijske teologije i fra Ljudevit Maračić, urednik izdanja.

26. rujna 2016.

Samostan sv. Frane u Šibeniku dobio je nagradu grada Šibenika za poseban doprinos u promicanju kulture i za otvorenje Muzeja sv. Frane. Nagradu je u ime samostana primio fra Ivan Bradarić, gvardijan.

26. rujna 2016.

U Puli svečano predstavljena knjiga fra Ljudevita Maračića: »Franjevci konventualci u Istri (1559-1827.)».

29. rujna 2016.

U Zagrebu održana 29. redovita sjednica Definitorija.

30. rujna 2016.

Proslavljen Dan Provincije u Novom Marofu. Prisustvovalo 35 braće.

VIJESTI IZ PROVINCIIJE

MLADA MISA FRA JOSIPA IVANOVIĆA

U nedjelju, 3. srpnja 2016. u 10. 30 sati, u župnoj crkvi župe Bezgrešnoga Srca Marijina u Vinkovcima svoju mladu misu proslavio je fra Josip Ivanović. Slavlje je započelo roditeljskim blagoslovom i procesijom od rodne kuće do župne crkve. Na misi je uz mnoštvo vjernika iz vinkovačkog kraja bilo prisutno dvadesetak svećenika, redovnika i redovnica. Fra Ivan Bradarić, nadahnuto je propovijedao, a fra Josip je na kraju mise zahvalio svima koji su ga pratili na njegovom putu do svećeništva, posebno svojim roditeljima i bratu, odgojiteljima i dobročiniteljima te se na kraju i dalje preporučio u njihove molitve. Nakon istinskog mladomisničkog i euharistijskog slavlja, slavlje se nastavilo u restoranu Admiral u Mirkovcima.

MLADA MISA FRA MILANA GELE

U nedjelju, 24. srpnja 2016. godine fra Milan Gelo je u rodnom Ljubunčiću pokraj Livna proslavio svoju mladu misu. Slavlje je započelo roditeljskim blagoslovom pred vanjskim oltarom. Propovijed i čestitke fra Miljanu u ime svih je izrekao fra Ivan Karlić. Na misi je uz svećenike koncelebrante sudjelovalo mnoštvo vjernika iz livanjskog kraja, Siska, Zagreba, a bilo prisutno i mnoštvo časnih sestara. Nakon euharistijskog slavlja, slavlje se nastavilo za zajedničkim obiteljskim stolom.

ODRŽANE FRANJEVAČKE DUHOVNE VJEŽBE ZA MLADE

Od 11. – 18. srpnja 2016. godine na otoku Cresu u samostanu franjevaca konventualaca održane su Franjevačke duhovne vježbe (FDV) za mlade između 16 i 25 godine života. Voditelji FDV bili su odgojitelji naše Provincije fra Stjepan Brčina (postulatura) i fra Josip Petonjić (malo sjemenište) uz

asistenciju i pomoć bogoslova fra Ivana M. Lotara te mladih iz evangelizacijske zajednice iz Zagreba.

Cilj FDV je približiti mladima otajstva katoličke vjere promatrane i življene iz perspektive života svetoga Franje i svete Klare. Program je bio raznolik i bogat, te se sastojao od Dnevnog reda koji je isti svakoga dana (vrijeme za obroke, molitvu, pomoć u kuhinji, odmor, predavanja – kateheze i svetu misu) i različitosti u svakom pojedinom danu (radionice, rekreacija, pobožnosti). Neke od tema koje su se obrađivale bile su: Božja milosrdna ljubav i hod vjere (Franjo Asiški i mi danas) Susret s Bogom, milosrđe, obraćenje, grijeh (euharistija, klanjanje križu i razmatranje križa sv. Damjana), Bezgrešna u otajstvu spasenja, sveta Klara (život i duhovnost) molitva (meditacija, lectio divina, franjevačka kontemplacija, molitva krunice), Otkrivanje ljepote Stvoritelja u stvorenome, Put duše Bogu (duhovnost svetog Bonaventure), sveti Maksimilijan Kolbe i dr.

Mladi su imali priliku kroz pjesmu, ples, igračke koji prikazuju život svetoga Franje, ali i kroz povlačenje u osamu i otkrivanje Stvoritelja u ljepoti stvorenoga i susret s Isusom u Euharistiji obnoviti svoj odnos s Bogom, ali i bližnjima. Svećenici su u svakom trenutku bili raspoloživi za slavlje sakramenta svete ispovijedi i za duhovni razgovor, a kroz ispit savjesti su mlade pripremili za taj čin. Naš kuhar Ivica omogućio je da tijelo (ili brat magarac, kako ga je sveti Franjo nazivao) ne smeta duhovnom rastu, na čemu smo mu jako zahvalni!

ZATVORENA KOLBEHOVA GODINA

Misom u 19.00 sati na Maksimilianovo u župi sv. Maksimilijana Kolbea, koju je predslavio fra Zdravko Tuba, Nacionalni asistent Vojske Bezgrešne, zatvorena je Kolbeova godina.

Misi je nazočio lijepi broj vjernika i veći broj svećenika u koncelebraciji. Na početku je sve nazočne srdačno pozdravio župnik fra Michael Pavic koji je na kraju mise svima opet i zahvalio. Fra Zdravko je toplim riječima i sadržajnom propovijedi istaknuo lik sv. Maksimilijana Kolbea i značenje Kolbeove godine na razini Reda franjevaca konventualaca. Nakon mise sudionicima je razdi-

jeljen gasnik Apostol Bezgrešne i prospekt, nakon čega je uslijedila zakuska za sve.

U koncelebraciji je bio i provincijalni ministar fra Josip Blažević koji je istoga dana u 11.00 sati slavio misu u župi Marije – Majke Crkve i suzaštitnika sv. Maksimilijana kod dehonijanaca u Trnovčici.

HODOČAŠĆE U POLJSKU PRIGODOM 75. OBLJETNICE MUČENIŠTVA SV. MAKSIMILIJANA KOLBEA

U organizaciji Nacionalnog Centra Vojske Bezgrešne i Veritasa – Glasnika sv. Antuna Padovanskoga održano je od 25. do 31. kolovoza 2016. godine Hodočašće u Poljsku na kojem je sudjelovalo stotinu hodočasnika. Stopama poljskih svetaca Božjega milosrđa, sv. Maksimilijana Kolbea, sv. pape Ivana Pavla II. i sv. Faustine Kowalske, kroz sedam sunčanih dana, hodočasnici su posjetili Ni-epokalanow, Grad Bezgrešne što ga je utemeljio sv. Maksimilijan Kolbe, Zdunsku Wolu, mjesto rođenja istoga sveca, i Pabijanice, mjesto u kojem je sv. Maksimilijan kao dječak imao viđenje Bezgrešne koja mu je ponudila dvije krune; crvenu, znak mučeništva, i bijelu, znak djevičanstva.

Uslijedilo je razgledavanje znamenitosti Varšave, potom hodočašće »Crnoj Gospi« u Čenstohovu. Smješteni u Krakovu, osim turističkih atrakcija grada, hodočasnici su posjetili Wadowice, rodno mjesto Ivana Pavla II., i crkvu u kojoj je primio sakrament svetog krštenja, njegovo svetište i svetište Božjega milosrđa, svetište sv. Faustine Kowalske. Na kraju hodočasnici su posjetili zloglasni nacistički logor Auschwitz u kojem je sv. Maksimilijan Kolbe dragovoljno dao život u bunkeru gladi umjesto oca jedne obitelji, spomenuli su se i Židovke sv. Edit Stein, također pogubljene u logoru Birkenau, te program završili u rudniku soli u Wieliczka.

Uz duhovno vodstvo p. Josipa Blaževića hodočašće je bilo obogaćeno elementima franjevačkih duhovnih vježbi a stručno vodstvo profesionalno i duhovno potpisuje p. Ilija Grgić. Za ovu prigodu, u izdanju Veritasa, objavljeno je treće izdanje knjige don Živka Kustića, *Dobrovoljac bunkera gladi*. Isti program hodočašća ponovit će se slijedeće 2017. godine od 24. do 31. kolovoza.

ZLATNA MISA FRA AUGUSTINA KORDIĆA

U nedjelju 18. rujna s početkom u 10.30 sati svoj Zlatni jubilej, pedeset godina od svećeničkog ređenja, proslavit će franjevac fra Augustin Kordić, OFMConv član samostana sv. Frane u Šibeniku.

Fra Augustin je rođen 17. srpnja 1939. u Grljevićima, općina Ljubuški u Hercegovini. Kršten je istoga dana a njegovi roditelji otac Mate i majka Anica r. Medić dadoše mu ime Zdravko. Jednog dana, dok je fra Augustin pohađao 3. razred osnovne škole, 1950. godine, njegov otac zapitao ga je, da li bi on želio biti *pratar*? Fra Augustin je spremno odgovorio da bi to želio. I tu se rodila klica njegovoga budućega redovničkoga i svećeničkog zvanja.

Došao je dan odlaska iz njegove drage Hercegovine. U noći ga probudiše i rekoše da je vrijeme za polazak, da je put do pruge (autobusa) dalek. Pozdravio se sa svojima, te s ocem, majkom i konjem Vrancem, koji je nosio njegove stvari. Bila je noć, pa je otac s fenjerom osvjetljivao put kroz šumu. Putem su otac i majka savjetovali sina kako se treba vladati u tuđem svijetu i u sjemeništu. I stigoše do autobusa odnosno kamiona, koji je na sebi imao klupe za sjedenje.

O Bože, kako je bio bolan rastanak s majkom, koja je trebala s Čerina vratiti Vranca kući, a otac je pošao s nama u Mostar! Suze su tekle poput rijekе.

Po grupicu dječaka u Mostar je iz Zagreba došao fra Martin Vidović, bogoslov, Slovenac. Od Mostara, preko Sarajeva do Zagreba. Dug je i naporan put. I počela je škola i školski dani kod fratra na Svetom Duhu. Sjećanja na školske kolege i na profesore fratre su još živa: otac Dionizije i pouke iz matematike i hrvatskog; otac Tomislav Talan i vježbanje mise na latinskom.

Dakako, svagdašnja sv. misa, krunica i tjedna ispovijed postali su dio sjemenišnog života. Ispovjednik o. Jozo Miolin govorio je: »Znaš, budi pobožan Gospil!«

Magister sjemeništaraca bio je o. Pio Polonio, a njegov zamjenik (submagister) o. Vinko Vincek. O. Pio je svake nedjelje držao sjemeništarcima predavanje-razmatranje o vjeri. Kasnije će to istim dečkima, ali sada bogoslovima nastaviti o. Celestin Tomić.

Poslije vojske nastavio je studije teologije u Zagrebu. Tijekom svih šest godina fakulteta magister mu je bio o. Celestin Tomić.

Divan čovjek, redovnik, svećenik, isповједник, duhovnik. Bio nam je uzor, pravi uzor u redovničkom životu. Slažem se s nekim mojim kolegama, da bi za njega trebalo otvoriti proces za kanonizaciju.

Bogoslovi su tijekom ferija radili na dograđivanju zgrade sjemeništa a onda su odlazili na odmor koji svi rado pamte i prepričavaju: na Cres, u osamu, u Barbarovu dragu.

Tamo smo pod onim divnim borovima razapeli dva šatora za spavanje i jedan veliki za liturgiju. Plivanja i raznih igara bilo je do mile volje.

Za svećenika ga zaredio 27. studenog 1966. u crkvi sv. Franje na Kapitolu u Zagrebmons. Franjo Kuharić, tada pomoćni zagrebački biskup, a kasniji zagrebački nadbiskup i kardinal. A onda su uslijedile službe, premještaji, obvezе...

- Prvu godinu svećeničkog života, 1957. godine, proveo je u samostanu sv. Frane u Splitu. Pomagao našem župniku na Mejama, o. Ambrozu Vlahovu.
- Nakon Splita dospio je u Zagreb za kapelana u župi sv. Antuna Padovanskoga u Zagrebu od 1968. do 1970. godine. A župnik je bio o. Jerko Felja, koji je ujedno bio i gvardijan samostana Svetog Duha.
- godine postao je župnik u Zagrebu u župi sv. Antuna Padovanskoga.
- Godine 1977. pošao je u Rim na studij franjevačke duhovnosti u Antonianumu sa stanovanjem na Vigni.
- Od 1980. do 1986. godine bio je kapelan u župi sv. Josipa u Puli.
- Nakon Pule odlazi u Novo Selo u Vinkovcima, 1986-1989.
- Iz Vinkovaca fra Ferdinand Ćavar, provincial, povlači ga u Zagreb za tajnika Provincije, 1989.-1995.
- I tako to bi do 2006., kada je postao članom samostana Svetog Antuna u Vinkovcima – sve do 2010. godine.
- Iz Vinkovaca ga pozvaše ponovo za tajnika Provincije (2010-2014.).

- Od 2014. godine je u samostanu sv. Frane u Šibeniku.

I tako, dan po dan, godina po godina, i sakupilo se njih 77 od kojih je 50 posvećeno Bogu u svećeničkoj službi. Put spor i dug, pokatkad krvudav i mračan, pokatkad sunčan i vedar. Put obilježen brojnim iskustvima ugrađenim u vječnost. *Tu es sacerdos in aeternum.*

POČETAK POSTULATURE DVOJICE KANDIDATA

Na blagdan rana svetog oca našega Franje 17. rujna 2016 godine u samostanu Svetoga Franje na Cresu, postulaturu su započeli dva kandidata: Tomislav Dobrijević (Čeminac, Baranja) i Marko Mofardin (Pula). Uz njih na večernjoj molitvi su bili prisutni i magistar fra Stjepan Brčina, gvardijan samostana fra Zdravko Tuba, fra Ferdinand Ćavar i fra Maksimilijan Herceg.

Na upit poglavara zajednice, fra Zdravka: »što tražite od nas?« Javno su pred zajednicom odgovorili da žele živjeti u molitvi i radosni u pokori, slijediti Krista po uzoru na siromašnog i poniznog sv. Franje.

Kao dar za ulazak u postulaturu od provincije su dobili Bibliju knjigu žive riječi Božje i znak Tau kao znak milosrđa i pokorničkog života obnovljenog u Kristu.

Postulante preporučamo u molitvu i pažnju naše braće, a tijekom godine, pod vodstvom svog magistra, posjetit će naše samostane i upoznati braću koja u njima žive i djeluju.

OBILJEŽENA DESETA GODIŠNICA SMRTI FRA CELESTINA TOMIĆA

U petak, 23. rujna 2016. godine na Svetom Duhu u Zagrebu obilježena je deseta obljetnica blažene smrti dr.sc. Celestina Tomića, skrovitog franjevaca konventualca, uglednog bibličara i teologa, profesora na Katoličkom bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu.

Proslava je započela večernjom svetom misom u 19.00 sati u župnoj crkvi sv. Antuna padovanskog

ga na Svetome Duhu, koju je predslavio prof.dr.sc. Tonči Matulić, dekan KBF Sveučilišta u Zagrebu, uz koncelebraciju većeg broja svećenika. Dekan je u propovijedi povezao skroviti život franjevca kapucina sv. Pia iz Pietrelcine, čiji spomendan se slavio, i o. Celestina Tomića. Božja riječ, koja se ne vraća bez ploda, bila je okosnica Dekanove propovijedi, pri čemu je istaknuo ljubav prema Božjoj Riječi te »kariole knjiga« što ih je o tumačenju iste napisao dr. Celestin Tomić.

U dvorani Svetog Franje potom je predstavljeno posthumno djelo »Moj dnevnik« o. Celestina Tomića. Radi se o dnevničkim zapisima iz razdoblja 1941. do 1944., koje je Tomić proveo na bogoslovnom studiju u rimskom kolegiju sv. Bonaventure Reda franjevaca konventualaca u Rimu. Dnevnik obiluje brojnim duhovnim zapisima koje je autor u svojem dnevniku bilježio u obliku dijaloga s Bogom, Bogorodicom i samim sobom. Predstavlja duhovno biserje mističkog doživljavanja, rasta i napredovanja mladog svećenika i redovnika. Objavljeno je u povodu spomena na desetu obljetnicu smrti o. Celestina Tomića.

Rukopis, zapravo napola ispisana velika bilježnica, pronađena je tek nedavno u intelektualnoj ostavštini ovoga poznatog franjevaca konventualca, odgojitelja, profesora, biblijskog stručnjaka, pisca i publicista. Za prijepis i potom tisak pobrinuo se fra Ljudevit Maračić, provincijski arhivar. Djelo je na 110 stranica objavila Hrvatska provincija sv. Jeronima franjevaca konventualaca, predgovor je napisao provincijalni ministar fra Josip Blažević, a uvodne naznake, kronologiju rimskog razdoblja života, kao i kratku biografiju pridodao je urednik izdanja, fra Ljudevit Maračić.

Djelo su predstavili provincijal, fra Josip Blažević, profesor biblijske teologije fra Božo Lujić i urednik izdanja, fra Ljudevit Maračić. Predstavljanje je vodila poznata novinarka HKR-a Tanja Popović, a glazbom popratio akademski pjevač Ivan Jelić.

Među sudionicima, koji su time iskazali poštovanje svojemu pokojnomu starijem kolegi, nalazilo se i šest aktualnih profesora Katoličkoga bogoslovnog fakulteta u Zagrebu, predvođenih dekanom, dr. Tončijem Matulićem.

Komemoracija je završila prigodnim domjenkom.

GODIŠNJA NAGRADA GRADA ŠIBENIKA SAMOSTANU SV. FRANE

U povodu blagdana sv. Mihovila i dana grada Šibenika, za poseban doprinos u promicanju kulture i za otvorenje Muzeja sv. Frane, nagradu grada Šibenika dobio je samostan sv. Frane, a nagradu je u ime samostana primio gvardijan fra Ivan Bradić.

Proslava je održana u dvorani Hrvatskog narodnog kazališta 26. rujna. U nazočnosti brojnih uzvanika i predstavnika civilnih vlasti iz Grada i Županije te brojnih uzvanika iz Crkve, svečanu sjednicu Gradskog vijeća otvorio je predsjednik Ivica Poljičak. Nakon pozdravnih govora i čestitki uslijedila je dodjela plaketa i godišnjih nagrada grada Šibenika zaslužnim pojedincima i ustanovama.

PROSLAVA DANA HRVATSKE PROVINCIJE SVETOG JERONIMA FRANJEVACA KONVENTUALACA

Braća Hrvatske provincije sv. Jeronima franjevaca konventualaca i ove su se godine, na dan svoga nebeskog zaštitnika sv. Jeronima, okupila zajedno i proslavila Dan provincije. Budući da se svake godine proslava održava u jednom od samostana Provincije, za ovogodišnju proslavu odabran je samostan sv. Antuna Padovanskog u Novom Marofu.

Na početku proslave sve okupljene pozdravio je fra Josip Blažević, provincijalni ministar. Ukratko je prikazao najznačajnije događaje koji su obilježili proteklu godinu od prošlog Dana provincije. Istaknuo je dva važna događaja: Izvanredni provincijski kapitol i završetak Kolbeove godine.

Osim što je Dan provincije prilika za međusobni bratski susret, on je i prilika za izmjenjivanje iskustva u pastoralnom i apostolatskom djelovanju u Domovini i inozemstvu. O svojem misijskom iskustvu govorio je fra Stjepan Brčina, koji se vratio iz Bolivije, gdje je sudjelovao u projektu Reda franjevaca konventualaca zajedno s drugom braćom Reda. Kraćom multimedijalnom prezentacijom i izrečenim osobnim iskustvom dočarao je ljepote

i teškoće misijskog poziva, ali i velike potrebe što ih Crkva i Red imaju u Boliviji. Iako se tamošnji kršćani susreću s materijalnom bijedom prisutno je bogatstvo duha življene vjere.

U drugom dijelu održano je predstavljanje nedavno izišle knjige o. Celestina Tomića »Moj Dnevnik«. Knjiga je izišla o desetoj obljetnici smrti ovog velikog hrvatskog biblijskog teologa, a otkriva svu dubinu duha i vjere mладог redovnika za vrijeme njegova rimskog studija četrdesetih godina prošloga stoljeća. Knjigu je predstavio njen prieđivač fra Ljudevit Maračić. Istaknuo je da u dnevniku možemo upoznati jednog drugog o. Celestina, ne toliko profesora i odgojitelja, kakvog su ga mnoge generacije poznale, nego čovjeka duboke vjere i redovnika intenzivnog duhovnog života.

Uslijedilo je slavlje svete mise na kojoj su dvojica braće: fra Martin Jaković, vikar Provincije i župnik župe sv. Antuna Padovanskog u Zagrebu i fra Pero Kelava, član viškog samostana sv. Jere proslavili 25. obljetnicu svoga svećeničkog ređenja. Prigodne riječi dvojici svečara uputio je fra Josip Blažević, provincijalni ministar. U svojoj propovijedi zahvalio im je na svemu što su do sada učinili za Provinciju, Crkvu i narod Božji, te im zaželio još mnogo godina radosnog svećeničkog služenja. Na kraju svete mise svoje čestitke u ime Slovenske provincije sv. Jožefa uputio je fra Milan Kos, provincijalni ministar slovenske provincije.

Proslava Dana provincije završila je bratskim druženjem u restoranu i vinariji Bolfan smještima na pitomim zagorskim brežuljcima povrh Hrašćine.

OBILJEŽAVANJE 800. OBLJETNICE PORCI- JUNKULSKOG OPRO- STA I 500. OBLJETNI- CE DIOBE PRVOGA FRANJEVAČKOG REDA

U organizaciji Vijeća franjevačkih zajednica uz blagdan Rana sv. Franje, 16. i 17. rujna 2016. u Zagrebu je održan skup kojim je obilježena 800. obljetnica Porcijunkulskoga oprosta i 500. obljetnica diobe Prvoga franjevačkog reda. Ovaj se susret predstavnika svih franjevačkih, muških i ženskih, redovničkih i svjetovnih zajednica velike franjevačke obitelji u Hrvata pripremao gotovo dvije godine. Vijeće franjevačkih zajednica u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, na prijedlog našega fra Ljudevita Maračića, potaknuto pozivom generalnih ministara u Rimu, priredio je ovaj dvodnevni susret. Fra Ljudevit je VFZ povjerilo i brigu oko pripreme i izvedbe ovih susreta, koji su i održani pri franjevačkom samostanu Svetoga Križa u Sigetu (Novi Zagreb). U radnoj skupini koja je pripremala ovaj susret zauzeto je sudjelovao i mnogo pridonio i naš ovogodišnji mladomisnik, fra Josip Ivanović. Računa se da je prvog dana, u povijesno-informativnom dijelu programa, prisustvovalo oko 300 sudionika, dok je drugog dana bilo nešto i više. Od naše subraće, uz spomenutu dvojicu iz organizacije, susretu je djelomice i povremeno prisustvovalo više braće, na čelu s provincijalom fra Josipom Blaževićem i našim klericima, uz koje su bila još neka braća.

O samom susretu opširno je izvjestila IKA, iz čijeg izvješća ovdje izdvajamo samo kraće informacije.

Prvog dana, 16. rujna, u dvorani župe Uzvišenja svetoga Križa u Zagrebu održan je prvi dio ovoga skupa. Najprije je nazočne pozdravila potpredsjednica Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine, s. Kata Karadža, školska franjevka iz Sarajeva, te domaćin, gvardijan franjevačkog samostana na zagrebačkom Sigetu, fra Rajko Gelemanović. Uz to je pročitana i poruka krčkoga biskupa Ivica Petanjka, koji je kao franjevac kapucin uputio bratsku riječ pozdrava svim sudionicima.

Slijedila su izlaganja. Fra Rozo Brkić iz Hrvatske franjevačke provincije svetih Ćirila i Metoda prikazao je povjesne okolnosti u kojima je sveti Franjo izmolio Porcijunkulski oprost, kao i kasniji razvoj koji je donio do nekih napetosti oko ovoga Oprosta. U nastavku govora o Porcijunkulskome oprostu fra Zvonimir Brusač iz Trećeg samostanskog reda svetoga Franje prikazao je značenje i duhovnost ovoga Oprosta. Nakon pauze, program je nastavljen izlaganjima o diobi Prvog franjevačkog reda, to jest o onim događajima koji su 1517. godine doveli do konačne podjele Reda na franjeve konventualce i franjevce koji se najčešće zovu opservantima. O tome je najprije govorio fra Josip Sopta iz Franjevačke provincije sv. Jeronima u Dalmaciji i Istri. A sljedeći izlagač, fra Ljudevit Maračić iz Provincije franjevaca konventualaca sv. Jeronima, pojasnio je okolnosti pod kojima konventualci nisu prihvatali ove pokušaje da se ostvari jedinstvo Reda i predstavio konventualnu recepciju ovoga bolnog događaja iz perspektive konventionalnih franjevaca. Kako fra Jozo, tako i fra Ljudevit, pokazali su i kakvi su odjeci ovih promjena bili u našim krajevima.

U trećem djelu prvoga dana skupa bilo je riječi o posljedicama diobe i perspektivama za budućnost franjevačke karizme. Najprije je s. Natalija Palac, iz kongregacije Školskih sestara franjevki Mostarske provincije prikazala kako je nakon toga došlo do bujanja novih reformskih struja unutar opservantskog dijela braće kao što su bili reformati, diskalceati i rekolekti, napose kapucini, a poseban je naglasak stavila na problematiku koja se odnosi na

Treći samostanski red svetoga Franje, osobito kad je riječ o kongregacijama redovnica. Brat Stjepan Lice iz Franjevačkoga svjetovnog reda okrenuo se još više perspektivama u životljenju franjevačke karizme. Pritom se osvrnuo na žar s početaka, ali je naveo i ono negativno što se i danas sreće u životu franjevaca i franjevki u sva tri reda. Zaključio je da je franjevačka prošlost povijest radosnog služenja Bogu i ljudima te dodao kako bi se danas moglo govoriti o jednoj franjevačkoj kulturi koja obuhvaća cijeli život.

Drugog dana skupa, 17. rujna, na sam blagdan Rana sv. Franje, najprije je u crkvi Uzvišenja sv. Križa održano pokorničko bogoslužje, koje je uspješno predvodio fra Ante Vučković iz Splitske provincije. Nakon pokorničkog bogoslužja i isповijedi, slijedilo je euharistijsko slavlje, koje je predvodio sisački biskup Vlado Košić, i sam član Franjevačkoga svjetovnog reda. Homiliju je zaključio željom i nadom da će Franjin primjer biti nadahnucé i za sve franjevke i franjevce danas.

U popodnevnem dijelu drugoga dana skupa fra Miroslav Petrac iz Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda izveo je svoje dvije prigodne pjesme prilagođene ovim spomenima, a nakon toga dramaturginja Sanja Nikčević s mnogo temperamenta najavila je dramsku predstavu »Mirotvorac u Bolonji«, koju su izvrsno interpretirali dramski umjetnik Ivan Ševo s kolegama, a na temelju teksta istoimenog romana fra Bernardina Škunce.

Posebno dojmljiv bio je obred rastanka i poslanja, na kraju susreta. Fra Stjepan Kodžoman, provincijal splitske Provincije Presvetog Otkupitelja i potpredsjednik Vijeća franjevačkih zajednica, prema tekstovima koje je prethodno pripremio naš fra Josip Ivanović, završnim riječima podijelio je blagoslov i poslanje riječima pape Franje generalnim ministrima u Asizu: »Dobro ste učinili: Morate ostati ujedinjeni!« Poziv i obveza da i ovi dojmljivi susreti moraju u svim pripadnicima velike franjevačke obitelji buditi ne samo nostalgiju za prošlim vremenima nego potaknuti da se sve više radi na uzajamnom zbližavanju, povezanosti i suradnji svih franjevačkih zajednica u Hrvata.

DIOBA REDA (1517.) BULE »ITE VOS« i »OMNIPOTENS DEUS« (1517.)

*PREDAVANJE ODRŽANO NA
SVEFRANJEVAČKOM SPOMENU
FRANJEVAČKIH OBLJETNICA,
16. rujna 2016.
U ZAGREBU*

fra Ljudevit Maračić

Prema najavi, tijekom iduće godine, u Asizu se od 29. svibnja do 2. lipnja 2017. treba održati nešto poput zajedničkog kapitula vrhovnih poglavara i ostalih predstavnika Prvoga reda sv. Franje, što će poslužiti kao prigoda podsjećanju i suočenju s povijesnim događajem od pred točno pet stotina godina. Bit će to zasigurno i povod oblikovanju prigodne poruke, sve u perspektivi, kako je i navedeno, da se dođe do zajedničke odluke i opredjeljenja za neke nove evangelizacijske akcije. Tom bi prigodom, tako se sada zamišlja, moglo doći i do nekog razgovora i dogovora o mogućim novim pravno-formalnim smjernicama i oblicima uže suradnje između svih ovih obedijencija, prošireno i na ostale pripadnike velike Franjevačke obitelji. Razmišlja se o pokretanju nekih zajedničkih djelatnosti, bilo na odgojnem, bilo na misijskom, bilo pak na pastoralnom ili karitativnom planu, i to na mjesnoj, područnoj ili nacionalnoj razini, slično onome, rečeno je, što se događa na razini konferencija asistenata Franjevačkoga svjetovnog reda.

Odabran je dan 29. svibnja 2017. jer je točno 500 godina prije toga objavljena bula pape Leona X. »Ite vos«, zamišljena kao *bula ujedinjenja*, ali tek s ograničenim uspjehom, jer je papa u svom namislu uspio jedino s pravnim ujedinjenjem svih franjevačkih reformnih ograna, na čelu s najbrojnim franjevcima opservantima. Gotovo polovica ostalih fratara, poznatih kao konventualni franjevci, ostala je izvan ovog pokušaja ujedinjenja, pa je njima papa Leon dva tjedna kasnije uputio posebnu bulu, pod imenom »Omnipotens Deus«, poznatijom kao *bula slogue*. O čemu se dakle govo-

riло i zaključilo u ovoj za Prvi franjevački red tako sudbonosnoj godini 1517?

O samoj buli »Ite vos« i posebno opservantskoj percepciji događaja prethodno nas treba opširno izvijestiti fra Josip Sopta, povjesnik i pripadnik najstarije opsevantske provincije na našim prostorima, dok je mene zapala dužnost nekako se više zadržati na onoj drugoj – manje poznatoj – prigodnoj buli, koja pod imenom »Omnipotens Deus« više regulira odnose unutar konventualskog ogranka, koji ovim odlukama gubi prvenstvo, koje je dotad omogućavalo vođenje Reda. Radi se o tome što su se do ovih promjena redovito iz konventualnih krugova birali generalni i provincijalni ministri, formalno zaduženi za vodstvo dotad još jedinstvenog reda, u kojemu su ipak neki reformni ogranci, poput opservanata, imali svoju samostalnost koju su im jamčili generalni i provincijalni vikari, s mogućnošću održavanja i svojih zasebnih kapitula. U tom pokušaju zadržavamo se isključivo na uzrocima, povodima i posljedicama vezanim uz konventualni dio sudjelovanja u godini 1517. koja za Prvi franjevački red, unatoč dobrim namjerama, znači ipak i *konačnu diobu*, zasad na dva, a uskoro na tri posve samostalna ogranka.

Prethodni pokušaji ujedinjenja

U Franjevačkoj obitelji, mislimo pritom poglavito na Prvi red sv. Franje, 15. i prva polovica 16. stoljeća predstavlja pravu košnicu uzbudljivih zbijanja ali i neugodnih ubadanja. Nije nikakva tajna da je bilo mnogo napetih događaja i nekontroliranih optužbi između raznih predstavnika ograna tada još jedinstvenog reda.¹ Posebno ovo vrijedi za odnose između većinskih ograna, konventualne obitelji, koja je dotad bila nositelj pravnog primata, i opservantske obitelji, oko koje su idejno, poneg-

¹ O buli »Ite vos« i svemu što ju je prethodilo, kao i slijedilo, vrlo temeljito i objektivno piše fra Pacifico SELLA OFM, u pozamašnom djelu *Leone X e la definitiva divisione dell'Ordine dei Minori (O.Min): la bolla Ite vos (29 maggio 1517)*. Izdavači: Frati editori di Quaracchi, Grottaferrata/Roma, 2001, »Analecta Franciscana« XIV, n. s. Documenta et studia, 2. Ovim djelom poslužili smo se djelomice i u ovom preglednom ogledu. O istoj temi dosta opširno i vrlo znanstveno raspravlja konventualski povjesnik fra Lorenzo DI FONZO prilogom *La famosa bolla di Leone X: Ite vos non Ite et vos (29 maggio 1517) u: »Miscellanea francescana«*, vol. XLV (1946), Roma, fasc. I-IV, pp. 164-171.

dje i pravno bili okupljeni i ostali ogranci reformnog usmjerjenja, koji su pak unutar još jedinstvenog reda, kako je rečeno, već dulje vremena imali svoje generalne i provincialne vikare, formalno ovisne o generalnim i provincialnim ministrima iz konventualske obitelji, ali praktički posve samostalne.²

I unutar tada još jedinstvenog Reda, a i izvan njega, osjećala se potreba sređivanja poremećenih odnosa i oživljavanja čvršćeg jedinstva. Tako je god. 1506. generalni ministar Reda, konventualni franjevac fra Gilberto Delfini iz Amelije, u namjeri da uže poveže i čvršće ujedini konventualsku zajednicu s raznim reformnim franjevačkim grupama, sazvao kapitol (tzv. »Generalissimum«, koji uključuje sudjelovanje svih ograna), ali je doživio neuspjeh, što opet nije obeshrabrilo njegova nasljednika fra Rinalda Graziosija iz Cotignole, i prisnog suradnika s obojicom prethodnih konventualskih generala, koji je pomicao da bi tzv. Julijanske konstitucije (prema papi Juliju II.), konstitucije koletanskog nadahnuća, moglo povezati i obvezati sve franjevce, i nereformirane konventualne fratre i one iz raznih reforma, uključivši tako i opservante, kao najbrojniju reformnu obitelj. Ipak, spomenuti generalni ministar nije u toj namisli dobio podršku pape Julija II., pa ni samih svojih konventualaca, kojima je inače pripadao.

Četiri godine kasnije, usijanje je dovedeno do vrhunca kad je u svibnju 1510. fra Rinalda u službi generalnog ministra naslijedio konventualac fra Filip Porcacci iz Bagnacavalla, koji je svojevremeno bio tajnik generala Delfinija. Novi general

² Ne ulazeći u širi povijesni kontekst, vrijedi prenijeti ono što je opservantski provincial Dubrovačke provincije, P. Hijacint Tvrtković zapisa u svojem rukopisnom sveštu, nedavno objavljenom i tiskom, pod naslovom *Origo et progressus primo Custodiae, deinde huic Minorum de Observantia S. P. Francisci Ragusinae provinciae* (Ragusa, 1681), odnosno s kraćim hrvatskim naslovom »Postanak i razvitak Franjevačke provincije u Dubrovniku« (brigom fra Josipa Sopte, Dubrovnik 2016.): »U ovo su vrijeme u dubrovačkom samostanu skupa stanovalioci konventualci i opservanti, od kojih su jedni bili Bosanci, drugi Dalmatinici, neki Dubrovčani.« Nakon ove tvrdnje autor u zagrade stavlja duhovito zapažanje i želju o njihovom mogućem skladu i jedinstvu: »Kako lijepo ovdje pristaje izreka: lavlje društvo. Dobri Bože! Kad bi sada razum htio snagom volje od konventualaca i opservanata, od Bosanaca, Dalmatinaca i Dubrovčana ostvariti zajednicu, kako bi lijepo i pametno djelo učinio!« (str. 132).

Porcacci donio je neke odluke koje su uznemirile duhove, posebno u Francuskoj, gdje je izazvao reakciju posebno u vezi s imenovanjem koletanskog franjevca fra Bonifacija komesarom pariškog samostana s glasovitim generalnim studijem. To je izazvalo vrlo napeto stanje s mnogo protivljenja, posebno od strane opservanata, koji su zatražili posredovanje javnih sudbenih organa i samoga pariškoga teološkog fakulteta. Godine 1516. pitanje je proslijedeno čak pariškom parlamentu, koji je sa svoje strane problem prepustio samome papi Leonu X. i koncilskim ocima okupljenima na IV. latranskom saboru. Papa Leon X., svjestan da se ne radi samo o ovome velikom sporu, povjerio je ovaj problem posebno uspostavljenoj komisiji četvorice kardinala, koji su zaključili da se kompleksno pitanje odnosi na cijeli franjevački Red te su predložili nužnost saziva novoga sveopćega kapitula (tzv. Capitulum »Generalissimum«) i to već potraj svibnja iste godine, za nastupajuće Duhove.

U međuvremenu je u Njemačkoj opservantski provincijalni vikar u Strasburgu, fra Gaspar Schatzgeyer, u svojem spisu »Apologia Fratrum Minorum de Observantia«, predlagao, kao rješenje sve učestalijih sukoba, da se cijeli Red stavi pod autoritet opservantskih ministara, jer da samo jedinstvo svih reformnih ograna može jamčiti autentično obnovljenu redovničku formaciju, budući da više nije moguće produljivati suživot s »neobnovljivim« fratrima. Te su teze uskoro sljedećih dana i pobijedile.

Bula »Ite vos«

U predvečerje sveopćega kapitula »Generalissimum« za Duhove, kao što je u ono vrijeme već bilo uobičajeno, učestali su diplomatski pritisci europskih vladara u prilog jedne ili druge strane (većinom u prilog reformnih fratara, napose opservanata, ali je bilo i onih koji su zastupali stranu konventualaca). Na kraju je prevagnulo rješenje koje je nešto prije bio predložio opservantski provincijski vikar Njemačke, fra Gaspar Schatzgeyer. U buli »Ite vos« od 29. svibnja 1517., papa Leon X. razjašnjava da stanje razjedinjenja i stalnog suprotstavljanja između opservanata i konventualaca zahtijeva čvrstu i odlučnu intervenciju, bilo za samu kršćansku kvalitetu života Reda u pitanju, bilo zbog neprekidnih žalbi kršćanskog svijeta upućenih preko ra-

znih kraljeva, knezova i istaknutih ljudi. Papa pojašnjuje da su odluke iz dokumenta donijete nakon prethodne prouke kardinalske komisije, koju je u tom smislu bio imenovao, i nakon zrelog razmišljanja samog pape i kardinalskog zbora.

Bula »Ite vos« kontraste i podjele među franjevcima pripisuje trima glavnim uzrocima: mnoštvu prelata (konventualski provincijalni ministri i vikari različitih obedijencija), dugovječnosti nekih službi i »nereformiranom« životu »ne-opservanata«. Određuje se kako slijedi:

- a) Prema Reguli, generalni ministar mora biti samo jedan i njegov mandat ne smije prijeći šest godina.
- a) Provincijalni ministri i kustosi mogu ga skinuti s vlasti ako ga ne smatraju prikladnim službi koju vrši i općoj koristi redovnika.
- b) Izbor generalnog ministra pripada samo reformiranim ministrima i kustosima, bilo cismontanskim (talijanskim), bilo onima ultramontanskim (iz ostalih europskih provincija), jer aktivan i pasivan glas pripada samo onima koje kongregacija smatra reformiranim. Time se tumači činjenica da su na ovaj kapitol »Generalissimum« pripušteni i predstavnici reformiranih fratara podvrgnutih ministrima (konventualcima), kao amadeiti, klareni, braća svetog Evandželja i ona »s kapucom« (to nisu kapucini!).
- c) Potvrdivši prevlast opservancije, bula određuje red izmjenjivanja i suradnje između većinskih skupina ove obitelji: nakon izbora generalnog ministra cismontanskog podrijetla treba slijediti izbor ultramontanskoga i obratno, a uz svakog ministra treba biti izabran i generalni komesar iz druge skupine.

Bula tumači isto tako na koga se odnosi kvalifikacija »reformiranih«. »Želimo i izjavljujemo da se pod imenom reformiranih, to jest onih koji Regulu svetog Franje opslužuju jednostavno i cjelovito, budu uključeni svi i pojedini iz sljedeće (skupine) braće: opservanti, bilo onih iz obitelji, bilo onih reformiranih pod ministrima, to jest braća Amadeja da Silva, koletanci, klareni, braća Svetog Evandželja ili kapuce, nazvani isto tako bosonogi, i njima slični, bilo kako se zvali, uz uvjet da slijede istu Regulu svetog Franje na čist i jednostavan način: oni stvaraju

jedno jedino tijelo te ih trajno ujedinjujemo. Tako, od danas dalje, napustivši različitost naziva, bilo cjelovito, bilo samo djelomice, neka se zovu, mogu i moraju biti zvani Mala braća svetog Franje od redovničkog opsluživanja (Fratres minores s. Francisci de regulari Observantia).«

Na taj se način došlo do toga da se počeo izmjenjivati izvorni naziv i jednostavni izričaj Male braće te su istovremeno ukinuti ostali nazivi, tako da se ubuduće zabranilo nazivati privilegiranim, koletancima, amadeitim, klarenima, braćom od Evanđelja ili kapuce, bigotima ili blaženima ili bilo kako drugačije.

Konventualski franjevci i bula »Omnipotens Deus«

Konventualski franjevci nisu se prepoznali ni našli u ovome novom ujedinjenom savezu reformnih fratara, kojima sada papa Leon X. predaje prednost i povjerava brigu za vodstvo Reda, pa su na spomenutom kapitulu »Generalissimum« odlučili ostati izvan toga. Glavni razlozi oporbe bili su pretežito vezani uz tumačenje zajedničkog siromaštva. Konventualci su se već ranije opredijelili za rješenje da kao zajednica fratri smiju posjedovati samostane i crkve, i svega onoga što je povezano s time, i te se povlastice koju su od Svetе Stolice dobili i stekli tijekom prethodnih stoljeća, nisu namjeravali ni htjeli odreći. Iz nešto kasnije povijesti znamo da im je i Tridentinski koncil odobrio ovo opredjeljenje, pa su konventualci i do danas unutar Prvoga franjevačkog reda jedini ušćuvali ova stečena prava, koja su gledala na praktičnu stvarnost, ali formalno zaista udaljavala od doslovnog tumačenja Pravila i Franjina pojma siromaštva. Konkretnije posljedice ovako shvaćenog siromaštva dakako da je moglo dovesti do olabavljenja i popuštanja franjevačkog opsluživanja, što je u praksi i potvrđeno u zajednici koja je bila jako brojna. Zbog tog neprihvatanja napuštanja dugo stečenih povlastica, konventualni fratri nisu ni obuhvaćeni bulom »Ite vos«, koja rješavanje konventualskog pitanja ostavlja za skora vremena. A ova su uslijedila vrlo brzo, svega dva tjedna kasnije: 12. lipnja 1517. objavljena je bula »Omnipotens Deus«.

Prije toga, 29. svibnja, fra Bernardin Prati iz Chierija, posljednji konventualski i zajednički generalni ministar čitavoga Reda, imenovan je od

strane pape Leona X. za atenskog biskupa (»Promoveatur ut ammoveatur«), a sljedećeg dana, 30. svibnja 1517., konventualni su franjevci, na svojem zasebnom kapitulu, pristupili izboru svoga generala, koji se, prema odluci ove bule, nije imao više nazivati ministrom nego magistrom svoga Reda (magister generalis).³ Izbor prvoga konventualnoga vrhovnog poglavara nakon gubitka prvenstva u dotad jedinstvenome Prvom redu, pao je na osobu fra Antuna Marcella Petris iz Cresa (prethodnoga provincijala Dalmatinske, a potom i Padovanske provincije).

Prvog dana mjeseca lipnja okupili su se u crkvi Ara Coeli i dotadašnji provincijalni vikari i kustosi opservantske obitelji, zajedno sa zastupnicima ostalih reformnih ograna, s ciljem da izaberu prvoga generalnog ministra Male braće od redovničkog opsluživanja. Izbor je apsolutnom većinom pao na fra Kristofora Numai iz Forlija, dotadašnjega cismontanskoga generalnog vikara. Mjesec dana kasnije, 1. srpnja, papa Leon X. uzdigao ga je na kardinalsку čast, zajedno s još tridesetak prelata.

Bula »Omnipotens Deus« određuje najprije da se unaprijed konventualski generalni ministri i provincijali imaju nazivati generalnim i provincijskim magistrima. Odsada unaprijed njihovo imenovanje treba biti podvrgnuto potvrdi odgovarajućih dužnosnika opservantske strane.⁴ Tako se situacija sada potpuno izmijenila, čak izokrenu-

³ U duhu papinskih odluka bule »Ite vos« iz 1517. vrhovni poglavari konventualnih franjevaca unaprijed se imao nazivati »generalnim magistrom«, prepustajući dotadašnji svoj naslov »generalni ministar« vrhovnom poglavaru druge franjevačke grupacije, okupljenih oko opservanata, koja snagom ovih odredaba zadobiva sada prednost nad konventualcima. No, ubrzo se, bez ikakva popratnog dekreta i slijedom uhodane prakse, i konventualnim franjevcima vraća naslov »generalnog ministra«, kao što će se potom dogoditi i s vrhovim poglavarem treće franjevačke zajednice Prvoga reda, kapucinskim franjevcima, čiji se vrhovni poglavari isto tako naziva »generalnim ministrom«.

⁴ Ova odredba nikad nije ni ostvarena. Naime, general PMg Antun Marcello Petris, nakon izbora za vrhovnog poglavara, u audijenciji kod pape Leona X., zatražio je da ga ovaj osobno potvrди za generala, što je papa i učinio, uz napomenu »Pro hac vice tantum« (»samo za ovaj slučaj«). No, i nakon Petrisa generalni magistri/ministri franjevaca konventualaca odobrenje traže izravno od papa, što i dobivaju, pa se i ova odredba bule »Omnipotens Dei« brzo gasi i »via facti« nestaje.

la. Bivši opservantski njemački fratar Konrad Pellišan, koji je uskoro prešao u luteranske redove, zabilježio je u vezi s time: »*Radilo se jednostavno o tome da je učiteljstvo Reda, generalna uprava i prednost, prešla od male braće konventualaca – koji su se tome protivili i opirali te stavljali u pitanje sve odlučeno – takozvanoj braći opservancije*«.

Ipak, autonomija braće konventualaca ostala je zajamčena. Prema buli »Omnipotens Deus« generalni ministar opservanata nad njima nema nikakve juridičke vlasti, kao što ni prethodno, konventualci nisu imali stvarne pravne vlasti nad opservantima. Muški i ženski samostani koji su prije bule »Ite vos« bili podvrgnuti konventualskome generalnom ministru, ostali su i dalje pod vlašću sada generalnog *magistra*. Prednost opservanata potvrđena je i njihovim pravom precedencije s obzirom na konventualce pri procesijama, pogrebiima i povodom javnih ceremonija.

Bula »Ite vos« nazvana je »bulom ujedinjenja«, a »Omnipotens Deus« »bulom sloge«, ali preostaje gorka činjenica da se jedinstveni Red Male braće nepovratno podvojio, bilo na institucionalnoj razini, bilo pak još više na onoj organizacijskoj. Kako god se željelo doći do jedinstva, sloge i mira, ni papina vlast ni podrška jednoj ili drugoj strani nije ostvarila cilj rješavanja reformi i skorih neminovnih dalnjih dioba i cijepanja koje su tim činom izazvane i potaknute. Nove reforme i diobe nastaju upravo u dalnjim desetljećima koja slijede: alkan tarinci, rekolekti, reformati... posebno pak kapucini, koji će unatoč protivljenjima opservantske matice postati samostalna obitelj prvoga franjevačkog reda.⁵ Sve te reformne obitelji (osim daka-

⁵ Zanimljivo je spomenuti zapažanje opservantskoga generalnog ministra Fr. Francesca Gonzage, koji u svojem povijesnom djelu *De origine Seraphicae Religionis Franciscanae eiusque progressibus* (Roma 1587) na 44. stranici jasno priznaje povjesno prvenstvo konventualskog ogranka, od kojega da opservanti vuku korijene i podrijetlo, ali da se to ne može reći i za kapucinski ogrank: »*Licet Patres Conventuales Observantibus multo antiquiores sint, isti ab illis suum genus originemque ducent, isti tamen B. Francisci legitimi successores dici possunt, quod de Cappucinis asseri minime potest.*« U hrvatskom prijevodu: »Premda su patri konventualci mnogo stariji od opservanata, ovi naime od prvih vuku svoj rod i podrijetlo, ipak se ovi mogu nazvati zakonitim nasljednicima sv Franje, što se za kapucine nikako ne može tvrditi« (usp. P. Nicola Papini, *L'Etruria Francesca na*, tomo I, Siena 1797, p. 165.)

ko potpuno osamostaljenih kapucinskih franjevaca) sve autonomnije djeluju i bit će opet dekretom jednog pape istog imena, Leona XIII., ujedinjeni 1897. pa su prema odredbama dvojice papa Leona u službenom dokumentu i nazvani »de unione leoniana«.⁶

Konventualni vidik ovih događanja

Spomenuto je da su konventualni franjevci na svojem zasebnom kapitulu za generalnog magistra, dakle vrhovnog poglavara, izabrali našega cresa fratra PMg Antuna Marcella de Petris, prethodno provincijala u Dalmatinskoj, pa potom u Padovanskoj provinciji franjevaca konventualaca, odakle je i izabran za vrhovnog poglavara konventualnog ogranka. On je od pape Leona, za ovaj put (»pro hac vice tantum«), oslobođen traženja odobrenja od strane novoga opservantskoga generala, što je papa osobno učinio, a tom će se praksom nastaviti i nakon Petrisa, s time da je uskoro vraćen i službeni naziv *generalnog ministra* i vrhovnom poglavaru konventualne obitelji, kao što će se uskoro tako nazivati i kapucinski vrhovni poglavari.

— — —

Potaknut brigom da smiri stanje uz nemirenh i uzavrelim duhova u vlastitoj konventualnoj obitelji, general Antun Marcello Petris vrlo brzo nakon svojeg izbora šalje dva vrlo važna okružna pisma, nama iz dosad neobjašnjivih razloga dosta nepoznata, čak i zaboravljena.⁷ U jednome se pismu

⁶ U vezi s današnjim nazivljem raznih franjevačkih ogranka vrijedi izdvojiti tvrdnju talijanskoga opservanta fr. Ermenegilda Frascadorea OFM, koji je za glasovitu talijansku redovničku enciklopediju *Dizionario di Istituti di perfezione* (1980, t. VI, p. 690) za natuknicu »OFM« objektivno zapisao: »*S. Pio X volle che i frati Minori si chiamassero Frati Minori ‘Leoniani’, ma l'appellativo non ebbe applicazione. L’Odierna famiglia dei Frati Minori, per motivi di semplificazione, estende la signa OFM anche al periodo anteriore all'unione del 1897: estensione pero' storicamente inesatta e indebita.*« (U hrvatskom prijevodu: »Sveti Pio X. htio je da se Mala braća nazivaju Mala braća ‘leonovići’, ali nadimak nije imao primjenu. Današnja obitelj Male braće, iz razloga pojednostavljenja, proteže kraticu OFM i na razdoblje koje prethodi uniji iz 1897: ovo je protezanje povjesno netočno i nezasluženo.«)

⁷ Originale ovih okružnih pisama nismo uspjeli pronaći u Generalnom arhivu franjevaca konventualaca u Rimu. Ipak, pomoglo nam je djelo španjolskog opservanta J. MESSEGUER FERNANDEZ, *Impreso raro,*

Petris obraća svoj braći konventualne obitelji, a u drugome provincijalnim ministrima i ostalim po-glavarima svojega Reda. Čitajući ova dva ne tako opširna dokumenta generalnoga magistra (!) iz Cresa, moglo bi se pomisliti da se radi o pukoj retorici ili čak i o stilističkoj igri, kojoj nedvojbeno i nagnje, kada na primjer, Petris (radije ga tako nazivamo nego po adoptivnom prezimenu Marcello, po kojemu se službeno navodi ovaj general Reda, koji je prethodno dugo vremena bio provincijal naše Dalmatinske, a potom i Padovanske provincije) rabi gotovo apokaliptičke izraze kad opisuje opasnosti kojima su konventualni fratri bili izloženi i rizicima na održanom kapitulu te posebno nakon bule »Ite vos«. Petris se, među ostalim, ovdje služi i slikom svetog Petra koji za vrijeme oluje na jezeru vapi i dobiva pomoć od Gospodina usnuloga na lađi. Ne radi se, ipak, o pukoj retorici niti nategnutoj metafori, jer je njegov strah i te kako bio utemeljen i zasnovan na proteklim događajima. O tome dosta govori kronologija svega što je prethodilo buli »Ite vos« i njezinu odjeku u buli »Omnipotens Deus«.

Velike su opasnosti doista prijetile čak i uga-snućem konventualne obitelji, ukoliko ne prihvati veliku reformu, o čemu je dosta bilo govora u pr-votnom i kasnije napuštenom nacrtu papine bule »Ite vos«, koja ipak u konačnoj verziji ne zadire u autonomiju dotad vodeće obitelji u Prvome franjevačkom redu, ali odsad jasno prenosi prvenstvo reformiranom ogranku Reda, na čelu s opservantima, a praktičnu primjenu ove sudbonosne odluke tumači u buli »Omnipotens Deus«, objavljenoj dva tjedna kasnije. Kao ilustraciju ove ugroženosti kojima je konventualna obitelj bila izložena, a na koje aludira i Petris u svojim pismima, možemo navesti istovremenu korespondenciju portugalskoga kralja Manuela I. sa svojim ambasadorom D. Migue-lom de Silva u Rimu.

Iz te bogate korespondencije, a slično bi se moglo izvući i iz dopisivanja francuskog dvora sa svojim ambasadorom kao i carskog dvora u Beču s poklisarom u Rimu, nije teško zaključiti da je objavljivanju bule »Ite vos« prethodio neki papinski dokument kao prvi nacrt, na koji se portugalski

1540, *y algunos documentos de interes*, 1517, objavljeno u španjolskom franjevačkom časopisu AIA 9 (1949), 240-254. Autor u dodatku ovog članka donosi latinski tekst ovih dvaju Petrisovih pisama, koje u prilogu ovog prikaza objavljujemo u hrvatskom prijevodu.

dvor poziva i u cijelosti podržava. U tom je nacrtu bilo predviđeno ujedinjenje svih franjevačkih reformiranih ograna i ukidanje svih ostalih koji ne bi prihvatali reformu i odrekli se svojih stečenih povlastica (misli se očito na konventualne fratre), koje da su protivne duhu franjevačkog siromaštva. Onima koji ne prihvate reformu, portugalski dvor predlaže da im se zabrani primanje novaka i da im se zabrani ređenje svećenika. Portugalski dvor zala-gao se za ovu najstrožu mjeru, kao uostalom i još neki europski vladari (Beč i Pariz), dok su interese sada zaista ugroženih konventualnih fratra ipak uspješno (o)branili mletačka diplomacija i kardinal Grimani, akvilejski patrijarh i tadašnji protektor Reda. Na njih se i još neke druge zaštitnike referira Petris u svojim pismima kada poziva braću na zahvalnu molitvu što je konventualna obitelj ipak njihovim zalaganjem preživjela, doduše gubitkom prvenstva i službenog pečata Reda i uz uvjet odnosno pritisak da se okrene unutarnjoj obnovi, što je, očito, i glavna poruka Petrisovih pisa-ma. U Pismu provincijalima Petris priznaje mnoge prethodne slabosti i sablazni koje su njegovu braću dovele gotovo do propasti, a kao put spasa ukazuje na istinsku obnovu: »*Uistinu, zbog neumjerenog smo života mnogih bili na rubu provalije, gotovo upali u ropstvo; bio bi to naš kraj da, gotovo Božjim čudom, a zahvaljujući trudu i brižljivom naporu, uz podršku i pomoć prepoštovanoga gospodina kardinala Protektora, nismo uspjeli spasiti ugroženu nam konventualnost. Sada je potrebno to uščuvati, koliko to bude moguće, umjerenim ponašanjem i uzornim prijanjanjem uz nauk i obnovu.*« Da se zaista ne radi o retoričkoj figuri već o iskrenom pozivu, svjedoči i ovaj emotivno intonirani vapaj u pismu Redu: »*Bit će oci, braćo i sinovi (koje nanovo rađam u Kristu raspetome i našemu serafskom ocu Franji), vaša briga pročistiti sebe od staroga kvasca, kako biste postali novo tijesto i svukli staroga čovjeka i kako biste se zaodjeli u novoga čovjeka, živeći u poslušnosti, siromaštву i čistoći, kako smo obećali i zavjetovali.*«

Budući da je general Petris bio upoznat s ne-godovanjem i nezadovoljstvom koje su u krugu konventualne obitelji izazvale obje bule, posebno »Ite vos!«, on razborito i duhom crkvene otvorenosti i podložnosti podsjeća svoje fratre na potrebu prihvaćanja odredbi Svetе Stolice i na nužno poštivanje i uvažavanje reformne braće, koja su se opredijelila za uži put življenja franjevačkog živo-

ta: »Zbog toga sve odluke koje su, čini se, donijete na našu štetu, treba strpljivo i mirno prihvati. Čak mislim da će za nas to biti spasonosno. Vama, braći, sinovima i podložnicima, nalažem i potičem da se s braćom iz opservancije nikako o tome ne prepirete niti riječima osporavate, čak da se ni najmanje ne obazirete na to; na taj se način dokazuje prava krepst i vrijednost. Izvan svake je sumnje da su baš lavež i ugriz neke naše nerazborite braće doveli do toga da svoj vrat moramo podvrgnuti jarmu. Stoga će ponajprije biti potrebno prisiliti ove da ušute, a potom svim silama prionuti uz nužne reforme, zadržavši ipak svoje povlastice.« Potrebu prihvatanja obnove, pri tom ipak zadržavši stare povlastice, naš cresski General Petris obrazlaže u Pismu provincijalima vrlo zorno: »Pobrinite se dakle, vama na čast, za ono što je korisno i prikladno za vašu provinciju, ostvarujte reformu prema uredbama Konstitucija koje vam šaljem i dajte da ih svi dosljedno opslužuju. Podržavajte dobre i razumne, lomite bezbrižne i razuzdane, popravljajte slabe i zavedene, usmjerujući ih, koliko bude moguće, na pravi put božanskih zakona Pravila i svetih zavjeta.« A ovo pismo provincijalima pobudno, vedro i radosno završava pozivom: »Hajde, dakle, poštovani provincijalni magistre, pozuri sa svojom braćom zaodjeti novog čovjeka stvorenoga prema slici Božjoj. Nećeš mi ništa ugodnije učiniti jer ja ne očekujem novac, ni stečevinu naših samostana i mesta (očito aludira na pravo kolektivnog posjedovanja samostana i crkava), niti ono u čemu imamo samo običnu i jednostavnu upotrebu (praksa raspolaganja stvarima uz tzv. ogradu 'ad usum' – samo na služenje), već samo dobro, moralno, krepreno i nevinovo provedeni život, od čega će serafski Red steći obilate plodove i donijeti velik dobitak.«

Mislimo da nakon ovih dosta gorkih prijekora i odluka, ipak smijemo biti i ponosni što je potpisnik ovih poziva sin našega dičnoga cresskog samostana sv. Franje, koji će u kasnijem razvoju Reda konventualnih franjevaca dati još tri ministra, s kojima se diči i danas ova franjevačka obitelj Prvog reda sv. Franje.⁸ Nakon Petrisova poziva i vapaja,

⁸ PMg Antun Marcello Petris, nakon tri godine vođenja Reda franjevaca konventualaca, imenovan je naslovnim nadbiskupom i potom biskupom u Novigradu istarskom, da bi se potkraj života povukao u svoj matični samostan sv. Frane u Cresu, gdje je i preminuo 1526. godine. Velika nadgrobna ploča u samostanskoj crkvi sv. Frane pokriva njegove zemne ostatke. Poznati cresski filozof i mislilac, Frane Petris (Petrić), bio je rođak, čini

uslijedili su brojni obnovni pokušaji unutar ovoga reda, a kao najvrednije populje ovog zalaganja, na kraju spominjemo da je već potkraj onoga istog stoljeća kad su objavljene bule »Ite vos« i »Omnipotens Deus«, iz redova konventualnih fratara na čelo Petrove Stolice zasio papa Siksto V., daleki sin hrvatskih korijena, a malo kasnije i papa Klement XIV., preposljednji papa redovnik sve do današnjeg pape Isusovca. U dalnjem razvoju Red franjevaca konventualaca dao je Crkvi dosta blaženika i tri poznata sveca, kojima se spravom diči cijela naša serfska obitelj: sv. Josip Kupertinski, sv. Franjo Antun Fasani, i napose sv. Maksimilijan Kolbe (»čovjek koji je spasio obraz 20. stoljeća«, papa Ivan Pavao II.). Tko zna bi li danas bilo ovih velikana da je izostao iskreni i skrušeni poziv i vapaj generala Petrisa svega mjesec dana nakon za njegov Red bolnih odluka Svetе Stolice, koje su ipak pridonijele kao spasonosne injekcije ozdravljenju i dalnjem rastu ovoga staroga i velikog ogranka starog i velikoga serafskog debla, s vrlo dubokim korijenima, a koje se stoljećima razgranalo u mnogim i danas postojećim bratskim obiteljima.

Hrvatski prijevod latinskog originala:

PISMA GENERALNOG MINISTRA FRA ANTUNA MARCELLO DE PETRIS (1517)

Pisma upravljena provincijalnim ministrima i svoj konventualnoj braći sv. Franje o potrebi vršenja obnove.

1. PISMO UPUĆENO SVEMU REDU

Poštovanim ocima provincijskim magistrima, kustosima, gvardijanima i ostaloj konventualnoj braći spomenutoga Reda male braće sv. Franje, gdje god oni živjeli po cijelome svijetu, FRA ANTUN MARCELLO, generalni magister i sluga spomenutog Reda, pozdrav i vječiti mir u Gospodinu!

Budući da tijelom ne mogu nazočiti u svim časnim samostanima i mjestima pobožnosti, želim

se nećak, ministar PMg Antuna. Zanimljivo je podsjetiti da je cresski obitelj Petris Dalmatinskoj provinciji sv. Jeronima franjevaca konventualaca dala čak sedam provincijala.

bar biti među vama svojim duhom i obznaniti ovim pismom ono što mi nije moguće učiniti svojim glasom.

Izabran naime ne po svojim /zaslugama/, već po božanskoj milosti na ovu tešku službu generalnog magistra Reda na kapitulu koji se upravo slavio u Rimu, revnost me za dom našega svetog Reda, koji me od djetinjstva slatko nadojio i nježno odgojio, izjeda da ražarim vašu ljubav za Gospodina i da potaknem svakog od vas slijediti odredbe onoga našega Oca koji je na sebi nosio Spasiteljeve rane. Obratite svoju pažnju na olujne valove koji su nas gotovo potopili i od kojih nas je milostivo spasila ruka Onoga koji ima vlast zapovijedati i vjetru i moru. Imajući to na umu, suočite se redovničkom opsluživanju još tješnje i s većim marom nego u prošlosti, čuvajući ipak povlastice koje su nam bile udijeljene. Obdržavajte i dajte obdržavati svima, bez iznimke, svaku uredbu koju vam šaljem i koju je propisao naš gospodin sveti otac Leon X., koji nam je, ako živimo dobro, milostivo obećao zakriliti nas pod toplinu okrilja svoje apostolske stolice. To je ujedno i želja poštovanoga gospodina našega Dominika Grimanja, portuenskog biskupa i kardinala Sv. Marka, akvilejskog patrijarha i zaštitnika, popravitelja i uravitelja našeg Reda, odvažnoga našeg branitelja, a isto tako i cijelog svetoga kardinalskog zbora. Ako bi netko od braće zanemario ili odbio ovo obdržavati, neka se to smatra vrlo teškim prekršajem, gorim od svakoga drugoga prethodnoga, što bi za cjelokupno naše stanje predstavljalo pogibeljnu prijetnju.

Bit će oci, braćo i sinovi (koje nanovo rađam u Kristu raspetome i našemu serafskom ocu Franji), vaša briga pročistiti sebe od staroga kvasca, kako biste postali novo tijesto i svakli staroga čovjeka i kako biste se zaodjeli u novoga čovjeka, živeći u poslušnosti, siromaštvu i čistoći, kako smo obećali i zavjetovali. To nam neće biti teško ako budemo promatrali stvoritelja živih kako visi na križu i govori nam: »Tko želi ići za mnom, neka prezre samoga sebe i uzme svoj križ i slijedi mene!« Ljubimo ga i prezrimo svijet, tražeći zauzvrat ono što pripada Bogu i našemu bližnjemu. Sve ćete ovo izvršiti radosna duha i vesela srca samo ako budete obdržavali prvu zapovijed Zakona, koja kazuje: »Ljubit ćeš Gospodina Boga svoga svim svojim srcem, svim svojim duhom, svim svojim silama«, i kao što poručuje sv. Jeronim Pauli u Eustahiji: »Ništa nije teško onome

koji ljubi, a onome koji je strpljiv, napor ne predstavlja ništa; gledajte koliko je protivština izdržao Jakov iz ljubavi prema obećanoj ženi Raheli! Kaže Pismo da je Jakov radi Rahele služio sedam godina, koji su mu se činili malobrojnim danima, jer ju je ljubio!«

Ljubimo zato i mi Krista i uvijek tražimo njegov ugadan zagrljav: svaka će nam se stvar učiniti lako, kratkim će nam se učiniti svaka spora stvar i svakog trena svog života moći ćemo klicati: »Jao meni što sam toliko vremena izgubio!« Kristu, zato, braćo, dugujemo svoju ljubav i svoj dah, njega jedinoga treba slijediti, njega jedinoga naslijedovati, njega jedinoga štovati, njega jedinoga slušati. A sve ćete to najlakše učinkovito ostvariti prihvaćajući, primjenjujući i djelujući onako kako sam vam ukazao; budete li tako činili, ja vam obećavam od Njega milost u sadašnjem i slavu u budućem životu.

U istome slatkome Kristu raspetome pozdravljam vas, a vi me preporučite u svojim molitvama.

U Rimu, 22. lipnja 1517. vaš otac u Kristu fra Antun Marcello, generalni magister Reda male braće konventualaca sv. Franje, svojom rukom.

2. PISMO UPUĆENO PROVINCIJALIMA

Poštovani provincijalni magistre i predragi brate u Kristu – pozdrav!

Sam Bog zna u kakvoj smo opasnosti bili na sadašnjemu kapitulu (nazvanom) »Generalissimum« i što smo i koliko pretrpjeli. Uistinu, zbog neuimerenog smo života mnogih bili na rubu provalije, gotovo upali u ropsstvo; bio bi to naš kraj da, gotovo Božjim čudom, a zahvaljujući trudu i brižljivom naporu, uz podršku i pomoć prepoštovanoga gospodina kardinala Protektora, nismo uspjeli spasti ugroženu nam konventualnost. Sada je potrebno to uščuvati, koliko to bude moguće, umjerenim ponašanjem i uzornim prijanjanjem uz nauk i obnovu. Dostavljam vam bulu mira i sloge između nas i braće opservanata koji žive bez povlastica. Nismo bili u stanju obraniti se niti uščuvati ni prosvjedima, ni prizivima, ni bilo kojim drugim načinom, jer volja pape (voluntas principis) ima snagu zakona.

Zbog toga sve odluke koje su, čini se, donijete na našu štetu treba strpljivo i mirno prihvatići. Čak mislim da će za nas to biti spasonosno. Vama, braći,

sinovima i podložnicima nalažem i potičem da se s braćom iz opservancije nikako o tome ne prepirete niti riječima osporavate, čak da se ni najmanje ne obazirete na to; na taj se način dokazuje prava krepštost i vrijednost. Izvan svake je sumnje da su baš lavež i ugriz neke naše nerazborite braće doveli do toga da svoj vrat moramo podvrgnuti jarmu. Stoga će ponajprije biti potrebno prisiliti ove da ušute, a potom svim silama prionuti uz nužne reforme, zadržavši ipak svoje povlastice. Nezaobilazna je dužnost očuvati zajednicu pod svakim vidom, svugdje i od strane svakoga, u skladu s ovim povlasticama. Tako traži naš presveti gospodin (papa Leon X.) i sva nama sklona preuzvišena gospoda kardinali, jer ćemo, ako se ne budemo brzo obnovili, biti otjerani iz naših domova i s naših ležajeva. Pobrinite se dakle, vama na čast, za ono što je korisno i prikladno za vašu provinciju, ostvarujte reformu prema uredbama Konstitucija koje vam šaljem i dajte da ih svi dosljedno opslužuju. Podržavajte dobre i razumne, lomite bezbrižne i razuzdane, popravljajte slabe i zavedene, usmjerujući ih, koliko bude moguće, na pravi put božanskih zakona Pravila i svetih zavjeta. A ako u vašoj provinciji postoje mesta studija, potrudite se održati ih i osnažiti svakom mogućom pomoći i uslugom.

Konačno, nemojte propustiti neprekidno moliti, vi i vaša subraća, za uspjeh i zdravlje našega pape, koji nas drži u srcu, ponajvećma voli, ljubazno pritišće na svoje grudi i nikad nas neće napustiti ako budemo živjeli moralno i kako dolikuje pravim redovnicima, slijedeći stope našega svetog oca Franje, uz poštivanje povlastica koje smo dobili. Zato vas potičem da se svakodnevno molite, bez prekida, za sretno i blaženo stanje njegove Svetosti, zazivajući vrhovnog darivatelja i uzdržavatelja Boga svevišnjeg i dobrega. To ćete činiti i za našega prepoštovanoga Protektora, koji je u tako teškoj oluji tako dobro dokazao vrijednost svoje službe zaštićivanja; i on će nam stalno biti blizu, samo ako budemo provodili dobar i blažen život. Učinite to i za sveti zbor preuzivšene gospode kardinala, koji su svojom naklonjenošću dokazali da imaju na srcu ne samo sudbinu konventualne braće već i samo njihovo spasenje.

Hajde (!), dakle, poštovani provincijalni magistre, pozuri sa svojom braćom zaodjeti novog čovjeka stvorenoga prema slici Božjoj. Nećeš mi ništa ugodnije učiniti jer ja ne očekujem novac, ni

stečevinu naših samostana i mjesta, niti ono u čemu imamo samo običnu i jednostavnu upotrebu, već samo dobro, moralno, krepšno i nevino provedeni život, od čega će serafski Red steći obilate plodove i donijeti velik dobitak.

Primite moje pozdrave u Gospodinu i molite za mene! Dano u Rimu, 25. lipnja 1517.

BIBLIOGRAFIJA:

Nimmo, Duncan: *Reform and Division in the Medieval Franciscan Order – from saint Francis to the Foundation of the Capuchins*; Capuchin Historical Institute, Rome, 1987. Biblioteca Seraphico-Capuccina, 33.

Pacifico Sella, OFM: *Leone X e la definitiva divisione dell'Ordine dei Minori (OMin.): la bolla Ite vos (29 maggio 1517)*; Frati editori di Quaracchi, Grottaferrata (Roma), 2001, Analecta Franciscana, XIV, n. s. Documenta et studia 2;

Lorenzo di Fonzo, OFMConv: *La famosa bolla di Leone X: »Ite vos«, non »Ite et vos« (29 maggio 1517)*, Miscellanea Francescana, Roma, 1946, San Teodoro 42, vol. XVII, gennaio-dicembre, fasc I:IV, pp. 164-171.

Lazaro Iriarte, OFMCap: *Povijest franjevaštva (prijevod)*, Hrvatska kapucinska provincija i Kršćanska sadašnjost iz Zagreba, 2013, Biblioteka Volumina theologica.

ČESTITKA MLADOMISNIKU FRA JOSIPU IVANOVIĆU

Dragi Mladomisniče,

danas, na dan Tvoje Mlade mise, s Tobom, Tvojim dragim roditeljima, rođinom i prijateljima, želim podijeliti radost ovoga dana i izraziti Ti iskrene čestitke na ustrajnosti i povjerenju u Božji poziv koji se začeo baš u ovoj turbulentnoj župi Bezgrešnog srca Marijina.

Zagonetni su putovi Božji, tko da ih pronikne? Između tolikih Tvojih vršnjaka Bogu se svidjelo odabrati baš Tebe da budeš svjedok Njegove ljubavi sve do na kraj svijeta. Sveti Red primio si u Kolbeovoj godini, kojom obilježavamo 75-tu obljetnicu mučeničke smrti sv. Maksimilijana Kolbea, koji je svoj život prinio u zamjenu za život oca jedne obitelji u bunkeru gladi u Auschwitzu. Svećenički poziv rađa se u obitelji, obitelj se za njega žrtvuje, i on se žrtvuje za obitelj! To je potrebno isticati osobito danas u vremenu velikih zabluda u kojem je na djelu pomračenje zdravog rasuđivanja i rušenje svih naravnih i božanskih zakona.

Dragi Mladomisniče,

Tvoja župa upila je krv našeg dragog subrata, o. Vjekoslava Mičude, od čijeg se ubojstva navršilo 13 godina. Vjerujem u duhovnu povezanost s njime i zajedničku radost koju danas iz Neba dijeli s nama. Ali ne samo on, nego i brojne žrtve Domovinskog rata prinesene u zamjenu za slobodu koju danas uživamo. Žrtva Tvoje Mlade mise sjedinjena je s njihovom žrtvom!

Štoviše, svećenički život nerazumljiv je i neraštavlјiv od žrtve! Najprije žrtvovanja vlastite volje, obitelji i vlasništva, potom svoga vremena i talenta, naposljetku i svega sebe u službi rađanja novoga svijeta, Božjeg svijeta, Božjeg kraljevstva. Zato, dragi o. Josipe, pristani da budeš žrtva, sjedinjena s žrtvom danas Tvojom rukom prinesenom na Božjem žrtveniku! I to »U jednostavnosti i radosti srca« (usp. 1 Ljet 29,17) kako si napisao na Pozivnici na Mladu misu. Jer Bog ljubi vesela darivateљa. Prinesi se bez pridržaja, potpuno, nipošto po-

lovično! Budi sav Isusov, raspoloživ poći kamogod Te šalje. Do posljednjeg daha – za Isusa!

Ne daj se pokolebiti nerazumijevanjima i neuspjesima. U Krista se preobraziti, postati drugi Krist, to je svrha svećeničkog života - ostalo su samo sredstva! Osvojiti sav svijet za Boga po Bezgrešnoj, bio je moto sv. Maksimilijana Kolbea!

Dragi Mladomisniče,

Godina Božjeg milosrđa, koju je proglašio papa Franjo, ima za cilj da mi svećenici postanemo lice Božjeg milosrđa. Zato Ti kao spomen na dan Tvoje Mlade mise darujem ovu sliku Božjeg milosrđa da Ti posluži umjesto ogledala, da se ujutro i uvečer ugledaš u Božje milosrđe, i nastojiš ga u svome životu odražavati.

Uz iskrene čestitke Tebi i Tvojoj obitelji, izražavam čestitke i Tvojoj župi, čija se vitalnost održava po novim svećeničkim i redovničkim zvanjima. Molim Božje milosrđe, po Bezgrešnom srcu Marijinu, da se udostoji iz ove Slavonske župe pozvati još mladića i djevojaka koji će svjedočiti Božju ljubav u posvećenom životu. Osobito molim da se pozvani mladići i djevojke ne boje pustolovine s Isusom, najluđe životne pustolovine, jer im nitko veću prirediti ne može!

Kako sam i sam tri godine života proveo u vašoj župi Bezgrešnog srca Marijina, i s njome me još uvijek povezuju lijepo uspomene, koristim se ovom prigodom sve najsrdaćnije pozdraviti i zamoliti mir i Božji blagoslov na sve njezine članove!

S izrazima iskrenog poštovanja i ljubavi,

*fra Josip Blažević,
provincijalni ministar*

ČESTITKA MLADOMISNIKU FRA MILANU GELI

Dragi Mladomisniče,

u ovom radosnom trenutku Tvoje Mlade mise želim Ti, u ime Provincije i u svoje osobno ime, izraziti srdačne čestitke i s Tobom podijeliti radost sviju nas, prisutnih na ovome slavlju kao i onih koji mu fizički nisu mogli naznačiti. Svećeničko ređenje vrhunac je Božjega dara što ga ljudsko biće može iskusiti na zemlji.

Naš dragi subrat o. Celestin Tomić, čiju desetu godišnjicu blažene smrti obilježavamo u rujnu ove godine, svoje dojmova sa svećeničkog ređenja sročio je u svoj *Dnevnik* od 22. prosinca 1942. godine ovim riječima: »O sretnih li i nezaboravnih časova! Kad sam stajao do nogu biskupa, kad je nje-gova ruka bila nad mojom glavom, a Ti u isti čas ispisivao u moju dušu zlatnim slovima neizbrisivi biljeg svećenstva... Altare Dei, tu je moje mjesto. Nemam što tražiti po zemlji. Tebi moram sve dati, kao što si i Ti meni dao. Jedino da se tada vratim u svijet, na zemlju, kada to traži služba da proširim Kraljevstvo Srca Tvojega u dušama...«

Ove riječi o. Celestina Tomića, dragi o. Milane, želim podijeliti danas s Tobom. U vremenu duhovnog nomadizma, i rušenja svih identiteta, primjeri velikana našega Reda, poput spomenutog o. Celestina Tomića, nadasve sv. Maksimilijana Kolbea u čijoj se godini nalazimo, neka Te osnaže da nikada ne zaboraviš kome si povjerovao. Isus Te pozvao i On računa na Tebe.

Budi Isusov svećenik! Budi radostan i nasmijan svećenik! Vrline i talente kojima Te Bog obdario stavi njemu u službu i nećeš se pokajati. Sretan ćes biti samo ako se njemu potpuno predaš, ne polovično! Ne mlako, nego žarko! Strastveno! Sve ono što mlađenac daruje mlađenki Ti si posvetio Bogu!

Budi svećenik zapaljen Riječju Božjom! A za to je potrebno da se griješ na vatri Božje riječi, njome hraniš, od nje živiš, za nju živiš, njoj služiš! Da nikada ne zaboraviš da je u Tvoju dušu utisnut »zlatnim slovima neizbrisivi biljeg svećenstva«. Slika

Božjeg milosrđa, koju Ti ovom prigodom darujem, neka Ti bude poticaj da iz dana u dan sve više odražavaš Božje milosrđe dušama kojima ćes biti poslan kao pastir! Ne boj se, kako nas poziva papa Franjo, »mirisati po ovcama«!

Čestitam Tvojoj obitelji, osobito dragim roditeljima, sestrama i časnoj Tetki, svima koji su te pratili na putu Tvoga uspinjanja k Oltaru, također župi i župniku! No, ovo je tek početak! Ali, dobar početak! Zato Ti iskreno čestitam i pratim Te svojim molitvama!

S izrazima iskrenog poštovanja i odanosti,

*fra Josip Blažević,
provincijalni ministar*

DAN PROVINCije – SV. JERONIM

(Novi Marof, 30. rujna 2016.)

Pozdravna riječ provincijalnog ministra na početku svečanosti

Srdačan pozdrav svima, svoj braći iz Provincije, braći domaćinima gvardijanu fra Vitomiru, fra Andželku i fra Alojziju, osobito dragom slovenskom provincijalu fra Milanu Kosu. I iskrena čestitka svima povodom blagdana sv. Jeronima!

Zatvorili smo Kolbeovu godinu da bi uskoro započeli obilježavanje 100 godina osnutka i postojanja Vojske Bezgrešne. Naš Jubilej koincidira i sa 100 godina Gospinih ukazanja u Fatimi. Nova je to prigoda da apostofiramo naš apostolat u našim samostanskim bratstvima i pastoralu. Ali i na razini cijele Provincije. Provincija će, prigodno, prevesti i objaviti najnoviju (malu) knjižicu Rafaela di Mura, *Trijumfljubavi*, o sv. Maksimilijanu Kolbeu, Veritas će tiskati novo izdanje molitvenika *Nasleduj Mariju* i Ćukov životopis sv. *Maksimilijana Kolbea* 16670, a nedavno je nedavno objavio treće izdanje knjige *Dobrovoljac bunkera gladi*, malog bisera don Živka Kustića.

Uz rečeno, Provincija je pokrenula i golem projekt tiskanja *Kolbeovih spisa* a, smatram, naredne bi godine trebali posebno svečano obilježiti ovaj značajni marijanski Jubilej za koji se treba dobro pripremiti. Uz rečeno je u fazi montaže i projekt dokumentarnog filma o Provinciji.

Nedavno poslanim vam prigodnim pismom nastojao sam se osvrnuti na proteklo razdoblje našeg mandata, unazad dvije godine, pa vas ne bih posebno zamarao ponavljanjem iznesenih činjenica.

Želim samo izraziti zahvalnost Bogu što u razdoblju od prošlog Dana Provincije nitko nije umro, makar je jedan, Ivan Radeljak prestao biti član naše Provincije iz svima vam dobro poznatih razloga. Naša je radost što smo u navedenom razdoblju dobili dvojicu mladomisnika: fra Milana Gelu i fra Josipa Ivanovića, dvojica kandidata su

započela postulaturu: Tomislav Dobrijević iz Baranje i Marko Mofardin iz Pule, a trojica novaka uspješno završila novicijat i položila prve zavjete: fra Zvonimir Pervan, fra Matej Milić i fra Dominik Lamešić. Fra Ivan Lotar položio je svečane zavjete i sprema se za đakonat.

Na intelektualnom području četvorica naše subraće akademski su napredovala: fra Stjepan Brčina, fra Zlatko Vlahek, fra Josip Petonjić i fra Tomislav Glavnik. Uz to, fra Ivan M. Lotar je diplomirao.

Vrijedi spomenuti i prvi konkretni iskorak u smjeru otvaranja naših misija.

Najznačajniji događaj minulog razdoblja neosporno je *Izvanredni provincijalni kapitol* na kojem smo se, po prvi put u našoj povijesti, okupili svi zajedno. Bez obzira na pojedine disonantne glasove osobno sam vrlo zadovoljan što smo bili zajedno i zajedno, demokratski, donijeli određene odluke. Sada je na Definitoriju provođenje odluka kapitula i pristupanje temeljitetom planiranju budućnosti.

Definitorij je održao sve svoje sjednice i, nasuprot nestabilnoj vladi u RH, ja Definitoriju odajem priznaje i zahvalnost za stabilnost i konstruktivnu suradnju.

Najavljeni vizitacija Provincije, uskoro će dobiti najnovije upute što ih je Tajnik netom preveo, biti će prigoda da se i sami aktivnije uključite svojim promišljanjima i zapažanjima. Ali i da stekнемo cjelovitiju sliku Provincije o raskoraku između postavljenih i ostvarenih ciljeva. Uostalom, samo smo ljudi, svjesni svojih granica i ograničenja.

Ovi godišnji susreti o Danu Provincije, radosni doduše, podsjećaju nas i na vrijeme koje prolazi i više se nikada ne vraća. Svaki je trenutak jedinstven, neponovljiv, pa zato i dragocjen, poticaj da više radimo na vlastitom posvećenju. Deseta obljetnica smrti fra Celestina Tomića ilustrativan je primjer. Ali zato su tu i lijepе obljetnice žive nam braće. Nedavno smo proslavili 50 godina svećeništva fra Andželka Sestara i fra Augustina Kordića. A danas slavimo 25 godina svećeništva fra Martina Jakovića i fra Pere Kelave. Obojici čestitamo, i s obojim se radujemo i Bogu zahvaljujemo.

I, za kraj, još vas jednom sve srdačno pozdravljaj i zahvaljujem na odazivu kako bismo mogli biti skupa. Fali nam, uistinu, više ovakvih susreta-

nja u kojima ćemo se veseliti i imati vremena biti jedni s drugima, jedni za druge, i jedni druge bolje upoznavati. Uz vlastitu čestitku, dopustite mi, pročitati i čestitku fra Miljenka Hontića, generalnog asistenta, upućenu svima o Danu Provincije:

Dragi Josipe,

kako nisam u mogućnosti za ovaj Dan Provincije biti s vama, obraćam se unaprijed tebi i svoj braći na ovaj način...

Srdačno čestitam ovaj dan tebi i svoj braći Provincije!

Želja mi je da po zagovoru našeg zaštitnika - patrona, sv. Jeronima i mi kao zajednica Hrvatske provincije OFMConv., trajno i s oduševljenjem napredujemo u poznavanju i produbljivanju Božje Riječi!

Želja mi je da tu živu Božju Riječ svjedočimo svojim životom: tj. svojom otvorenosću Božjoj volji i svojim predanjem, raspoloživošću i zauzimanjem za braću i sestre koje nam Bog stavlja na naš životni put!

Želja mi je napokon da se kao braća u svemu tome iskreno podupiremo i međusobno pomaže- mo kako bi se trajno suobličavali Kristu i tako još bolje mogli razlučivati znakove vremena i poticaje Duha Svetoga u ovo naše vrijeme!

Posebna pak čestitka i sjećanje u molitvi ide ovogodišnjim jubilarcima, na poseban način, fra Martinu i fra Peri, koji slave 25 godina svećeničkog ređenja! Čestitke i blagoslov i svim ostalima!

Ujedno prenosim i bratske pozdrave i čestitke našeg Generalnog Ministra, fra Marco-a Tasca-e!

Mir i dobro!

*fra Miljenko Hontić,
generalni asistent Reda*

PROPOVIJED NA MISI O DANU PROVINCIIJE

NOVI MAROF, 30. RUJNA 2016.

fra Josip Blažević, provincijalni ministar

»Jeste li sve ovo razumjeli?« – upitao je Isus mnoštvo na kraju svojih prispodoba. Od presudne je važnosti, jasno proizlazi iz svetoga teksta, Božju Riječ ispravno razumjeti. Zato ju treba svakodnevno čitati, njome se hraniti, od nje živjeti, i za nju živjeti.

»Ignoratio enim Scripturarum ignoratio Christi est = Nepoznavanje Pisma nepoznavanje je Krista« – glasovita je izreka zaštitnika naše Provincije i izvrsnog poznavatelja Svetoga pisma, dragog nam sv. Jeronima. Svake godine za njegov blagdan pročitam neku od njegovih poslanica. Jasnoća i oštrena kojom piše slušatelja ne ostavlja ravnodušnim. U pobudnici kojom na pokoru poziva nekog đakona Sebastijana, nemoralnog klerika lutalicu, koju sam baš jučer pročitao, piše ovako: »Možda će se ovo tebi učiniti smiješno, jer se ti naslađuješ komedijskim i lirskim piscima, i Lentulovim mimskim lakrdijama; premda ti ne bih mogao priznati da i to razumiješ, jer si *preveliki tupan*.«

Po sv. Jeronimu »tupan« je onaj koji ne razumije ono što sluša, makar i hini da razumije. Na području razumijevanja Svetoga pisma važno je ne ostati tupan. Autoru *Vulgata*, sv. Jeronimu, Biblija je značila život. Kao i našem pokojnom subratu o. Celestinu Tomiću čiju desetu godišnjicu smrti ovaj mjesec obilježavamo i u ovoj ga se misi spominjemo. Uistinu smo *tupani* ako razumijevajući Biblije ne posvećujemo primjereno vrijeme, osobito mi koji se postignutom diplomom iz teologije svrštavamo u kategoriju »pismoznanaca«.

Jeronimova izreka »nepoznavanje Pisma nepoznavanje je Krista«, može se prereći i obratno: »Nepoznavanje Krista, nepoznavanje je Pisma.« Krist je ključ razumijevanja Pisma. On je skinuo prijevjes koji je zastirao čitanje Staroga zavjeta. Isus Krist je i dragocjeni biser, i zakopano blago, i izgubljena drahma. On je alfa i omega, početak i svršetak, Kralj kraljeva i Gospodar gospodara, besmrtni i vječno živi Bog. Učenik je onaj koji je

prodru u njegovo otajstvo. A nebo bi željelo da svi postanemo pismoznaci, da svi postanemo proroci! »Svaki pismoznanac upućen u kraljevstvo nebesko sličan je čovjeku domaćinu koji iz svoje riznice iznosi novo i staro.« A naša riznica jest Isus Krist. U njemu je sakriveno svo blago mudrosti i znanja, u njemu se nastanila sva punina božanstva (usp. Kol 2,3,9). Otkrili su to i sv. Jeronim i o. Celestin Tomić. I Bibliji posvetili sav svoj život, svu svoju ljubav, dopustili da ih ona oblikuje i, što je još važnije, u njima da se oblikuje.

— — —

Ista Božja riječ osvojila je i naša srca, u njima zaigrala, proizvela titraje koji su nas izbacili iz orbite naravnog tijeka života. Pri tome posebno mislim na dvojicu naših ovogodišnjih jubilaraca, fra Peru Kelavu i fra Martina Jakovića, čijih 25 godina svećeništva danas obilježavamo. Iz današnje perspektive pogled unatrag pomaže nam diviti se Božjoj milosti koja je bila djelotvorna u njihovim životima. Ne zamjerite mi nekoliko osobnih kurioziteta iz njihovih povijesti.

— — —

4. srpnja 1980. godine fra Pero Kelava napisao je u svojoj molbi za primanje u Red franjevaca konventualaca kratko i odrješito, kakav on već i jest: »Molim cijenjeni Naslov da me primi u svoj Red. Želim biti svećenik Vašeg Reda. Zovem se Pero Kelava, rođen sam 6. studenoga 1965. godine.« I to je bilo to. Do danas je ostao vjeran svojoj odluci napisanoj u prvoj molbi. Pri ulasku u Novicijat fra Alojzije M. Litrić, onodobni provincijal, napisao mu je u odgovoru na molbu: »Neka te Gospodin prati na tvome putu. On te zove. Zove te da te učini sretnim u svojoj blizini. Zove te da ti dadne, ne da ti bilo što oduzme. Vjeruj mu svim svojim bićem. Mi ti se radujemo i primamo te kao poklon s neba. Uđi u naše bratstvo, upoznaj ga, upoznaj nas da viđiš da li te Gospodin kroz ovaj način evanđeoskog života može usrećiti.«

Kao moto na mladomisničku pozivnicu fra Pero je odabrao riječi iz poslanice sv. Pavla apostola Kološanima: »Što god činiš, čini od srca, Bogu služi!« 25 godina svećeničke službe, za koju danas Bogu iskazujemo zahvalnost, svjedoči o tome da je Gospodin izvor sreće, jer se fra Pero nije dao obeshrabriti ni vlastitim slabostima, ni slabosti-

ma Zajednice u koju je stupio. Njegovih 25 godina svećeništva nadasve svjedoče o služenju srcem. Fra Pero, hvala ti!

Sudeći po molbi za primanje u naše malo sjemenište, fra Martin Jaković je u riječima bio razmetljiviji. Zato izdvajam tek jednu njegovu rečenicu od 13. kolovoza 1980. godine koju je priložio kao svojevrsno obrazloženje svoje odluke: »Od mlađih godina rado sam posluživao kod oltara i osjećao želju da postanem Kristovim svećenikom.« Privlačna snaga oltara, svjedoči, osvojila ga je od najranijih dana. A nije ga napustila ni nakon 25 godina svećeničke službe! I još uvijek se rado vrati oko oltara Gospodnjega. Radosno je prihvatio i današnje predsjedanje ovom euharistijskom slavlju.

Na mladomisničku pozivnicu, valjda se nije mogao opredijeliti, fra Martin je stavio dva svestopisamska teksta: Prvi iz psalma 37: »Preputi Gospodinu puteve svoje, u njega se uzdaj, i on će sve voditi.« a drugi iz Ps 143: »Nauči me da vršim volju twoju, jer ti si Bog moj.« uz dodatak: »Duh tvoj dobri nek me po ravnu putu vodi!« I tako je fra Martinov životni put kroz sve protekle godine bio prilično ravan, predan Gospodinu, od ulaska u sjemenište pa do dana današnjega, i kroz punih 25 godina svećeništva! Fra Martine hvala ti što nas uveseljavaš svojom pjesmom i svirkom te radosno služiš Gospodinu.

— — —

Današnje evanđelje Kraljevstvo nebesko uspoređuje s mrežom koja čovjeka izvlači iz ponora i privodi ga svjetlu istine sadržanom u Evanđelju. To je bilo i dvadesetpetogodišnje poslanje naše subraće, fra Pere i fra Martina. Kroz 25 godina izbavljali su duše iz ponora pakla i privodili svjetlu Kristovu, oslobođali ih sotonskih okova grijeha, hraniti ih eliksirom života vječnoga, kruhom živim, euharistijom, i riječju koja oživljava, Svetim pismom.

— — —

U ime Provincije, osobito ovdje sabrane braće, i u svoje osobno ime, želim vam izreći hvala! Znam da hvalu ne tražite, zbog hvale niste ni pošli za Kristom. Ali je hvala, s druge strane, jedini mogući odgovor nas ljudi na neizmjerna Božja dobročinstva

kojima nas obasiplje. Hvala Bogu i hvala vama, što ste s nama! Naša je hvala i naša molitva da Bogu ostanete vjerni do smrti. Riječ Božja po sv. Pavlu, upućena Timoteju, svima nama je poticaj da rastemo u poznavanju Pisama: »Predragi! Ti ostani u onome u čemu si poučen i čemu si vjeru dao, svjetan od koga si poučen i da od malena poznaješ Sveta pisma koja su vrsna učiniti te mudrim tebi na spasenje po vjeri, vjeri u Kristu Isusu.« Mudrost neka vam udijeli milosrdni Gospodin, ali ne bilo kakvu mudrost, nego onu od Boga, koja spašava.

Kroz 25 godina svećeništva, uvjeren sam, vaše su se Biblije sigurno potrošile od silnog proučavanja. Zato vam darujem nove, svježe otisnute, džepnog izdanja, da trajno budu uz vas, barem kroz narednih 25 godina! Da vas učine mudrima, vama na spasenje, po vjeri. Bog vas poživio a sv. Jeronim zagovarao!

O. BONAVENTURA DUDA O DNEVNIKU O. CELESTINA

Budući da zbog slaboga zdravstvenog stanja o. Bonaventura Duda, mlađi kolega pok. o. Celestina, nije mogao osobno prisustvovati predstavljanju »Mojeg dnevnika« u Zagrebu, 23. rujna, iz svojega samostana sv. Ivana u Varaždinu, gdje provodi dane u dubokoj starosti i priličnoj nemoći, telefonskim putem izvijestio je fra Ljudevit, urednika ovog dnevnika, da se ne može odazvati pozivu, ali da bi vrlo rado želio u rukama imati knjigu. Kad je primio djelce, pažljivo ga je pregledao i odmah na razglednici upućenoj iz Varaždina 28. rujna 2016. fra Ljudevitu, iznio svoje oduševljenje:

Poštovani i dragi Ljudevite! Hvala, hvala, hvala! To je mladi o. Celestin koji u ovoj knjižici izljeva tako iskrene i bogate molitve, koje svjedoče o rastu njegova bogoljublja i čovjekoljublja. Divno je da si otkrio te tekstove...

Tvoj fra Bonaventura

Očito je da se bogata duša o. Bonaventure i dalje napaja na mislima svojega starijeg subrata i kolege o. Celestina, pa dva dana kasnije, 30. rujna

2016. fra Ljudevitu iz Varaždina piše prilično opširni osvrt (ovaj put u službenoj formi pa se služi oslovjavanjem u drugom licu množine, za razliku od onoga u privatnoj razglednici), s nekim praktičnim prijedlozima, koji prenosimo u cijelosti:

Poštovani i dragi o. Ljudevite! Primio sam Vaš dar, Dnevnik o. Celestina. Pisan je tako smirenim jezikom da se ni ne osjeća vrijeme u kojem je pisao. Pročitavam ga još uvijek. Pa, prvo što me dira: to su osvrti na te i takve blagdane, pisane tako čistim i koncentriranim jezikom da je to posve očit dokaz mističnih zanosa koje ste i Vi istaknuli, a ja to svakim danom sve jasnije vidim. Duša sva usmjerena na Boga i na blagdan, a stalno kao duša koja se privija uz Srce Isusovo po Srcu Marijinu, u duhu svetog Oca Franje.

Odlučio sam svaki dan pročitati bar jedan cijeli sastavak. Krasno vas je uveo pred sve čitatelje Vaš provincial: »Živio je među nama toliko jednostavnim i uobičajenim životom da nam je promakla njegova NEOBĆNOST, koju čitatelj otkriva tek kroz njegov Dnevnik. I u završetku: Dnevnik »koji bi nam zauvijek ostalo pokopano (blago) da ga nije marljivi provinciali arhivar fra Ljudevit Maračić IŠČEPRKAO iz Celestinove pismene ostavštine«. Ovih 78 stranica, vjerujem, može služiti kao JASAN POTICAJ da biste mogli otvoriti PROCES za njegovu beatifikaciju, ako Vam za taj posao – kraj tolikih provincialnih poslova ne samo kroz naše vrijeme – može netko posve svim zaduženjem voditi taj posao.

Pa neka zapšem i to: Ipak proviruje i Vaše osobno svjedočanstvo, to jest pisanje vlastitog dnevnika, i to baš pod magistrovom preporukom... Kad biste mi poslali, ako imate, svoj vlastiti ekspoze na okruglom stolu o desetogodišnjici pok. fra Celestina, bio bih vam zahvalan. No, ako ćete sve to na okruglom stolu u Dvorani sv. Franje uskoro štampati, mogu pričekati. Rijetkima sada pišem jer mi se stvarno zapackaju pisma, i ostajem Vam zahvalni Vaš subrat –

fra Bonaventura Duda

Vrijedi zaista zapisati ovo duboko i iskreno za-pažanje našega franjevačkog i uvijek oduševljenog subrata fra Bonaventure, kojega neka Gospodin poživi još dugo i dadne mu krepko zdravlje da dane duboke starosti mogne vedro podnositi, do potpunog ispunjenja volje Božje!

fra Ljudevit Maračić

PRAVILNIK KANON-SKE VIZITACIJE

Revizija ovog Pravilnika za kanonsku vizitaciju zatražena je od Generalnog kapitula 2013. (Usp. Prijedlog br. 14).

UVOD

Sveti Franjo i franjevačka tradicija

1. Običaj i obveza vizitacije braće u Redu, uspostavljena od serafskog Utemeljitelja od početka velikom mudrošću, ostala je na snazi sve do našeg vremena.

a. Sveti Franjo je smatrao vizitaciju braći kao jednu od svojih najvažnijih dužnosti. U onom trenutku kada ih više nije mogao posjećivati »osobno« zbog »bolesti i slabosti« svoga tijela, pisao im je pisma i slao poruke kako bi nastavio službu i upravljao »mirisne riječi Gospodina našega Isusa Krista, koji je Riječ Očeva, i riječi Svetoga Duha, koje su duh i istina«.

b. U potvrđenom pravilu poziva i preporučuje da »braća koja su ministri i sluge ostale braće neka svoju braću pohadaju i opominju, te ih ponizno i ljubazno ispravljaju«. U Nepotvrđenom pravilu preporučuje da isti ministri »neka često posjećuju braću i duhovno opominju i ohrabruju«.

c. U Potvrđenom pravilu, iznad svega, opomije braću da se utječu ministrima, posebno kada imaju problema s opsluživanjem Pravila: »I gdje god se nađe braće koja bi bila svjesna i spoznala da ne mogu Pravilo duhovno obdržavati, mogu i moraju se obratiti svojim ministrima. A ministri neka ih prime ljubazno i dobrostivo i neka se prema njima pokažu tako prijazni, da braća mogu s njima govoriti i postupati kao gospodari sa svojim slugama; jer mora biti tako da ministri budu sluge sve braće«.

Glagoli korišteni u ovim tekstovima su vrlo značajni i karakteriziraju vizitaciju kao bratsku, iznad svega kada su popraćeni imenicama koje veličaju bratski duh: posjetiti, duhovno opomenuti i ohrabriti, opomenuti i ponizno i ljubazno ispravljati, primiti ljubazno i dobrostivo i neka se prema njima pokažu prijazni.

d. Red je tijekom stoljeća uvijek održavao institut Vizitacije, prilagođavajući načine potrebama vremena.

Generalna vizitacija provincijama sa strane Generalnog ministra ili vizitatora u skladu je s pravnom tradicijom Reda. Zapravo, već u Pre-narbonskim Ustanovama (br. 7) i onima Narbonskim (VIII,1) naznačene su tri mogućnosti generalne kanonske vizitacije: a) da je obavi Generalni ministar, b) da Generalni ministar delegira vizitatora, c) Da Generalni ministar delegira vizitatora s još jednim članom.

Ova tradicija nastavlja se sve do našeg vremena, kako pokazuju i potvrđuju Ustanove Urbane (1628) i one od 1932. I su sadašnjim se Ustanovama spominje Kanonska vizitacija generalnog i provincijalnog ministra, u broju 166.

Zakonik kanonskog prava

2. Zakonik kanonskog prava govori o vizitaciji redovnika sljedećim riječima: »Poglavarji koji se za tu službu određuju vlastitim pravom ustanove neka u određena vremena pohode povjerene im kuće i članove prema odredbama istog vlastitog prava«. (Kan 628 §1) »Neka članovi s povjerenjem surađuju s pohoditeljem kojemu su, kad zakonito pita, dužni odgovoriti po istini u ljubavi; nikome nije dopušteno nikako odvraćati članove od te obaveze ili drugčije priječiti svrhu pohoda«. (Kan 628 §3).

Vlastito pravo Reda

3. Ustanove Reda (br. 166) i Generalni statuti (br. 164-172) daju osnovne smjernice o vizitaciji u Redu, one posebne određuje ovaj Direktorij, potvrđen ad experimentum od generalnog ministra i njegovog definatorija na sjednici 28. travnja 2015. godine.

4. Ovaj Direktorij želi biti instrument rada u rukama vizitatora, koji neka se njime koristi rastezljivo, prilagođavajući naznake situacijama u kojima se nalazi.

NASLOV I.

Osnovne odredbe za generalnu i provincijsku vizitaciju

5. Riječ »vizitacija« shvaća se u užem, kanonskom smislu, prema općem pravu i vlastitom pra-

vu, osim ako nije drugačije naznačeno. Ovdje se misli na kanonsku vizitaciju, koja ima obilježja pastoralne i bratske vizitacije.

6. §1. Vizitacija može biti generalna i provincijska i mora biti održana barem jednom u vrijeme službovanja generalnog i provincijalnog ministra (Ust. 166 §2);

§2. Kanonska vizitacija, bilo generalna, bilo provincijska, može biti redovita i izvanredna.

§3. Redovita generalna vizitacija je povezana s generalnim kapitolom te se održava unutar šest godina. Zahtijeva dovoljno vremena kako bi se posjetila sva bratstva i kako bi se saslušala sva braća.

§4. Provincijska/kustodijska kanonska vizitacija povezana je s provincijskim/kustodijskim kapitolom, održava se unutar četiri godine i zahtijeva dovoljno vremena kako bi se posjetila sva bratstva i kako bi se saslušala sva braća.

§5. Izvanredna kanonska vizitacija se saziva zbog posebnog motiva. Neka za njezin saziv budu određene: osobitost, način i trajanje.

7. §1. Redovni vizitatori u Redu su: generalni ministar i provincijalni ministar.

§2. Svaki od ove dvojice barem jednom u svom mandatu mora obaviti vizitaciju.

8. Ono što se niže napisano odnosi na provinciju vrijedi istovjetno za generalnu i provincijsku kustodiju.

9. §1. Budući da je vizitacija bratski susret slušanja, provjere i poticanja te koristi za animaciju i obnovu bratskog života, neka joj se ministar posveti posebnom predanošću u duhu evanđeosko-franjevačkog služenja.

§2. Vizitaciju obavlja ministar osobno, no zbog određenih razloga može delegirati nekog drugog.

§3. Vizitator - delegat, u onome što se odnosi na izvršavanje vizitacije, ima istu moć kao i onaj koji ga je delegirao.

§4. Ministar ili vizitator delegat može imati više suvizitatora s posebnim ovlastima. U tom smislu vizitator će prema vlastitom mišljenju u svoj izvještaj unijeti procjenu suvizitatora

10. §1. Neka se vizitacija sazove pismom, u kojem se određuje dan početka i načini vizitacije.

§2. Vizitator može sastaviti popis tema i pridružiti ga sazivnom pismu.

§3. U sazivnom pismu vizitacije neka bude naznačeno hoće li vizitator imati jednoga ili više suvizitatora koji su u odnosu na njega u podređenom položaju.

11. §1. Neka se vizitator prije generalne vizitacije upozna s izvještajem prethodne kanonske vizitacije i s drugim dokumentima koji se odnose na život u tom području, neka se savjetuje s generalnim ministrom i generalnim asistentom toga područja.

§2. Neka se vizitator prije provincijske vizitacije upozna s izvještajem prethodne kanonske vizitacije i drugim dokumentima koji se odnose na život u tom području i neka se savjetuje s provincijalnim ministrom.

12. §1. Neka vizitator djeluje »na bratski i pastoralni način i neka se pobrine da iznad svega procijeni vjernost življenu redovničkog života i bratsku slogu«.

§2. Na vizitatora se odnose riječi svetog Franje koje govori o generalnom ministru: »Mora biti čovjek koji nema naklonosti prema pojedinim osobama, čovjek koji se neće manje brinuti za one neznatne i priproste nego za one mudre ili ugledne...Neka bude čovjek koji će tješiti ojađene, jer je posljednje utočište rastuženima....Da ušiju ne priklanja govorkanjima...Neka pazi ipak da prevelika blagost ne bi urodila mlitavošću, a popustljiva blagost raspuštenošću«.

§3. Vizitator, zatim, »neka bude pristupačan, da svima odgovara i da se za sve nježno brine« i bratski razgovarajući neka popravi neposlušne, ohrabi slabe, utješi bolesne, i neka se sa svima pokaže strpljiv.

13. Neka program aktivnosti u zajednici i molitva budu usklađeni sa zahtjevima kanonske vizitacije.

14. Svaki pojedini brat u zajednici neka ide na razgovor s vizitatorom i »neka s povjerenjem surađuje s vizitatorom kojemu su, kad zakonito pita, braća dužna odgovoriti po istini u ljubavi; nikome nije dopušteno odvraćati članove od te obveze ili drugčije priječiti svrhu pohoda«.

15. Neka vizitator ne prihvata teške optužbe o bilo kojoj osobi, osim ako nisu podnesene pisme- no i potpisane. Neka se pazi da ne otkrije imena onih koji su optužbe izrekli. Ako se pokaže da su

optužbe bile lažne, neka se protiv optužitelja pokrenu odgovarajuće mjere.

16. §1. U vrijeme vizitacije vizitator neka sluša i neka se potrudi upoznati braću u jednostavnosti i s ljubavlju i neka ih potiče na vjernost evanđeoskom životu, na kojeg su se obvezali davši redovničke zavjete. Osim toga neka pomogne braći i zajednici pažljivo ispitati njihov život i djela, posebno neka promotri kako se u zajednici živi život molitve i bratstva te koliko se često slave samostanski kaptuli. S velikom strpljivošću neka potakne one koji su u tome nemarni.

§2. Vizitator neka ne propusti provjeriti svjedoče li braća malenost i siromaštvo i neka ukloni ono što je isprazno i što ne priliči našem siromaštvu i našim kućama.

§3. Ono što se odnosi na ekonomiju, vizitator neka pažljivo promotri upravljanje provincijom, samostanima; neka se informira o ekonomiji župa i ostalih eventualnih djelatnosti, osim toga neka provjeri poštuju li se kriteriji transparentnosti, jednakosti i solidarnosti, je li stanje građevina zadovoljavajuće, poštuju li se civilni propisi u odnosu na zaposlenike i poreze.

17. §1. Neka vizitator nakon završetka vizitacije okupi braću na samostanskom kapitolu i neka ukloni zlouporabe ili velike nedostatke u zajednici, ako ih je pronašao, neka promiče redovnički život u skladu s usmjeranjima Crkve, Pravila i Ustanova, neka odredi i zapovijedi ono što je potrebno učiniti, izostaviti ili ispraviti i neka ne propusti potaknuti braću na što savršenije opsluživanje evanđelja. Neka braća u duhu poslužnosti prihvate upute vizitatora, neka ih vjerno izvrše i neka naprave zajedničke provjere u odnosu na njih.

§2. Neka na narednoj vizitaciji vizitator provjeri da li je zajednica provela u djelo upute koje je primila.

18. §1. O obavljenoj vizitaciji vizitator neka saставi vjeran i objektivan izvještaj. Kopiju izvještaja neka brzo pošalje u Generalnu kuriju za arhiv Reda i jednu u Provincijsku kuriju za provincijski arhiv.

§2. Ono što bi imalo tajni karakter neka se napiše zasebno.

§3. Neka se u sastavljanju izvještaja vizitator ne zadržava samo na jednostavnim činjenicama,

nego neka također naznači uzroke i neka ne propusti napisati koji bi po njegovom mišljenju trebali biti načini za obnavljanje redovničkog i apostolskog života braće i koji bi načini i sredstva bili za to najprikladniji.

19. §1. Neka vizitator na prvoj sjednici Definitorija iznese najvažnija pitanja koja je otkrio u svojoj vizitaciji.

20. §1. Osnovni cilj vizitacije generalnog ministra je potaknuti braću da žive u duhu vlastite franjevačke karizme i provjeriti da li svaka pojedina cirkumskripcija nastavlja svoj hod prema uputama Reda (Ustanove, odluke Generalnog kapitula, šestogodišnji plan, pisma generalnog ministra) i prema četverogodišnjem planu.

§2. Vizitacija provincijalnog ministra posebno ima za cilj provjeriti žive li zajednice u skladu s četverogodšnjim provincijskim planom i prema uputama koje im je dao provincijski ministar sa svojim definitorijom. Provincijalov izvještaj za provincijski kapitol neka bude opširan i neka iznese važne pozitivne i problematične oblike života u provinciji.

NASLOV II.

Vizitacija generalnog ministra

21. §1. Neka generalni ministar »najmanje jednom u vrijeme svoga mandata obavi kanonsku vizitaciju« čitavog Reda.

§2. Zbog teškog razloga generalni ministar uz pristanak svoga definitorijskog imena može pokrenuti izvanrednu vizitaciju u bilo kojoj provinciji, vizitacija može biti i usporedna, ovisi o problemu na koji se odnosi.

§3. Neka barem jednom u vrijeme svoga mandata vizitira kuće koje su pod njegovom neposrednom nadležnošću.

22. Ako generalni ministar ne može vizitirati neku provinciju, neka imenuje generalnog asistenta dotične konferencije kao svog delegata ili drugog generalnog asistenta ili bilo kojeg drugog brata ili više braće, uz pristanak svoga definitorijskog imena.

23. Ako vizitaciju obavljaju suvizitatori, neka generalni asistent dotične konferencije ili federalne koordinira vizitaciju. Ako je nužno potrebno neka drugi generalni asistent ili neki drugi sposobni

ban brat vodi vizitaciju uz pomoć, u podređenom položaju jednog ili više suvizitatora, koji će se vizitirati određene dijelove djelovanja npr. upravljanje dobrima, i/ili za odgoj...

24. Kriteriji i načini za izbor vizitatora koji nije generalni asistent:

a. konferencija/federacija, na traženje generalnog ministra, predloži listu imena vizitatora konferencije i za konferenciju.

b. vizitator neka ima ove značajke: neka bude sposoban razgovarati, slušati, komunicirati; neka se ne uznemirava i ne uzrujava zbog grijeha brata, neka ga dobrohotno i s ljubavlju prihvati, neka bude uvijek dostupan i milosrdan, neka ima iskušto i neka bude stručan te neka ima široku viziju Reda.

c. generalni ministar uz mišljenje svoga definatorija neka odluči tko bi bio vizitator. Neka se pažljivo odabere prevoditelj ako bi to bilo potrebno.

25. Tijek generalne vizitacije:

a. sazivno pismo kanonske vizitacije poslano od generalnog ministra.

b. susret vizitatora (i suvizitatora, ako su predviđeni) s generalnim ministrom i generalnim asistentom Konferencije/Federacije i pristup potrebnim dokumentima (izvještaj prethodne vizitacije i eventualne naznake prijašnje post-vizitacije).

c. određivanje kalendara vizitacije (u detalje) s provincijalnim ministrom/kustosom.

d. susret s provincijalnim ministrom/kustosom i njegovim definatorijom.

e. na kraju vizitacije svakog bratstva vizitator osim što potpisuje registre (knjigu zapisnika samostanskih kapitula, knjigu upravljanja dobrima (knjigu ekonoma i egzaktora) knjigu svetih misa, knjigu kronike samostana i ostale knjige prema mjesnoj tradiciji), saziva samostanski kapitol, čita i komentira svoj izvještaj o bratstvu.

f. čitanje zapisnika definatorija i knjiga provincijskog upravljanja dobrima i provincijske administracije.

g. susret s provincijalnim ministrom/kustosom i njegovim definatorijom na kraju vizitacije: drugi susret.

h. sastavljanje završnog izvještaja i iznošenje izvještaja pred generalnim ministrom i njegovim definatorijem.

i. pripremanje pisma generalnog ministra cirkumskripciji s važnim uputama koje su plod kanonske vizitacije.

j. susret s provincijalnim ministrom/kustosom i predstavljanje izvještaja i pisma generalnog ministra s uputama post-vizitacije kako bi onda upute došle do svih fratara cirkumskripcije.

k. dvije godine nakon završetka vizitacije, susret generalnog asistenta područja s provincijskim ministrom (kustosom) i njegovim definatorijem kako bi se napravila provjera na temelju pisma generalnog ministra i izvještaja.

27. §1. Generalni ministar neka započne vizitaciju susretom s provincijalnim ministrom i njegovim definatorijem, kako bi saslušao probleme i kako bi znao koje situacije treba posebno imati pred očima tijekom vizitacije.

§2. Neka provincijalni ministar vizitatoru pruži sve potrebne informacije o životu i djelovanju braće u provinciji, zajedno s općom slikom provincije.

§3. Neka provincijalni ministar vizitatoru predloži:

a. popis samostana, odgojnih kuća, aktivnosti koje ovise o provinciji sa zemljopisnom kartom mjesta.

b. popis samostana koji su ustanovljeni ili ugaseni od posljednje vizitacije i onih koje se misli ustanoviti ili ugasiti do sljedećeg kapitula.

c. popis sve braće u provinciji s njihovim službama. Braća neka budu raspoređena prema dobi.

d. popis braće koji prema čl. 206 §4. Ustanova pripadaju drugoj provinciji, kao i braće drugih provincija koje prema istom broju pripadaju njegovoj provinciji.

e. popis postulanata, novaka, braće u početnoj formaciji raspoređenih prema godini formacije.

f. popis svečanozavjetovanika koji se nalaze izvan redovničkih kuća, u eksklastraciji ili u nedopuštenim situacijama i onih koji čekaju induljt o dispenzi od obaveza proisteklih iz svećeničkog ređenja.

28. Generalni ministar ili od njega imenovan vizitator:

§1. Budući da je »otac svega bratstva« koji ima obvezu voditi i brinuti se o Redu, kao i unaprjeđivati duhovni, bratski i apostolski život, u svojoj vizitaciji neka prije svega traži kako usmjeriti braću na život molitve i bratstva, bilo unutar svake pojedine zajednice, bilo u odnosu na provinciju i Red.

§2. Neka provjeri je li cirkumskripcija uskladjena s hodom Reda (Ustanove, odluke Generalnog kapitula, šestogodišnjeg plana, pisma generalnog ministra) i s odlukama kapitula i vlastitog četverogodišnjeg plana.

§3. Neka usmjeri pažnju na stanje samostanskih građevina, stanje inventara, administracijskih knjiga, kapitulski knjiga i kronike, ostavljajući provincialnom ministru provjeru župnih knjiga.

29. Osim toga, generalni ministar ili njegov delegat-vizitator:

§1. Neka sasluša na poseban način provincialnog ministra, definitore, odgovorne za odgoj i komisije, itd.

§2. Neka provjeri zapisnike definitorija, arhiv, knjige provincialne administracije, na koje neka stavi pečat i potpis kao potvrdu da je vizitacija obavljena.

§3. Neka provjeri kako se provode određena područja života, sadržana u br. 58 »Pravilnika za slavljenje provincialnog kapitula«, a koja se drže važnima za analizu života u cirkumskripciji:

a. božje prvenstvo, molitveni život i franjevački redovnički identitet.

b. promicanje zvanja.

c. početna formacija.

d. trajna formacija.

e. bratski život (stil života, sredstva za unapređenje bratstva, usklađivanje bratskoga i apostolskog života, itd.).

f. apostolat (svjedočenje, misijsko zalaganje, franjevački stil apostolata, itd.).

g. animiranje i vođenje provincije i zajednica; vršenje vlasti i poslušnosti.

h. siromaštvo, upravljanje i uporaba dobara.

i. misijsko zalaganje ad gentes.

j. vrednovanje ostvarenja četverogodišnjega provincialnog plana i eventualnih prijedloga prošloga provincialnog kapitula.

k. posebni problemi provincije, npr. specifična djela i djelatnosti provincije, pojedine moguće situacije.

l. eventualna provjera života, djelatnosti i plana provincialne kustodije/a.

§4. Provjerava također:

a. izvršavaju li se liturgijske odredbe.

b. postoje li braća koja žive nedopušteno izvan redovničkih kuća i ako imaju potrebno dopuštenje pridržavaju li se postavljenih uvjeta.

c. što se učinilo za braću koja su napustila red bez traženja oprost od obveza proizašlih iz svećeničkog ređenja.

d. jesu li se poštivale opće i vlastite odredbe i one predviđene pravom u zaduživanju.

e. Sudjeluje li provincija u djelovanju Reda i u misijama šaljući braću i pomažući ekonomski.

30. Generalni ministar ili delegat vizitator:

§1. neka u vrijeme vizitacije, ukoliko je to moguće, susretne Apostolskog nunciju i Ordinarije mjesta u kojima se nalaze naši samostani.

§2. neka susretne pastoralno vijeće župe (ili ako je u pitanju samo samostanska prisutnost analogno vijeće) i bratstva FSR-a, Frame, Vojske Bezgrešne...

§4. neka posjeti, ukoliko je njegova nadležnost, samostane Klarisa koji pripadaju Redu.

31. §1. Završivši generalnu vizitaciju, na godišnjem gvardijanskom sastanku ili na kojem drugom provincialnom susretu, kao što je npr. duhovni kapitol (osim ako vizitacija nije obavljena u blizini provincialnog kapitula na kojem će biti izrečena), generalni vizitator neka prikaže rezultate vizitacije.

§2. Na posebnoj sjednici provincialnog definitorija, neka prikaže provincialnom ministru i njegovom definitoru prvu procjenu vizitacije i neka naznači na kojim točkama, po njegovom mišljenju, provincija mora poraditi kako bi obnovila duhovni, bratski i apostolski život.

§3. Nakon toga vizitator neka sastavi pisani izvještaj vizitacije, dajući konkretne smjernice o životu u provinciji koje se odnose na situaciju u pro-

vinciji, a koje će moći provjeriti; jednu će kopiju uručiti provincijalnom ministru, a jedna će ostati u arhivu Reda.

§4. Odredbe navedene od strane vizitatora, a koje se odnose na cijelu provinciju, neka budu upisane u knjigu zapisnika definitorija.

§5. Kako je već navedeno u br. 26., dvije godine nakon vizitacije, generalni asistent područja susrest će se s provincijalnim ministrom kako bi provjerio provedbu smjernica danih na kraju vizitacije.

32. Generalni ministar može imati kao pratnju asistenta cetusa ili kojeg drugog prikladnog brata, osobito u posebnim pitanjima, ili brata koji će prevoditi.

33. Kada Provincija ima samostane koji ulaze u jurisdikciju drugog generalnog asistenta, vizitacija generalnog asistenta provincije neka bude usuglašena s generalnim asistentom područja na kojem se samostani nalaze, kako bi imao elemente za cje-lokupni izvještaj.

NASLOV III.

Vizitacija provincijalnog ministra

34. §1. Prema sv. Franji provincijalni ministar je izravan vizitator svoje braće, budući da je njemu povjerena »briga za duše braće« i zato neka ih često po Duhu posjećuje, poučava i tješi.

§2. Osim kanonske vizitacije, dobro je da provincijalni ministar bratstva bratski posjećuje i neka ostaje s njima neko vrijeme, prema svojim mogućnostima kako bi bratstva bolje upoznao i sudjelovao u njihovom životu, obvezama i problemima.

35. Vizitacija provincijalnog ministra odnosi se na :

a. samostane, odgojne kuće provincije i djela koja su ovisna o provinciji i samostanima, kao i na eventualne provincijske kustodije i misije.

b. svu pojedinu braću provincije.

c. braću provincije koji su pod direktnom jurisdikcijom generalnog ministra ili koji, prema čl. 206 Ustanova pripadaju drugoj provinciji: neka ih osobno sasluša ili posredstvom pisma ovisno o situaciji, nakon što se savjetovao s generalnim ministrom ili provincijalnim ministrom.

d. braću drugih provincija koji se nalaze na njegovom području u skladu s gore navedenim brojem Ustanova, a da nisu gosti u prolazu.

e. na župe koje su povjerene našim redovnicima i njihova djela, u granicama svojih nadležnosti.

f. bratstva FSR-a, kojih su asistenti naša braća.

g. samostani Klarisa, u granicama nadležnosti prema općem pravu.

36. Provincijalni ministar neka susretne Ordinarije mjesta u kojemu provincija ima samostane.

37. §1. U slučaju da provincijalni ministar ne bi mogao obaviti vizitaciju u kojem samostanu, neka imenuje za svoga delegata jednog definitora ili s dopuštenjem svoga definitorija nekog drugog prikladnog brata.

§2. Vizitator-delegat, koji bi obavio vizitaciju cijele provincije, neka o tome sastavi izvještaj, neka ga pročita i predstavi redovitom provincijskom kapitulu: ako je bio vizitator delegat samo u nekom samostanu neka izvještaj preda provincijalnom ministru koji će ga uvrstiti u vlastiti izvještaj o stanju provincije.

38. §1. U vizitaciji samostana neka sasluša gvardijana, koji će mu iznijeti situaciju u zajednici u odnosu na bratstvo, život molitve, crkvenih obvezza i o ekonomskom stanju, kao i svakog pojedinog brata zajednice. Ako misli da je potrebno neka sasluša i osoblje koje pomaže u samostanu.

§2. U vizitaciji odgojnih stanova, neka sasluša odgovorne za odgoj i školu, kao i svakog pojedinog brata.

§3. U vizitaciji djela koja su ovisna o provinciji ili o samostanima neka sasluša odgovorne i druge suradnike.

§4. U vizitaciji župa neka sasluša župnika i njegove suradnike, pastoralno vijeće i one za koje bi smatrao da bi ih bilo korisno saslušati.

39. U izvještaju koji će iznijeti na provincijskom kapitulu neka opiše važne probleme u životu i djelovanju provincije, naglasivši, ako je potrebno neke posebne probleme u životu pojedinih samostana.

PREMJEŠTAJI U PROVINCICI

Fra Alojzije Mikić razriješen je službe župnika u župi sv. Antuna Padovanskoga u Wellandu (Kanada) i premješten u samostan sv. Antuna u Novom Marofu. U Wellandu se privremeno nalazi **fra Tomislav Cvetko**.

Fra Bernardin Filinić je iz samostana sv. Antuna Padovanskog u Vinkovcima premješten u samostan sv. Ivana Krstitelja u Puli. **Fra Stanko Duje Mijić** je iz samostana sv. Jere u Visu premješten u samostan sv. Antuna Padovanskog u Vinkovce. **Fra Pero Kelava** je iz samostana sv. Antuna Padovanskog u Sisku premješten u samostan sv. Jere u Visu. **Fra Antun Matija Mandić** premješten je iz samostana Svetog Duha u Zagrebu u Sacro Convento u Asizu gdje će biti član Svetog samostana i studirati franjevačku duhovnost.

Fra Vladimir Vidović razriješen je službe župnog vikara u župi sv. Ivana Krstitelja u Puli i pre-

mješten za župnog vikara u župu sv. Antuna Padovanskog u Sisku. **Fra Filip Pušić** razriješen je službe župnog vikara u župi Bezgrešnog Srca Marijina u Vinkovcima i imenovan župnim vikarom u župi Uznesenja BDM u Molvama.

Fra Josip Petonjić se nakon stečene licence na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu vratio na službu magistra sjemeništaraca u Sjemeništu franjevaca konvencionalaca u Zagrebu. **Fra Stjepan Brčina** je nakon završetka studija na Papinskom sveučilištu Antonianum u Rimu izabran za magistra postulanata u Postulaturi franjevaca konvencionalaca u Cresu.

Mladomisnik **fra Josip Ivanović** imenovan je župnim vikarom župe sv. Antuna Padovanskoga u Zagrebu. Mladomisnik **fra Milan Gelo** imenovan je župnim vikarom u župi Bezgrešnog Srca Marijina u Vinkovcima.

DATUMI PROVINCJSKIH DOGAĐANJA 100. OBLJETNICA OSNUTKA VOJSKE BEZGREŠNE

2016.

30. rujna 2016.	Proslava dana Provincije u Novom Marofu.
30. rujna - 1. listopada	Redovnički dani u Zagrebu
4. listopada 2016.	Svetkovina sv. Franje
6.-12. listopada 2016.	50. obljetnica svečanih zavjeta fra Kristofora Čorića
8. listopada 2016.	25. obljetnica svečanih zavjeta: fra Zdravko Tuba, fra Žarko Relota, fra Marko Vrdoljak
8. listopada 2016.	Veritasovo hodočašće u Italiju (franjevačke duhovne vježbe)
8. listopada 2016.	Đakonsko ređenje fra Ivana M. Lotara u Zagrebu
9. do 14. listopada 2016.	Redovnički dani u Đakovu
16. listopada 2016.	Duhovne vježbe u Splitu (III. turnus) voditelj: fra Ljudevit Maračić
19.-20. listopada 2016.	Marijafest – Prvi područni susret članova VB u Molvama i otvaranje obljetnice 100 godina VB
29. listopada 2016.	48. Plenarna skupština HKVRPP
4.-6. studenoga 2016.	Veritasovo hodočašće sv. Antunu u Padovu
22.-27. listopada 2016..	Dani otvorenih vrata Klerikata
	Susret trajne formacije u Piranu. Tema: »Biti odgovoran za redovnički život i apostolat«

12.-13. studenoga 2016.	Simpozij HA: »Interpretacija Isusa Krista izvan kršćanstva«
14. studenoga 2016.	Proslava sv. Nikole Tavilića u Šibeniku
17. studenoga 2016.	Bjelovar – Predstavljanje Islam na Zapadu – 095/9097746
14.-23. studenoga 2016.	Prvi dio kanonske vizitacije (Pula, Cres, Šibenik, Split, Vis)
28. stud.-6. prosinca 2016.	Drugi dio kanonske vizitacije (Novi Marof, Molve, Vinkovci i Sisak)
8. prosinca 2016.	Svetkovina Bezgrešne

2017.

4.-6. siječnja 2017.	Duhovne vježbe za ministrante 7. i 8. razreda u Zagrebu
9. siječnja do završetka	Treći dio kanonske vizitacije (Zagreb)
24.-26. siječnja 2017.	Teološko-pastoralni tjedan u Zagrebu
26.- 27. siječnja 2017.	Susret gvardijana s Upravom Provincije u Zagrebu
29.-30. siječnja 2017.	Plenarna sjednica VFZ RH i BIH
5.-10. veljače 2017.	Duhovne vježbe u Zagrebu (I. turnus) – p. Vinko Mamić
25. ožujka 2017.	Veritasovo hodočašće u Padovu
16. travnja 2017.	USKRS
18.-22. travnja 2017.	Junioretreffen u Engleskoj
22. travnja 2017.	Provincijski susret ministranata u Vinkovcima
28. travnja-6. svibnja	Marijansko hodočašće u Lourdes i Fatimu
29. travnja 2017.	Veritasovo hodočašće u Padovu
29.-30. travnja 2017.	Susret Hrvatske katoličke mlađeži u Vukovaru
8.-12. svibnja 2017.	Susret provincijala CEC-a
13.-15. svibnja 2017.	Dani otvorenih vrata Klerikata
27. svibnja 2017.	Hod sv. Antuna – Camposampiero – Padova
lipanj 2017.	III. Festival kršćanskog kazališta u sklopu Antunovih dana
4. lipnja 2017.	DUHOVI
10. lipnja 2017.	Veritasovo hodočašće u Padovu
14. lipnja 2017.	25. obljetnica svećeništva fra Miljenko Hontić
15. lipnja 2017.	TIJELOVO
25.-30. lipnja 2017.	Duhovne vježbe u Cresu (II. turnus) – vlč. Mladen Parlov
28. lipnja 2017.	25. obljetnica svećeničkog ređenja fra Tomislav Cvetko
15.-22. kolovoza 2017.	Franjevačke duhovne vježbe na Cresu
25. kolov. do 1. rujna 2017.	Hodočašće članova VB u Poljsku »Stopama sv. Maksimilijana Kolbea i Poljskih svetaca«
23. rujna 2017.	Veritasovo hodočašće sv. Antunu u Padovu
30. rujna 2017.	Proslava dana Provincije
listopad 2017.	Franjevačke duhovne vježbe u Asizu
4. listopada 2017.	25. obljetnica svečanih zavjeta fra Krinoslav Kemić
8.-13. listopada 2017.	50. obljetnica svečanih zavjeta fra Ambroz Knežić
listopad 2017.	Duhovne vježbe u Splitu (III. turnus) – fra Zlatko Vlahek
3.-5. studenoga	Obilježavanje 100 godišnjice postojanja Vojske Bezgrešne
14. studeni 2017.	Dani otvorenih vrata Klerikata
8. prosinca 2017.	Sv. Nikola Tavilić u Šibeniku
	Svetkovina Bezgrešne

